

Årsredovisning för 2019

Datum

2020-02-21

Dnr

19FMV5235-4:1

Sida

1 (104)

Regeringen (Försvarsdepartementet)
103 33 Stockholm

FMV tjänsteställe, handläggare
Christian Ramstedt, Ledningsstab SAMO

Årsredovisning för 2019

Huvuddokument och fyra bilagor, varav tre hemliga.

Kopia till

Regeringskansliet (Finansdepartementet)
Arbetsgivarverket
Ekonomistyrningsverket
Försvarsmakten
Jämställdhetsmyndigheten
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Riksdagens utredningstjänst
Riksrevisionen
Statskontoret
Totalförsvarets forskningsinstitut

Arkiv (original)

Årsredovisning för 2019

Datum

2020-02-21

Dnr

19FMV5235-4:1

Sida

2 (104)

ÅRSREDOVISNING 2019 för Försvarets materielverk

Innehållsförteckning

Generaldirektören har ordet	6
Om FMV	8
Omställningen	10
Resultat i korthet	13
FMV:s regleringsbrev för 2019	16

1 Innehåll

1 Resultatredovisning	19
1.1 Tillgänglighet och beredskap	19
1.2 Anskaffning av materiel	21
1.2.1 Prestationer under 2019	21
1.2.2 Avgifter för tjänster avseende vidmakthållande	24
1.2.3 Jämställdhetsintegrering	25
1.3 Stöd till regeringen inom materielförsörjningen och exportrelaterad verksamhet	26
1.3.1 Internationellt materielsamarbete	26
1.3.2 Evaluering och certifiering av IT-säkerhetsprodukter	31
1.3.3 Exportrelaterad verksamhet	32
1.4 Provverksamhet	34
1.4.1 Användningen av provresurser	34
1.4.2 Prov avseende nationella materielobjekt som utförts av annan aktör	36
1.4.3 Avtal med utländska myndigheter	37
1.5 Försvarspolitiska inriktningen för Försvarets materielverk 2018-2020	38
1.5.1 Tillgänglighet och beredskap	38
1.5.2 Materiel- och logistikförsörjning	38
1.5.3 Planering och materielinvesteringar	40
1.5.4 Internationellt materiel- och logistiksamarbete	41
1.5.5 Exportstödande verksamhet	41
1.5.6 Forskning och utveckling	42
2 Organisationsstyrning	43
2.1 Affärsmässighet och transparens	43
2.1.1 Överprövningar och ålagda upphandlingsskadeavgifter	43
2.1.2 Transparens	43
2.1.3 Affärsmässighet	44
2.1.3 Försäljning av övertalig materiel	46
2.2 Miljökrav i upphandlande verksamhet	46

2.2.1	De nationella miljö kvalitetsmålen	46
3	Effektivitet i verksamheten	48
3.1	Effektivitet mot kund	48
3.1.1	Kundorderstock och leveranser av större värde	48
3.1.2	Leveransförmåga	50
3.2	Effektivitet och god hushållning	53
3.2.1	FMV:s resultatindikatorer	53
3.2.2	Myndighetskostnad per debiterad timme	55
3.2.3	Debiteringsgrad	58
3.2.4	Effektivitet mot kund	59
3.2.5	Sammanfattande bedömning	60
3.3	Kostnad per prestationer	61
3.3.1	Kostnad för prestationer	61
4	Medarbetare och arbetsmiljö	63
4.1	Kompetensförsörjningsstrategi 2019-2021	63
4.1.1	Employer Branding/ Arbetsgivarvarumärke	63
4.1.2	Kompetensutveckling	64
4.1.3	Chefsutveckling	65
4.2	Mångfald och jämställdhet	65
4.3	Arbetsmiljö och hälsa	66
4.3.1	Systematiskt arbetsmiljöarbete	66
4.4	Digitalisering och IT	67
4.4.1	Utveckling av FMV:s IT-systemlandskap	67
4.4.2	Automatisering	67
4.5	Personalomsättning - medarbetarstatistik	67
4.5.1	Antal anställda	67
4.5.2	Bemanningsplanering för militär personal	68
4.5.3	Rekryteringar	68
4.5.4	Avgångar	69
4.5.5	Sjukfrånvaro	69
5	Särskilda redovisningar	70
5.1	Uppdrag i FMV:s regleringsbrev för 2019	70
5.1.1	Kvartalsvis uppföljning av investeringsplanering	70
5.1.2	Uppföljning av arbetssätt inom materieförsörjningen	70
5.1.3	Materielobjekt som hanteras enligt tidigare finansiell styrmodell för materielanskaffning	70

5.1.4	Fördjupad redovisning avseende prisomräkningen.....	70
5.1.5	Planering och rapportering av internationella möten	70
5.1.6	Internationella överenskommelser och avtal.....	70
5.1.7	Moderna beredskapsjobb i staten.....	71
5.1.8	Pågående uppdrag till statliga myndigheter att ta emot nyanlända arbetssökande och personer med funktionsnedsättning.....	71
5.1.9	Prognoser	71
5.1.10	Underlag för internationell rapportering	71
5.2	Avgiftsbelagd verksamhet.....	72
6	Ekonomisk redovisning.....	73
6.1	Sammanställning av väsentliga uppgifter.....	73
6.2	Resultaträkning	75
6.3	Balansräkning.....	76
6.4	Anslagsredovisning	78
6.5	Finansieringsanalys.....	80
6.6	Redovisningsprinciper	81
6.7	Noter till resultaträkning	84
6.8	Noter till balansräkning.....	87
6.9	Noter till anslagsredovisning	95
6.10	Noter till finansieringsanalys	96
7	Styrelsen	98
8	Intern styrning och kontroll.....	99
8.1	Intern miljö.....	99
8.2	Riskhantering	99
8.2.1	Metod.....	99
8.2.2	Risker och riskhantering	100
8.3	Åtgärder och kontroller.....	100
8.3.1	Behandling av personuppgifter.....	100
8.4	Regelefterlevnad	100
8.5	Information och kommunikation	101
8.6	Uppföljning och utvärdering.....	101
8.7	Iakttagelser.....	101
	Styrelsens bedömning och intygande.....	103
	Bilagor.....	104

Generaldirektören har ordet

Verksamheten vid FMV har under 2019 präglats av att balansera resurser mellan fyra fokusområden. Dessa områden har utgjorts av materielproduktion och tjänsteleveranser till Försvarsmakten, implementering av den förändrade ansvarsfördelningen mellan Försvarsmakten och FMV, ökad förmåga vid höjd beredskap samt förberedelsearbete inför kommande tillväxt inom försvarsområdet.

Materielproduktion och tjänsteleveranser

Under året förbereddes och levererades viktiga materielsystem till Försvarsmakten inom samtliga försvarsgrenar och stridskrafter. Exempel på leverans till armén är de första enheterna av markbaserat luftvärn innehållande eldenhet 98, radarstationer och ledningssystem, de första granatkastarpansarbandvagnarna 90 till mekaniserade bataljoner, lastbilar och sambandsmateriel. Med stöd av FMV har en flexibel design för artillerisystemet Archer utvecklats. Den nya versionen gör att Archer kan integreras på olika lastbilschassier och innebär ökad exportmarknad för Archer.

Inom marinen levererades stridsbåtar och sambandsmateriel till amfibiebataljonen, ubåt av Gotlandsklass sjösattes och förbereddes för leverans efter modifiering. Inom flygområdet har uppgraderingar beställts av de större taktiska stödsystemen och träningssystemen till Jas 39 Gripen. FMV har tagit emot fortsatta leveranser av vapen till Gripen, bland annat Meteor. Tillsammans med industrin har FMV genomfört test och evaluering av Gripen E-systemet. Fortsatta leveranser av materiel och tjänster har skett till våra exportkunder för Gripen i Tjeckien, Ungern och Thailand. Utöver detta har navigerings- och landningssystem levererats, installerats och driftsatts vid ett antal flygbaser. En helikopter 14 i slutlig konfiguration har levererats.

Sommaren 2019 undertecknade Sveriges och Storbritanniens försvarsministrar ett samförståndsavtal mellan länderna som syftar till att undersöka möjligheterna för ett långsiktigt samarbete inom stridsflygområdet. Arbetet med Future Combat Air System, FCAS, har påbörjats vid FMV på uppdrag av regeringen.

FMV har lämnat ett omfattande stöd vad gäller exportansträngningarna kring Gripen E, t ex i samband med Saabs offert av stridsflygplan till Finland.

FMV har under året haft en betydande extern verksamhet på provplatserna vilket bidragit till att vidmakthålla kompetens samt utökad förmåga inom ett antal områden för såväl FMV som Försvarsmakten.

Särskilt viktigt inför den ökade värnpliktsutbildningen kommande år är de leveranser som skett av olika artiklar av personlig utrustning till soldater och sjömän

Förändrad ansvarsfördelning

Ett omfattande omställningsarbete har genomförts baserat på regeringens beslut enligt förslagen i Materiel- och logistikutredningens betänkande. Implementering av ny finansiell styrmodell, ny organisation, tillsammans med den nya ansvarsfördelningen mellan Försvarsmakten och FMV, har under året krävt stora arbetsinsatser. Arbetet har gett gott resultat och kommer att fortsätta under kommande år.

Ökad förmåga vid höjd beredskap

Arbetet med att stärka förmågan att verka under kris och höjd beredskap har fortsatt under året. Fortsatt krigsplaceringsarbete av FMV:s medarbetare har genomförts, arbetet med myndighetens beredskapsplanering och en alternativ produktionsplan för kris och höjd beredskap, har ytterligare utvecklats. Även utbildning och övning har genomförts med lyckat resultat. Förberedelserna inför Totalförsvarsövning 2020 och samverkan med andra totalförsvarsmyndigheter, som deltar i övningen, har påbörjats.

Årsredovisning för 2019

Datum

2020-02-21

Dnr

19FMV5235-4:1

Sida

7 (104)

Förberedelsearbete inför kommande tillväxt

FMV fick i uppdrag av regeringen att realiserbarhetspröva Försvarsberedningens rapport inför kommande försvarspolitiska inriktningsbeslut för åren 2021-2025. Arbetet gjordes i nära samverkan med Försvarsmakten, som också fått i uppdrag att lämna investeringsförslag. Resultatet redovisades till regeringen i mitten av november. Försvarsberedningens rapport innehåller stora ambitionsökningar inom försvarsområdet under kommande år och innebär att FMV måste växa för att klara ökad verksamhet.

Under 2019 har FMV också arbetat med att förbereda etableringen av ett nationellt koordineringskontor för den europeiska försvarsfonden, EDF. Kontoret, som blev operativt den 1 januari 2020, kommer att vara fullt utbyggt den 1 juli 2020.

De närmaste åren genomför FMV en modernisering och standardisering av myndighetens IT-stöd. Det görs i Projekt Norma och kommer att resultera i ett sammanhållet IT-systemlandskap. Framst berörs stödsystem för ekonomi, projekt, inköp, produktledning samt uppföljning och analys.

Under hösten gjordes en särskild friskvårdsinsats genom att erbjuda samtliga anställda att pröva olika aktiviteter i syfte att hitta sätt att stärka hälsan. Utvärderingen visade ett lyckat resultat och liknade satsningar kommer att ske under kommande år. Vi tror också att detta stärker FMV som en attraktiv arbetsgivare med en bra balans mellan arbete, fritid och hälsa.

Göran Mårtensson
Generaldirektör Försvarets materielverk

Om FMV

Försvarets materielverk (FMV) är en myndighet under Förvarsdepartementet med uppgifter inom totalförsvaret. FMV ska därigenom bidra till Sveriges försvar genom att i nära samarbete med Förvarsmakten utforma, upphandla och tillhandahålla materiel som möter Förvarsmaktens operativa behov. FMV utför även liknande tjänster för andra kunders behov inom myndighetens ansvarsområde. FMV bidrar på så sätt till att försvara Sverige.

FMV:s kompetens inom teknik, affärer, juridik och projektledning svarar för att leverera långsiktigt hållbara lösningar till myndighetens alla kunder för deras behov av materiel. Myndigheten samarbetar också med ett flertal aktörer inom försvarsområdet, både inom Sverige och internationellt.

Sedan den första januari 2019 gäller en förändrad ansvarsfördelning och finansiell styrmodell för materiel- och logistikförsörjningen. För FMV har därmed myndighetsrollen delvis förändrats där uppgifterna har nya gränssnitt gentemot Förvarsmakten och regeringen. FMV har regeringens uppdrag att

- svara för att anskaffa varor och tjänster inom materielförsörjningsområdet till Förvarsmakten och andra kunder. I uppgiften ingår att biträda Förvarsmakten i planeringen av materiel- och logistikförsörjningen samt att bidra med kompetens när det gäller vidmakthållande och upphandling.
- lämna stöd till regeringen vad gäller internationell verksamhet inom materielförsörjningen och exportrelaterad verksamhet inom försvarssektorn samt, efter särskilt bemyndigande från regeringen, företräda staten vid förhandlingar och ingående av internationella överenskommelser som avser försäljning eller upplåtelse av materiel och tillhörande tjänster.
- vara patentorgan för de myndigheter som hör till Förvarsdepartementet och handlägga ärenden som rör immaterialrättsliga frågor.
- tillhandahålla ett nationellt certifieringsorgan för it-säkerhet i produkter och system.

Den stora förändringen från och med 2019 är att FMV inte längre har ansvaret för upphandling av logistiklösningar och vidmakthållande.

Ny finansiell styrmodell

I enlighet med regeringens styrning har FMV från och med den 1 januari en förändrad finansiell styrmodell där den huvudsakliga finansieringen, till skillnad från tidigare år, sker genom tilldelade anslag men även fortsatt ett stort mått av avgiftsfinansiering gentemot myndighetens kunder. Den nya finansiella styrmodellen innebär att FMV:s verksamhet finansieras via förvaltningsanslaget 1:11 *Försvarets materielverk*, där myndigheten för sina kostnader bland annat disponerar medel för de direkta utgifterna för medarbetare som arbetar med materielinvesteringarna. Vidare disponerar FMV från och med 2019 även anslag 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*, anslagspost 1 *Leverantörsutgifter för leveranser*, som har till ändamål att finansiera anskaffningsutgifterna för de materielinvesteringar som upphandlas av industrin. Delar av FMV:s verksamhet är finansierad via avgiftsintäkter, framförallt rör det FMV:s vidmakthållande- och test och evalueringstjänster till Förvarsmakten.

FMV:s målbild

Utifrån det uppdrag regeringen gett FMV har myndighetens vision utvecklats till *Rätt materiel för ett starkare försvar*. Verksamhetsidén är fortgent att *Effektivt leverera försvarsmateriel och tjänster för det svenska försvarets behov – i fred, kris och krig*.

FMV:s målbild har arbetats om under 2019 och har som utgångspunkt den tillväxt myndigheten konstaterat behövs för att kunna svara upp mot Förvarsmaktens produktionskrav de kommande åren.

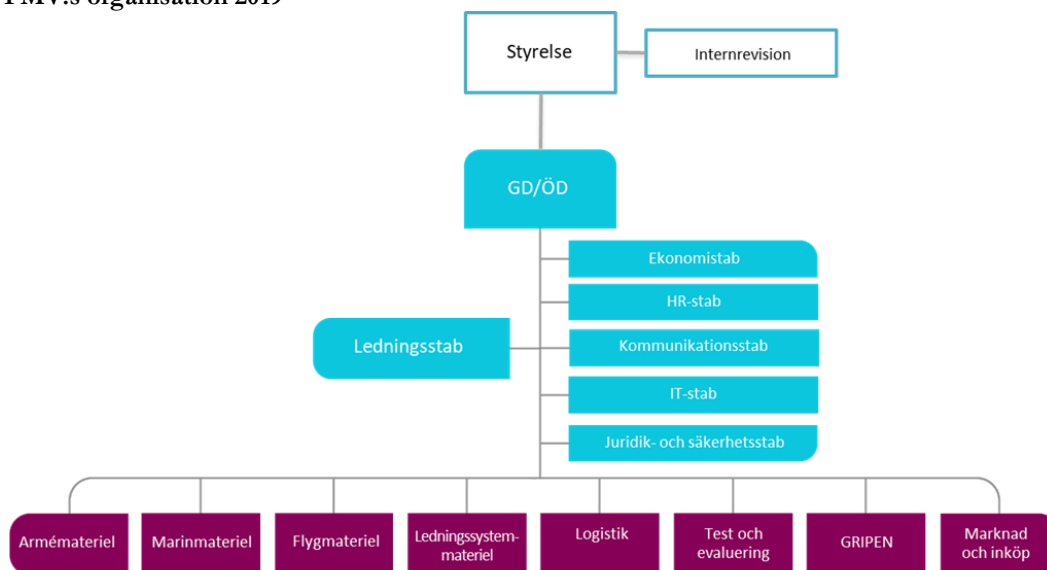
FMV:s värdegrund utgör jämte den statliga värdegrunden en vägledning för organisationen att på daglig basis driva verksamheten framåt.

- *Vi skapar nytta* – nytta för kund genom att noggrant överväga kostnader och besparingar genom att leverera i tid, till rätt kostnad och kvalitet samt genom strävan att bli bättre.
- *Vi gör det möjligt* – kunskap och förståelse för kunderna, deras verksamhet och behov bidrar till helhet och proaktivt agerande för utveckling av FMV och medarbetare.
- *Vi bygger förtroende* – attityder och arbetsätt präglas av tillit, kompetenta leveranser och en effektiv och rättssäker myndighet.

Organisation

Försvarets materielverk leds av en styrelse som utgör myndighetens ledning. Styrelsens uppgift är att inför regeringen ytterst ansvara för verksamheten samt fatta beslut om myndighetens övergripande organisation, årsredovisning, budgetunderlag och verksamhetsplan samt beloppsmässigt stora investeringar för myndigheten. Styrelsen ska även fatta beslut i ärenden av principiell karaktär eller av större betydelse. Från och med den 1 juli 2019 är Yvonne Gustafsson ordförande i FMV:s styrelse.

FMV:s organisation 2019

Mot bakgrund av det förändrade ansvaret för myndigheten och den nya finansiella styrmodellen inrättades 1 januari 2019 en ny organisation för myndigheten som under kommande år ska anpassa FMV till sin nya roll och sina nya uppgifter.

Generaldirektören ansvarar för den löpande verksamheten enligt styrelsens direktiv och riktlinjer. Generaldirektören leder och fördelar verksamheten med stöd av ledningsgruppen som består av direkt underställda chefer. Ledningsstaben ansvarar för den övergripande styrningen och samordningen av myndighetens strategiska verksamhet och planering samt säkerställer uppföljningen av produktionen och FMV:s leveranser till Försvarmakten.

Grunden för den nya organisationen är åtta verksamhetsområden fördelade utifrån uppgifterna inom FMV:s kärnverksamhet: Armémateriel, Marinmateriel, Flygmateriel, Ledningssystemmateriel, Logistik, Test och evaluering, GRIPEN samt Marknad och inköp. Verksamhetsområdenas uppgifter och ansvar omfattar bland annat anskaffning samt leverans av materiel och tjänster till Försvarmakten och FMV:s övriga

kunder. Verksamhetsområdena ska verka för att materielprojekten genomförs effektivt och affärsmässigt samt svara för att produktionen snabbt kan ställa om vid höjd beredskap.

Vid myndigheten finns dessutom ett antal centrala stabsfunktioner¹ som utgör ett gemensamt stöd för FMV och genomförandet av verksamheten.

Omställningen

I FMV:s yttrande från 2017 över betänkandet *Logistik för högre försvarsberedskap (SOU 2016:88)* framförde myndigheten att det handlade om en stor och komplicerad omställning som utredningen föreslog och som medförde stora risker. Vidare menade FMV att de omfattande verksamhetsövergångarna i kombination med införandet av en förändrad styrning, inklusive en ny finansiell styrmodell, skulle komma att påverka pågående och planerad produktion och därmed leveransförmågan samtidigt som målet var att öka den operativa förmågan i förbanden till 2020. FMV konstaterade vidare att utredningen väsentligt hade underskattat omfattningen av omställningen både i verksamheten och av den finansiella styrningen till följd av lämnade förslag. I yttrandet pekade FMV på en mängd utmaningar kopplat till den föreslagna finansiella styrmodellen. FMV ansåg till exempel att utredningens lösning för den finansiella styrningen sammantaget skulle bli för komplex och bland annat resultera i alltför många olika former för hur myndigheterna ska finansiera sina kostnader.

FMV yttrade sig även 2018 om den efterföljande fördjupade översynen av Försvarsmaktens logistikförsörjning i fråga om vidmakthållande och upphandling. FMV uttryckte då att utredarens promemoria var klagörande och gav en god beskrivning av komplexiteten i ansvaret avseende vidmakthållande och upphandling. FMV bejakade i stora delar utredarens analys och förslag.

I slutet av 2017 uppdrog regeringen till FMV att förbereda införandet av en ny finansiell styrmodell. Vidare tog regeringen 2018 ställning till övriga förslag i betänkandet *Logistik för högre försvarsberedskap (SOU 2016:88)* vilket innebar att FMV till Försvarsmakten skulle överföra uppgifter avseende förråd, service och verkstäder inom logistikförsörjningen, driftstyrningen av Försvarsmaktens materiel samt funktioner för beställning och beslutsfattande inom materieförsörjningen. Regeringen beslutade även att ansvar inom vidmakthållande och upphandling skulle föras från FMV till Försvarsmakten i enlighet med förslagen i betänkandet. Förslagen innebar en verksamhetsövergång för cirka 1 800 anställda vilket medförde att antalet medarbetare på FMV ungefär halverades vid årsskiftet 2018/2019.

Under 2018 genomförde FMV ett omfattande förberedelsearbete i syfte att ha en god beredskap för de förändrade ansvars- och uppgiftsförhållandena gentemot Försvarsmakten. Vidare genomfördes förberedelser inför implementeringen av ny finansiell styrmodell såsom att ställa om IT-stödet och klargöra gemensamma arbetssätt och där tillhörande ekonomiska flöden inom och mellan FMV och Försvarsmakten. Modellen i sig förfinades under 2019 genom utväxling av dokument, framförallt budgetunderlag samt dialoger med Ekonomistyrningsverket, Försvarsdepartementet och Finansdepartementet. Förberedelsearbetet gav förutsättningar för implementering av den finansiella styrmodellen. Denna sammanföll med den omfattande verksamhetsövergången av ansvar, uppgifter, personal, tillgångar och avtal.

Totalt sett har omställningens första år medfört ett mycket omfattande arbete i ännu högre grad än FMV förväntat. FMV har fått använda all samlad kompetens, samarbetsförmåga och uthållighet hos medarbetarna för att komma framåt i ett flertal frågor.

¹ Kommunikationsstaben ingår i HR-staben fr.o.m. den 1 januari 2020.

Transformeringen har inneburit att ställa om alla beställda och planerade uppdrag uppgående till cirka 100 miljarder kronor i ny finansiell struktur och att reglera av kundbeställningar och arbetsorder. Vidare har arbetssätten mellan myndigheterna fortsatt att utvecklas framförallt avseende vidmakthållandetjänst. Exempel på aktiviteter inkluderar hantering av nya behörigheter, utveckling av nya arbetssätt och rutiner för att skapa leverantörsbeställningar i PRIO, överlämna kommersiella avtal till Försvarsmakten, omförhandla och partssubstituera tillhörande beställningar och slutfakturera upparbetade kostnader samt att åstadkomma inköpsordrar, orderunderlag och leveranser. Trots omfattande förberedelsearbete inför implementeringen uppdagades under året några områden där de finansiella villkoren inte anpassats för den nya finansiella styrmodellen. Det föranledde FMV att tillskriva regeringen och hemställa om ändringar av villkoren, vilket har bejakats genom ett flertal ändringar av 2019 års regleringsbrev.

Stora steg har tagits avseende implementeringen av den nya finansiella styrmodellen. Detta till trots återstår en hel del arbete för att modellen ska kunna anses vara etablerad fullt ut. Det gäller exempelvis vidare utveckling av arbetssätt med tillhörande ekonomiska flöden avseende materielöverlämning och överföring av värden för invärdering av anläggningstillgångar, fortsatt utveckling av investeringsplaneringen och att anpassa den ekonomiska kompetensen i organisationen. Beslutet att låta den gamla modellen vad avser avräkning av anslag 1.3.1 leva vidare parallellt med den nya modellen under många år framöver medför en ytterligare komplicerande faktor för den ekonomiska styrningen – och redovisningen i FMV.

Sammanfattningsvis har utmaningarna varit många under 2019 och FMV:s ledning har med stor noggrannhet bevakat omställningens påverkan på den interna styrningen och kontrollen. Styrelsen har noga följt och löpande uppdaterats om den pågående omställningen och har uppmärksammat de utmaningar som främst införandet av den nya finansiella styrmodellen medför för myndigheten att genomföra sitt uppdrag. Styrelsen har uttryckt oro över komplexiteten i den finansiella omläggningen och den omfattande verksamhetsövergången, inkluderande överlämning av vidmakthållandeavtal och i vissa fall splittring av leverantörsavtal. Vidare har styrelsen uppmanat till löpande dialog med Försvarsdepartementet och Ekonomistyrningsverket om omställningen vilket också har förevarit.

FMV:s samarbete med Försvarsmakten

FMV har i enlighet med regleringsbrevet för 2019 samverkat med Försvarsmakten gällande myndigheternas fortsatta utveckling av arbetssätt och samverkan avseende materieförsörjningen. Redovisningar har lämnats till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) den 14 juni respektive den 28 november 2019.

FMV:s och Försvarsmaktens samlade bedömning är att arbetet med att utveckla arbetssätt och samverkan mellan myndigheterna går framåt. Den av regeringen beslutade ändringen av fördelning av ansvar mellan myndigheterna är en stor och komplex förändring att genomföra varför det tar tid att hitta långsiktigt hållbara lösningar.

Den spegling av Försvarsmaktens organisation som genomfördes inom FMV har resulterat i kortare beslutsvägar. Försvarsgrenschefer, stridskraftschefer och motsvarande verksamhetsområdeschefer vid FMV har nu en kontinuerlig dialog i materielfrågor i syfte att underlätta samverkan.

Syftet med regeringens beslut att förändra ansvarsfördelningen mellan myndigheterna var primärt att få större operativ effekt i krigsförbanden. Med den utgångspunkten ser myndigheterna behov av att ytterligare utveckla arbetssätt och samverkan för att skapa ett så ändamålsenligt arbetssätt som möjligt inom ramen för den nya ansvarsfördelningen och som genomsyrar bägge myndigheternas organisationer i sin helhet. En del i detta arbete är att myndigheterna kommit överens om att fortsätta med gemensamma utvecklingsområden även 2020.

Årsredovisning för 2019

Datum

2020-02-21

Dnr

19FMV5235-4:1

Sida

12 (104)

Myndigheterna har också framfört behovet av att gemensamt, i myndigheternas ledning, adressera och hantera de strategiska utmaningar som kompetensförsörjningen innebär. Utmaningen är bland annat att upprätthålla kompetens för att genomföra de anskaffningar som infaller sällan. Inom vissa områden kan det av försörjningssäkerhetsskäl vara av mycket stor vikt att upprätthålla kompetensen genom att vidmakthållandet utgör bas för kompetensuppbyggnad, medan det för andra områden kan vara bättre att ominrikta kompetensbehov för att möta förändrade behov som Försvarsmakten identifierat för att säkerställa den operativa förmågan. Myndigheterna arbetar också med att hitta former för ett mer flexibelt kompetensnyttjande där behov finns bland annat för utökade möjligheter till växeltjänstgöring. Många av de utvecklingsområden som initierats under 2019 har löpt på bra och enligt plan, till exempel tekniskt designansvar, även om det återstår en hel del att göra även där. Vissa områden har inte förlöpt i den takt som myndigheterna avsett. Investeringsplanering och vidmakthållande är exempel på sådana områden. För dessa områden har myndigheterna påbörjat genomförandet och tagit viktiga steg, men det kommer att finnas behov av ytterligare utvecklingsarbete som fortsatt får hanteras kommande år.

En orsak till att vissa frågor kan behöva mer beredningstid är den höga arbetsbelastningen som nu råder på båda myndigheterna.

Jämförelsestörande omständigheter

Jämförelsetalen i resultatredovisningen inkluderar ofta värden som utgår från den finansiella styrmodellen och den uppgifts- och ansvarsfördelning mellan FMV och Försvarsmakten som gällde till och med 2018. Omställningen den 1 januari 2019 var omfattande och den nya finansiella styrmodellen medför generellt betydande förändringar i beräkningarna av utfall. Det har därför inte varit görligt att räkna om samtliga jämförelsetal utifrån förutsättningarna för 2019 och vid en jämförelse med utfallen för 2017 och 2018 behöver de förändrade förutsättningarna beaktas. FMV:s analyser och bedömningar av utfall tagit hänsyn till föreliggande omständigheter och kommenteras särskilt vid redovisning av vissa utfall.

Resultat i korthet

Verksamhetens resultat

Under året har FMV fortsatt fokusera på att anpassa verksamheten i enlighet med den försvarspolitiska inriktningen samtidigt som det har skett ett omfattande arbete med de stora förändringarna kring ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan FMV och Försvarsmakten samt den nya finansiella styrmodellen.

FMV har i stort levererat så mycket till Försvarsmakten som det har funnits tillgängliga medel för. Det har medfört en leveransförmåga till Försvarsmakten på 82 procent, vilket är något lägre än tidigare år. Förutsättningarna att jämföra utfall med tidigare år har försvårats med anledning av de stora förändringarna (se avsnittet Jämförelsestörande omständigheter ovan). Totalt sett är FMV:s bedömning att myndigheten har lyckats att balansera arbetet att dels leverera utifrån regeringens inriktning och Försvarsmaktens behov, dels genomföra de stora förändringarna i verksamheten. Mer detaljerad information om resultat och nyckeltal finns i huvudsak att läsa under avsnitt 3 *Effektivitet i verksamheten*. Likaså återfinns information om FMV:s verksamhet, leveranser och viktiga händelser under året på myndighetens externwebb, www.fmv.se.

FMV:s leveransförmåga till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) vad gäller begäran om stöd och uppgifter under anslag 1:11 bedöms ha uppfyllts, genom bland annat lämnade underlag till stöd för Sveriges diskussioner inom EU vad gäller utvecklad försvarsförmåga i ett flertal perspektiv och fortsatta svenska exportansträngningar under året.

Sjukfrånvaron har fortsatt att minska generellt under 2019 och det fortsätter visa sig att FMV:s aktiva rehabiliteringsarbete leder till minskning av långtidssjukfrånvaron.

Ekonomiskt resultat

FMV har i och med den nya finansiella styrmodellen en minskad avgiftsfinansierad verksamhet, vars ekonomiska mål, likt tidigare, är full kostnadstäckning över tiden. Årets resultat uppgår till 28 miljoner kronor vilket till allra största delen utgörs av finansiella intäkter avseende realiserade kursvinster och ränteintäkter.

Tabell 1. Intäkter och kostnader per prestationsområde (verksamhetsgren) 2017-2019²

Ekonomiskt resultat	Anskaffning, mnkr	Ledningsstöd, mnkr	Driftstöd, mnkr	Internationella materielsamarbeten och industrifrågor, mnkr	Evaluering och certifiering av IT-säkerhetstjänster, mnkr	Exportrelaterad verksamhet	Totalt, mnkr
2017 Intäkter	9 334	1 252	9 709	46	11	57	20 353
Kostnader	9 346	1 251	9 678	46	11	57	20 333
Resultat	-13	2	31	0	0		20
2018 Intäkter	11 328	1 105	9 782	45	13	39	22 313
Kostnader	11 334	1 105	9 768	45	13	39	22 304
Resultat	-6	1	14	0	0		9
2019 Intäkter	12 028	1 792	6 250	48	15	67	20 200
Kostnader	12 015	1 799	6 229	48	15	67	20 173
Resultat	13	-7	22	0	0		28

² Summeringarna kan innehålla avrundningsdifferenser.

Analys av prestationsområden

Inom anskaffning är kostnaderna högre än föregående år. De största ökningarna ligger inom Luftvärnssystem och Fordonssystem, i övrigt är det ganska stora skillnader mellan åren, men nettot uppväger de största ökningarna delvis. Även inom ledningsstöd har kostnaderna ökat, främst inom Ledningssystem Flyg, Infrainfrastruktur och Forskning och teknikutveckling (FoT). Inom driftstöd är utfallet lägre vilket förklaras av att verksamheten förråd, service och verkstäder har övergått till Försvarsmakten samt även att det förändrade ansvaret för vidmakthållandeverksamheten innebär att Försvarsmakten numera beställer direkt från leverantör, alltså inte som tidigare via FMV. Vad gäller övriga områden är utfallet något lägre än tilldelade anslagsmedel för anslagspost 1 *Internationella materielsamarbeten och industrifrågor*. Anslagspost 2 *Evaluering och certifiering av IT-säkerhetsprodukter* har också lägre utfall än tilldelade anslagsmedel främst beroende på vakanser. Omsättningen i anslagspostens avgiftsfinansierade del har dock ökat vilket ger en total ökning jämfört med 2018. För anslagspost 3 *Exportrelaterad verksamhet* är utfallet lägre än tilldelade anslagsmedel, dock har omsättningen av det avgiftsfinansierade exportstödet ökat jämfört med 2018. Av utfallet inom prestationsområde Exportrelaterad verksamhet avser knappt 60 procent avgiftsintäkter.

Tabell 2. Totalt fakturerade intäkter

Intäkter per kund och år (mnkr)			
Kund	2017	2018	2019
Försvarsmakten	16 321	17 648	5 152
Övriga statliga myndigheter	137	124	119
Övriga svenska kunder	83	139	65
Utländska kunder	1 496	1 777	1 797
Summa FMV exkl FSV	18 037	19 688	7 133
Försvarsmakten m.a.p. FSV	1 472	1 546	N/A
Övriga kunder m.a.p. FSV	58	61	N/A
Totalt	19 567	21 295	7 133

Analys fakturerade intäkter

Med anledning av ny finansiell styrmodell för FMV, är summan för fakturerade intäkter 2019 väsentligt lägre än tidigare vad avser Försvarsmakten. Materielanskaffning på anslag 1.3.1 faktureras inte längre Försvarsmakten då anslaget disponeras av FMV. Fakturerade intäkter för 2019 avser främst vidmakthållandetjänst till Försvarsmakten. Försäljningen till utländska kunder håller sig på samma nivå som närmast föregående år och avser främst exporttagande Gripen men också FMV:s tjänsteexport.

Tabell 3. Intäkter per stridskraft, Försvarsmakten

Intäkter per stridskraft, beställningar från Försvarsmakten (mnkr)			
Stridskraft	2017	2018	2019
Arméstridskrafter	1 991	2 567	375
Marinstridskrafter	2 302	3 268	861
Flygstridskrafter	7 049	6 351	1 338
Ledning och Logistik	3 032	3 025	855
HKV centralt (inkl FoT, INS och 1.1)	1 947	2 437	1 723
Totalt	16 321	17 648	5 152

Årsredovisning för 2019

Datum

2020-02-21

Dnr

19FMV5235-4:1

Sida

15 (104)

Analys intäkter per stridskraft

I likhet med ovan redogörelse är utfallet för intäkter per stridskraft för 2019 väsentligt lägre än för 2018 och 2017 och beror av ny finansiell styrmodell för FMV. Materielanskaffning på anslag 1:3.1 faktureras inte längre Försvarmakten då anslaget disponeras av FMV. Skillnaderna mot tidigare år är störst inom de stridskrafter där huvuddelen av materielanskaffningarna återfinns.

FMV:s regleringsbrev för 2019

Nedan redovisas de återrapporteringskrav och uppdrag som föreligger i FMV:s regleringsbrev för 2019 och under vilket avsnitt de redovisas i årsredovisningen.

Mål	Återrapporteringskrav och uppdrag i enlighet med FMV:s regleringsbrev för 2019	Återfinns under avsnitt
1	<p>FMV ska redovisa planeringsläget och planen för det fortsatta arbetet. Av redovisningen ska framgå hur myndigheten planerar för en anpassad materialanskaffning under höjd beredskap, inklusive samverkan med leverantörer av försvarsmateriel och tjänster.</p>	1.1 Tillgänglighet och beredskap. Skrivs ihop med uppgift 5.
2	<p>FMV ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - redovisa en uppföljning av pågående större materielobjekt. Av redovisningen ska även framgå den årliga utvecklingen av respektive materielobjekt. Redovisningen ska även inkludera <ul style="list-style-type: none"> ▪ en ekonomisk uppföljning per materielobjekt av dels leverantörskostnader, dels FMV:s direkta kostnader, ▪ vilka leveranser av materielobjekt eller delar därav som mottagits från leverantörer ▪ vilken materiel, när och till vilket ekonomiskt värde som fysiska tillgångar överförts till Försvarsmakten samt ▪ väsentliga avvikelser från myndighetens ursprungliga planering, inklusive ursprunglig ekonomiska ram. - Redovisning av beställningsbemyndigande ska avse utestående åtaganden mot utomstatliga leverantörer. För materielobjekt där staten har ingått avtal med utomstatliga leverantörer före den 1 januari 2019, enligt vad som framgår av myndighetens kompletterande budgetunderlag för 2019, ska FMV:s redovisning även avse åtaganden som byggs upp av beställningar mellan Försvarsmakten och FMV, minskat med FMV:s myndighetsuppgifter. Infriande av åtaganden ska ske vid tidpunkterna för anslagsbelastning. För dessa materielobjekt ska FMV redovisa aggregerat utfall fördelat på <ul style="list-style-type: none"> ▪ ej beställd del av åtagande mot anslag ▪ utestående statliga åtaganden ▪ infria statliga åtaganden som inte redovisats mot anslag. <p>FMV ska vidare</p> <ul style="list-style-type: none"> - redovisa avgifter från Försvarsmakten för myndighetens tjänster avseende vidmakthållande per stridskraft. Redovisning av övriga uppgifter ska vara fördelad per kund. - redovisa hur myndigheten, när det är relevant, i sin verksamhet säkerställer att de varor och tjänster som myndigheten upphandlar är ändamålsenligt utformade för kvinnor och män samt hur detta bidrar till utvecklingen av den operativa förmågan i krigsförbanden. FMV ska även redovisa resultat av de åtgärder avseende jämställdhetsintegrering som vidtagits för att myndighetens verksamhet ska bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken. 	<p>Bilaga 1 & 2</p> <p>7.4 Anslagsredovisning</p> <p>Resultat i korthet, s.12</p> <p>1.2.3 Jämställdhetsintegrering</p>
3	<p>FMV ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - redovisa hur det svensk-finska samarbetet, i enlighet med det samförståndsavtal som undertecknades den 9 juli 2018, har utvecklats. - i samverkan med Försvarsmakten, redovisa en samlad bedömning av affärsmässigheten i den exportrelaterade verksamheten. Av redovisningen ska framgå intäkter, kostnader och risker per genomförd och pågående exportaffär, inklusive myndigheternas respektive kostnader. - redovisa hur myndigheten bistått Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) med analys och prioritering av den exportrelaterade verksamheten, utifrån bland annat krav på affärsmässighet, riskvärdering, regelverk för exportkontroll samt regeringens försvars- och säkerhetspolitiska mål. Som en del av detta ska myndigheten särskilt redovisa hur verksamheten avseende de tidigare utpekade väsentliga säkerhetsintressena samt artillerisystemet Archer har bedrivits. - redovisa hur myndigheten verkat för en ökad samordning av statligt och industriellt deltagande vid internationella exportrelaterade aktiviteter. 	<p>1.3.1 Internationellt materielsamarbete</p> <p>Bilaga 3</p> <p>1.3.1 Internationellt materielsamarbete</p> <p>1.3.3 Exportrelaterad verksamhet</p>

Mål	Återrapporteringskrav och uppdrag i enlighet med FMV:s regleringsbrev för 2019	Återfinns under avsnitt
4	FMV ska <ul style="list-style-type: none"> - redovisa hur myndighetens provresurser använts i den anskaffande verksamheten per stridskraft. Av redovisning ska framgå i vilken omfattning prov avseende nationella materielobjekt utförts av annan aktör än myndigheten och vilka skäl som funnits för att inte använda myndighetens egna provresurser. - Redovisa vilka avtal som tecknats under året med utländska myndigheter, prissättning i förhållande till det ekonomiska målet om avgift upp till full kostnadstäckning samt hur samordningen med Försvarmakten skett vid genomförandet av provverksamheten. 	1.4.1 Användningen av provresurser 1.4.2 Prov avseende nationella materielobjekt som utförts av annan aktör 1.4.3 Avtal med utländska myndigheter samt bilaga 4
5	FMV ska <ul style="list-style-type: none"> - redovisa hur myndighetens material- och logistiktjänster har utformats och organiserats i syfte att i ökad grad möta Försvarmaktens beredskap- och tillgänglighetskrav. 	1.1 Tillgänglighet och beredskap. Skrivs ihop med uppgift 1.
6	FMV ska <ul style="list-style-type: none"> - redovisa hur myndigheten har arbetat för att reducera tekniska, affärsmässiga och ekonomiska risker i materiel- och logistikförsörjningen samt hur detta påverkat kostnads- och tidsmässiga förhållanden för materielanskaffningen. - redovisa hur myndigheten har bistått Försvarmakten för att avhjälpa identifierade omedelbara materielrelaterade brister framför långsiktigt förståelseutveckling. - redovisa hur myndigheten har tillämpat materialförsörjningsprinciperna. Redovisningen ska omfatta myndighetens bedömningsgrund för vald princip för respektive under året ingånget avtal avseende investeringar av väsentlig karaktär. 	1.5.2 Materiel- och logistikförsörjning
7	FMV ska <ul style="list-style-type: none"> - redovisa hur myndighetens underlag till Försvarmaktens framtagande av investeringsplan samt återrapportering förhåller sig till de krav som framgår av inriktningsbeslutet. 	1.5.3 Planering av materielinvesteringar
8	FMV ska <ul style="list-style-type: none"> - redovisa vilka värderingar som varit vägledande för under året aktualiserade internationella materiel- och logistiksamarbeten, utifrån vad som framgår av inriktningsbeslutet. 	1.5.4 Internationellt materiel- och logistikarbete
9	FMV ska <ul style="list-style-type: none"> - i samverkan med Försvarmakten, redovisa en samlad bedömning av på vilket sätt den exportstödande verksamheten har bidragit till Försvarmaktens operativa förmåga. - redovisa en samlad bedömning av på vilket sätt den exportstödande verksamheten har bidragit till att stärka samverkande företags möjligheter att bibehålla en stark konkurrenskraftig teknologinivå och den kompetens som krävs för att underhålla och vidmakthålla Försvarmaktens materielsystem. 	1.3.3 Exportrelaterad verksamhet
10	FMV ska <ul style="list-style-type: none"> - redovisa antalet under året ålagda upphandlingsskadeavgifter, respektive belopp och totalt belopp. Myndigheten ska redovisa hur arbetet organiseras för att minimera det totala beloppet och antalet upphandlingsskadeavgifter som uppstår. FMV ska även redovisa respektive bakomliggande upphandlingsärendet och anledning till den ålagda avgiften. FMV ska vidare <ul style="list-style-type: none"> - redovisa vilka åtgärder som vidtagits inom ramen för myndighetens upphandlingsverksamhet och den exportrelaterade verksamheten för ökad öppenhet och för att förebygga korrupktion och jäv samt vilken effekt åtgärderna har haft. 	2.1.1 Överprövningar och ålagda upphandlingsskadeavgifter 2.1.2 Transparens 2.1.3 Affärsmässighet
11	FMV ska <ul style="list-style-type: none"> - redovisa hur myndigheten påverkat de nationella miljö kvalitetsmålen genom sin upphandlade verksamhet. FMV ska även redovisa nyckeltalet upphandlat belopp där miljökrav ställts i förhållande till myndighetens sammanlagda upphandlingsvärde. 	2.2.1 De nationella miljö kvalitetsmålen

Mål	Återrapporteringskrav i enlighet med FMV:s regleringsbrev för 2019	Återfinns under avsnitt
12	<p>FMV ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - i samverkan med Försvarmakten löpande följa upp och redovisa utvecklingen av de materielobjekt som omfattas av besluts- och planeringsprocessen för materielinvesteringar, enligt regleringsbrevet för budgetåret 2019 avseende Försvarmakten, bilaga 2. Redovisningen ska omfatta <ul style="list-style-type: none"> ▪ pågående anskaffningar av materielobjekt ▪ materielobjekt som Försvarmakten får anskaffa och ▪ materielobjekt som förbereds för anskaffning <p>Uppföljningen ska ske kvartalsvis och inriktas närmare av Regeringskansliet (Försvarsdepartementet)</p>	6.1.1 Kvartalsvis uppföljning av investeringsplanering
13	<p>FMV ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - i samverkan med Försvarmakten redovisa det fortsatta arbetet gällande arbetssätt och samverkan mellan Försvarmakten och FMV avseende materieförsörjningen. Redovisningar ska lämnas till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) senast den 15 juni respektive den 1 december 2019. 	6.1.2 Uppföljning av arbetssätt inom materieförsörjningen
14	<p>FMV ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - för de materielobjekt där staten ingått avtal med utomstatliga leverantörer före den 1 januari 2019, i budgetunderlaget för 2020 redovisa en prognos över hur åtagandet mot anslaget utvecklats för hela den period som aktuella materielobjekt kommer att hanteras enligt tidigare finansiell styrmodell senast till och med år 2027. 	6.1.3 Materielobjekt som hanteras enligt tidigare finansiell styrmodell
15	<p>FMV ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - i samband med budgetunderlaget för 2020 redovisa ett fördjupat underlag kring vilka åtgärder myndigheten vidtagit och avser att vidta när det gäller hantering av och metodval för prisomräkningen. 	6.1.4 Fördjupad redovisning avseende prisomräkning
16	<p>FMV ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - den 4 mars respektive den 2 september 2019 redovisa en skriftlig planering till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) inför internationella möten (resor, besök och mässtdeltagande (där generaldirektör, överdirektör och försvarsmaterieldirektören eller Senior National Representative (SNR) deltar. 	6.1.5 Planering och rapportering av internationella möten
17	<p>FMV ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - senast den 26 april 2019 redovisa en förteckning över samtliga mellanstatliga överenskommelser och avtal som har ingåtts under 2018 och vilka som har upphört. Myndigheten ska kortfattat redovisa läget i pågående förhandlingar av överenskommelser och avtal. 	6.1.6 Internationella överenskommelser och avtal
18	<p>FMV ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - senast den 5 april 2019 redovisa till Statskontoret hur myndigheten under 2018 har bidragit till att anställa personer vid myndigheten som står långt från arbetsmarknaden (moderna beredskapsjobb) 	6.1.7 Moderna beredskapsjobb i staten
19	<p>FMV ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - senast den 15 januari 2019 redovisa pågående uppdrag att ta emot nyanlända arbetsökande och personer med funktionsnedsättning. Fortsatta uppdrag som beslutades i april 2018 ska redovisas senast den 1 april 2019. 	6.1.8 Pågående uppdrag att ta emot arbetsökande
20	<p>FMV ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - redovisa prognoser för 2019–2022 till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) vid fem givna prognostillfällen. FMV ska vid dessa tillfällen lämna prognoser även för den avgiftsfinansierade verksamheten. 	6.1.9 Prognoser
21	<p>FMV ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - senast den 10 maj redovisa underlag till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) för den årliga rapporteringen till Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) och till Förenta Nationerna (FN) avseende dels export och import av konventionella vapen, dels militärt innehav av konventionella vapen. 	6.1.10 Underlag för internationell rapportering

1 Resultatredovisning

I enlighet med Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag 3 kap. 1 § utgår FMV:s resultatredovisning från regleringsbrevets åiterrapporteringskrav med viss komplettering av övrig verksamhet som framgår av myndighetens instruktion. Därutöver ingår övergripande information om myndighetens verksamhet.

1.1 Tillgänglighet och beredskap

FMV:s åiterrapportering kopplat mot regeringens inriktningsbeslut om tillgänglighet och beredskap framgår nedan. Övriga områden inom ramen för inriktningsbeslutet återfinns under avsnitt 1.5.

Totalförsvarsplanering enligt förordningen (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap.

- *Myndigheten ska ha en aktuell planering för sin verksamhet och sin organisation vid höjd beredskap. Samverkan ska ske med övriga berörda aktörer i syfte att nå en sammanhängande planering för totalförsvaret. Myndigheten ska redovisa planeringsläget och planen för det fortsatta arbetet. Av redovisningen ska framgå hur myndigheten planerar för en anpassad materielanskaffning under höjd beredskap, inklusive samverkan med leverantörer av försvarsmateriel och tjänster.*

Försvarspolitisk inriktning för FMV 2018-2020

- *FMV ska redovisa hur myndighetens materiel- och logistiktjänster har utformats och organiserats i syfte att i ökad grad möta Försvarens beredskaps- och tillgänglighetskrav.*

FMV har under 2019 fortsatt arbetat med att utforma verksamhet och organisation för beredskapsområdet i samverkan med Försvarens makt och berörda aktörer för att bygga upp en god förmåga att hantera myndighetens uppgifter vid fredstida kriser samt inför och vid höjd beredskap.

Resultatet är infört i en uppdaterad version av myndighetens beredskapsplanverk, vilket beskriver hur myndigheten organiserar, leder, bemannar och genomför sin verksamhet vid höjd beredskap samt hur stöd till Försvarens makt ska utformas. Beredskapsplanverket utgör FMV:s styrdokument för vilka åtgärder som ska vidtas så att FMV kan fortsätta sin verksamhet i alla beredskapsnivåer. Beredskapsplanverket innefattar hela myndigheten samt har vidareutvecklats och anpassats till FMV:s nya organisation. En översyn av övriga styrande dokument inom området har inletts under året föranlett av organisatoriska förändringar.

FMV har under 2019 fortsatt det löpande arbetet med att krigsplacera den egna personalen. FMV har vidare samverkat med Försvarens makt angående krigsplacering av de cirka 100 officerare som tjänstgör på FMV. Dialog har även förts om förutsättningarna och möjligheterna att disponera medarbetare som är krigsplacerade vid Försvarens makt, till exempel reservofficerare och hemvärnsmän. Försvarens makt och FMV:s syn är att medarbetare ska vara krigsplacerade där de gör bäst nytta i höjd beredskap. FMV anser vidare att det är viktigt att medarbetare som är krigsplacerade på FMV och som är reservofficerare eller ingår i hemvärdet kan delta i Försvarens maktens verksamhet, till exempel vid utbildningar och övningsverksamhet.

FMV har under året startat förberedelserna inför Totalförsvarsövning 2020 och samverkat med andra i övningen deltagande totalförsvarsmyndigheter. Myndigheten har även under året övat övergången mellan krisledning och höjd beredskap.

FMV bedömer att genomförande av fiktiva och spelade övningar inom beredskapsområdet är det mest effektiva sättet för att pröva myndighetens funktion av ledningsprocesser och robusthet inför ett försämrat säkerhetsläge.

För att tillmötesgå Försvarmaktens behov vid inträffad kris under grundberedskap eller vid höjd beredskap, har FMV utarbetat en alternativ produktionsplan i samverkan med Försvarmakten. Den syftar till och är utformad för att kunna möta olika grundscenarier avseende förmågehöjande behov för krigsförbanden och förändrad inriktning mot leverantörer av varor och tjänster. FMV:s alternativa produktionsplan har samövats under Försvarmaktens ledningsövning 2019 för att snabbt kunna hantera uppkomna behov av omprioriteringar eller revideringar. Under 2020 kommer den alternativa produktionsplanen att ingå som del i planerade övningar tillsammans med Försvarmakten.

För att möta Försvarmaktens beredskaps- och tillgänglighetskrav för materiel- och logistiktjänster genomför FMV även analyser för att utveckla juridiska och kommersiella verktyg för att kunna ställa relevanta krav på försörjningstrygghet mot leverantörer. FMV har utformat klausuler utifrån lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFS), och kan i tillämpningen anpassa dessa utifrån olika förutsättningar. I enlighet med Försvarmaktens prioritering har avtalsområdet ammunition behandlats under 2019.

I regeringens nuvarande försvarsbeslut har en förskjutning skett mot ökat fokus på högre beredskapsnivåer jämfört med tidigare. Det är centralt att Försvarmaktens krav på försörjningstrygghet vid högre beredskapsnivåer utgår från behov identifierade i försvarsplaneringen. Den under året utvecklade dialogen mellan myndigheterna kommer fortsätta för att säkerställa att behoven avspeglas i de kravdokument från Försvarmakten som ligger till grund för FMV:s kommande upphandlingar. FMV kommer i dialog med Försvarmakten under 2020 utveckla förtydligade krav på försörjningstrygghet vid upphandlingar, utifrån Försvarmaktens behov i alla beredskapsnivåer.

Ansvar för vidmakthållande har genom regeringens beslut om ansvarsfördelning överförts till Försvarmakten som därmed från och med 2019 och framgent har ansvaret för upphandling inom detta område. Formerna för hur FMV fortsatt kan stödja Försvarmakten med upphandling och upprättande av avtal gällande vidmakthållande har utretts under året och kommer fortsatt att diskuteras med Försvarmakten under 2020. FMV har också kunnat konstatera att Försvarmaktens materiel i bruk behövt anpassas avseende beredskaps- och tillgänglighetsnivåer till av Försvarmakten kravställda behov.

I syfte att öka kunskap om Försvarmaktens beredskaps- och tillgänglighetskrav för materiel- och logistiktjänster har under 2019 inletts en dialog med försvarsindustrin. FMV har bidragit med kompetens genom en expert till utredningen *Näringslivets roll inom totalförsvaret samt försörjningstrygghet i fråga om försvarsmateriel*. Utredningen ger förslag på åtgärder för att stärka den försvarsmaterielrelaterade försörjningstryggheten över en längre tid och i olika scenarier. FMV kommer att beakta resultatet av utredningen vad gäller myndighetens utvecklade krav på försörjningstrygghet mot leverantörerna. En av utmaningarna är att definiera rimliga krav mot leverantörer vad gäller försörjningstrygghet, så att kostnadseffektivitet möjliggörs över tiden.

1.2 Anskaffning av materiel

Under 2019 har FMV arbetat tillsammans med Försvarmakten med att genomföra anskaffning av materiel enligt den nya ansvarsfördelningen.

FMV har lämnat underlag till Försvarmaktens arbete med investeringsplanen för anskaffning och till framställan till regeringen om att få anskaffa alternativt förbereda materielobjekt för anskaffning. Huvudsakligen har tekniska, kommersiella och ekonomiska underlag lämnats, både inom verksamheten för anskaffning och inom vidmakthållande. Planeringen har genomförts i nära samarbete mellan myndigheterna både inför investeringsplanen till budgetunderlaget för 2020 samt i det pågående arbetet inför budgetunderlaget för 2021. För Försvarmaktens investeringsplan i budgetunderlaget för 2020 kunde FMV lämna ett samråd utan några förbehåll.

Planeringsarbetet har präglats av det omfattande arbetet med underlag inför försvarsbeslutet 2021-2025. FMV har genomfört arbetet enligt de givna regeringsbesluten och redovisat myndighetens behov och analys av Försvarsberedningens rapporter samt lämnat ett omfattande stöd till Försvarmaktens redovisning.

Under 2019 har fortsatt utveckling av investeringsplaneringen genomförts tillsammans med Försvarmakten med stöd av Ekonomistyrningsverket. Metodutvecklingen har påverkats av omställningsarbetet och att planeringsarbetet med investeringsplaner och underlag inför försvarsbeslut 2021-2025 har varit omfattande med anledning av den kommande tillväxten inom försvarsområdet. Vidare utveckling kommer att genomföras under 2021.

FMV har under 2019 redovisat ekonomiska prognoser för pågående anskaffningar enligt överenskommelser med Försvarmakten som underlag i planeringsarbetet. FMV har även redovisat underlag avseende prisomräkningar samt prognoser för prisomräkningar.

Det har varit ett högt produktionsstryck i genomförandet av materielanskaffningar under 2019. FMV har arbetat med att realisera den beslutade tillväxten av produktion av materiel till Försvarmakten som är under genomförande samt att starta igång de tillkommande materielprojekten enligt investeringsplanen. Arbeta har även genomförts för att skapa förutsättningar för kommande ytterligare tillväxt.

FMV:s arbete har resulterat i totalt 704 leveranser till Försvarmakten. Några exempel på enskilda prestationer redovisas i nästa avsnitt. Under året har ett antal produktionsstörningar inträffat som inneburit förseningar inom vissa projekt. FMV har vidtagit åtgärder för att hantera produktionsstörningarna. Dels genom att stödja Försvarmakten med att minska konsekvenser avseende den operativa effekten med anledning av förseningar, dels genom att förändra planeringen i andra projekt för att upprätthålla produktionstakten och möta anslagsramarna.

1.2.1 Prestationer under 2019

I detta avsnitt redovisas ett urval av de 704 prestationer som FMV har levererat till Försvarmakten och andra kunder under 2019. Den totala redovisningen av FMV:s anskaffningar av pågående större materielobjekt redovisas i bilaga 1 och 2.

Lastbilsleveranser

Under 2019 lades beställningar på bland annat 24 skåpbilar med släp, 8 flaklastbilar, 40 skåpbilar med bakgavellyft, 26 flygbasbilar samt 10 kranlastbilar från tre olika leverantörer. Utav dessa tog FMV emot ett flertal leveranser av olika fordonsmodeller. Dessa kommer att överlämnas till Försvarmakten i mars 2020.

Resterande fordon kommer att levereras in under 2020 och lämnas över till Försvarmakten fortlöpande under 2020-2021.

Anskaffning bataljonsartilleri 17-20

I uppdraget anskaffas 40 system av granatkastare monterad i en tornlösning till befintliga stridsfordon 90.

Under året har fyra stycken förserievagnar samt fyra stycken serievagnar levererats, vidare har ett reservdelsparti levererats. Utbildning av instruktörer samt tekniker och verkstadspersonal har också genomförts.

Insatsförmåga Luftvärn

Inom uppdraget anskaffas eldenhet (EldE) 98 och ledningscentral samt modifiering av befintlig underrättelseenhet (UndE) 23, pulsspaningsradar 91 samt EldE 97. I uppdragen ingår även uppgradering av luftvärnets måldatasystem.

Under året har FMV levererat två stycken uppgraderade EldE 97, två stycken uppgraderade UndE 23 samt tre stycken EldE 98 till Försvarmakten. Dessa enheter har levererats med integrerade radiosystem (Ra 460).

Motorredskap

Genom att utnyttja befintligt ramavtal har FMV kunnat tidigarelägga anskaffning av hjullastare med redskap från Swecon (Volvo). Under året har FMV levererat 15 lätta, två medeltunga samt 12 tunga hjullastare. Till detta har bland annat lastarmar, sopvalsar, vickplogar och skopor även levererats. Motorredskapen är främst avsedda till att användas i logistikfunktionen. Ett andra parti levereras under 2020.

Bojbat

I uppdraget FOC Bojbat modifieras sex stycken bevakningsbåtar till bojbåtar i syfte att öka förmågan till undervattensspaning och ubåtsjakt inomskärs. Efter leverans tillförs bojbatarna 3. och 4. Sjöstridsflottiljen. Under 2019 har en Bojbat levererats till Försvarmakten.

Stridsbåt (Strb) 90

Uppdraget HTM Strb 90 HS omfattar nybyggnation av 18 stycken stridsbåt 90 HSM inklusive vapenstationer för integration ombord. Stridsbåt 90 HSM är den senaste versionen av stridsbåt, med hög prestanda och ökad förmåga. Från att i huvudsak ha varit en plattform för trupptransport, har den fått utökad verkans- och spaningsförmåga, samt ett plutonledningssystem.

Under 2019 har sex stycken Strb 90 HSM samt en vapenstation levererats till Försvarmakten. FMV genomför också livstidsförlängande åtgärder på 76 stycken Stridsbåt 90 H för 2. amfibiebataljonen, 17. bevakningsbåtkompaniet, Marinbasen och Hemvärnet, inom ramen för uppdraget Livstidsförlängning Stridsbåt 90 steg 2.

Under 2019 har åtgärder genomförts så att 35 stycken Strb 90 H har kunnat levereras till Försvarmakten.

Bevakningsbåt typ 80

FMV genomför livstidsförlängande åtgärder på fem stycken Bevakningsbåt typ 80. Efter genomförd livstidsförlängning benämns systemet Bevakningsbåt typ 88.

Under 2018 genomfördes leverans av de två första bevakningsbåtarna och under 2019 har ytterligare två stycken bevakningsbåtar levererats till Försvarmakten.

Mali

FMV har i samverkan med Försvarmakten utvecklat och vidmakthållit de camper i Mali som Sverige nyttjar i FN-insatsen MINUSMA, Camp Midgård i Bamako och Camp Nobel i Timbuktu. FMV levererar ledningssystemet för insatsen och arbetar tillsammans med förbandet med uppgraderingar. FMV har under året överlämnat det tekniska bevakningssystemet.

Exempel på byggverksamhet som genomförts på camperna är väderskydd för skyddsrum, ny vattenledning till Camp Midgård, sprinklersystem för brandsläckning i sjukhuset, montering av ny sjukmottagning i Camp Midgård samt logistiktor för omlastning av containrar. Den senare aktiviteten är relaterad till avvecklingen av Camp Nobel inför flytt av förbandet till en annan plats i Mali, med vilket FMV stödjer Försvarmakten.

Flygbas

Under 2019 har ett antal leveranser skett inom framförallt navigerings- och landningssystem. ILS, Instrument Landing System, har installerats och driftsatts på ett antal flygbaser. För att uppfylla nya regelkrav har FMV levererat och installerat väntplatsljus på anslutningsvägar till landningsbanor. FMV har omsatt flygplatsljus till moderna ljussystem vid ett antal flygplatser och det arbetet kommer att fortgå även under 2020.

Flygtrafikledningssystemet Mili-ATC som är det centrala systemet vid flygplatserna, har uppgraderats vid ett antal flygplatser. Det pågår också en omfattande utveckling av nästa generations plattform för att möta Försvarmaktens ökade IT-säkerhetskrav och civila flygsäkerhetskrav, samt för möta Försvarmaktens krav på robusthet och fjärrfunktion.

JAS 39 Gripen

FMV har beställt uppgraderingar av de större taktiska stödsystemen och träningssystemen där grundsystemen uppgraderas och ett antal förbättringar införs. Under året har MGSS – Maintenance Ground Support System och omvärldssystemet till MT – Mission Trainer (träningssimulator) levererats.

Uppgradering till ny systemversion (MS20 Block 1.2) av JAS 39 har slutförts under 2019. Här ingår ett antal systemrättningar och förbättringar, bland annat inom styrsystem och taktiska system men även förbättringar inom flera vapensystem och integrationer. Exportvarianter av denna version har införts hos de tjeckiska och ungerska operatörerna.

FMV har till Försvarmakten överlämnat underhållslösning för flygplanets balkar (så kallade balkverkstad), levererat utrustning för underhåll på bakre nivå samt genomfört reservmaterielanskaffningar.

Under 2019 har FMV stöttat Försvarmakten och exportkunderna med leveranser inom driftområdet bland annat i form av:

- Utredningar av materielfel och driftstörningar
- Uppdateringar av publikationer
- Mindre modifieringar

FMV har tillsammans med Försvarmakten under året kontinuerligt levererat materiella förutsättningar till exportkunderna för att möjliggöra en effektiv drift på såväl hemmabas som vid utlandsmissioner (till exempel Baltic Air Policing). FMV och Försvarmakten har också levererat utbildning av tekniker och piloter till exportkunderna.

FCAS - Future Combat Air System

FMV har genom regeringsbeslut den 4 juli 2019 getts i uppdrag att med behöriga myndigheter i Storbritannien under åren 2019 och 2020 genomföra gemensamma studier avseende framtida flygstridsförmåga samt att inkomma med en delredovisning avseende genomfört arbete.

FMV har representerat och deltagit i Storbritanniens överenskomna arbetsgrupper samt etablerat kontakt med respektive motparter inom Storbritanniens försvarsdepartement. Delredovisning lämnades till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) den 28 november 2019.

Helikopter (HKP) 14

Anskaffningen av HKP 14-systemet omfattar en beställning om 18 medeltunga helikoptrar av typen NH90 från tillverkaren NH Industries. Anskaffningen innefattar även uppdragsutrustning, specialverktyg, specialutrustning, publikationer, dokumentation, utbildning och utbildningsmateriel (träningssystem).

Under 2019 överlämnade FMV ytterligare en markoperativ helikopter, HKP 14 E, till Försvarsmakten.

Personlig utrustning

FMV har genomfört över 100 leveranser av personlig utrustning. Exempel på dessa är bland annat 38 000 par kängor, 350 000 t-shirt av olika modell, 100 000 trikåmössor, lågskor, tjänstetecken, damasker, underkläder, gravidskjortor, kockkläder och handskar. Dessutom levererades fältuniformer innan Försvarsmakten införde nytt tjänstegradssystem den 1 oktober 2019.

Fältförplägnad och säkerhetsmateriel klättring

FMV har bland annat levererat 51 stycken vård- och märksats, 3 000 isolerkärl, 100 vattenpumpar, 400 kopplingar till innersäck och 19 varmluftsugnar. FMV har också uppdaterat infrastruktur inom området med materiellvårdsscheman, underhållsplaner, produktkataloger osv.

Hälso- och sjukvårdssystem

FMV har genomfört en översyn av Försvarshälsan och inom ramen för översynen bland annat levererat sjukbåtar, övervakningsmonitorer, ventilatorer, specialutrustning till Försvarshälsan för dykeri- och flygmedicin, samt sjukvårdarrygsäckar och traumaväskor.

Generell underhållsutrustning

FMV har under 2019 genomfört olika modifieringar, till exempel av varmluftsaggregat 40, utrustning för grundtillsyn av fordon, verktyg mekanik, termisk skärutrustning, elsvetsaggregat 150, vätskehanteringsutrustning och ledningscontainer (20 fot) för ledning av teknisk tjänst.

FMV har också levererat reparationskyddspresenning, växelriktare, utrustning för verkstad Teknisk Tjänst samt funktionsinredning Teknisk Tjänst för Stridsbåt 90.

1.2.2 Avgifter för tjänster avseende vidmakthållande

Fakturerade avgifter för tjänster avseende vidmakthållande framgår av tabell 4 *Fakturerade avgifter 1:1.3*. Av tabellen framgår totalt fakturerade avgifter samt hur mycket som avser FMV tjänst³ respektive materiel, fördelat per verksamhetsområden och totalt.

³ Med FMV tjänst avses i huvudsak kostnader för FMV personal, resor och konsulter, dvs kostnader för att genomföra FMV:s verksamhet inom vidmakthållande.

Året har präglats av stora förändringar av beställningar inom området vidmakthållande med anledning av ny finansiell styrmodell, som bland annat har inneburit en förändrad prissättningsmodell, partssubstitution och överlämning av ett stort antal leverantörskontrakt och förändrade finansiella flöden. Under året har en successiv övergång till rena tjänstebeställningar från Försvarmakten genomförts, med syfte att erhålla raka finansiella flöden.

Stöd har lämnats till Försvarmakten i enlighet med tidigare eller under året gjorda beställningar, som omfattar generella uppgifter avseende konfigurationsledning, avvikelshantering, uppföljning och analys, systemsäkerhet samt teknisk information. Beställning kan även omfatta genomförande av mindre modifieringar, verksamhetsstöd, underhållsanalys och underhållsberedning, vidmakthållande av underhållssystem, stöd vid större modifieringar samt särskilda uppgifter.

Tabell 4. Fakturerade avgifter 1:1.3⁴

Verksamhetsområde	Fakturerat belopp Anslagspost 1:1.3	Varav FMV tjänst Upparbetat belopp	Varav Materiel Upparbetat belopp
Armé	204	63	141
Marin	772	116	656
Flyg	579	91	488
GRIPEN	1 209	57	1 152
LedM	522	104	418
Log	283	112	171
MTRL (Ledstab)	99	44	55
Totalsumma	3 668	587	3 081

1.2.3 Jämställdhetsintegrering

- *FMV ska redovisa hur myndigheten, när det är relevant, i sin verksamhet säkerställer att de varor och tjänster som myndigheten upphandlar är ändamålsenligt utformade för kvinnor och män samt hur detta bidrar till utvecklingen av den operativa förmågan i krigsförbanden. FMV ska även redovisa resultat av de åtgärder avseende jämställdhetsintegrering som vidtagits för att myndighetens verksamhet ska bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken.*

Försvarmakten identifierade 2014 integration av humanfaktorer, HFI (Human Factor Integration), som en framgångsfaktor för att åstadkomma en mer jämställd arbetsmiljö för personalen. FMV har för detta ändamål infört ett systematiskt arbetssätt genom att fastställa en designregel för HFI. Denna reglerar FMV:s tillämpning av försvarsstandarden FSD 9251. Det bidrar till att utveckla och anpassa tekniska system för Försvarmaktens personal. Ett exempel återspeglas i kravställningen av materiel inom ramen för Nordic Combat Uniform, NCU.

Under 2019 har analys påbörjats för att se hur stort behov av internt stöd som behövs i tillämpning av designregel HFI. Denna reglerar FMV:s tillämpning av försvarsstandarden FSD 9251. Stöd i form av rådgivning avseende kravställning har lämnats till berörda handläggare inom området. Utbildning för nyanställda har dessutom genomförts och en e-utbildning för medarbetare är under planering. I samverkan med Försvarmakten har vidare ett seminarium under temat antropometri, i betydelsen kroppsmått och dimensioner relevanta för utformning av materiel, genomförts. Aktiviteten är ett första steg i analysen av kunskapsbehov inom området.

⁴ Det är första året FMV gör denna redovisning och för att ge en tydlig bild av att 2019 har varit ett år av förändring redovisas total summa fakturerat mot anslagspost 1:1.3 samt vad som under året arbetats upp avseende FMV tjänst och hur stor andel som utgjort materiel.

Materielanskaffningsprocessen tar förhållandevis lång tid, dvs. det tar tid från att kravställning ger reell effekt i Försvarmaktens verksamhet. Det är därför än så länge inte möjligt att urskilja resultat av de åtgärder avseende jämställdhetsintegrering som vidtagits för att det ska gå att kvantifiera hur verksamheten bidrar till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken.

Det finns utmaningar inom jämställdhetsintegreringsområdet, bland annat är FMV:s kompetens inom HFI-området en kritisk resurs. Förbättringsåtgärder har identifierats. En åtgärd är att påbörja utvecklingen av ett FMV-internt nätverk för HFI-resurser. En annan är att påbörja arbete med att ta fram ett ramavtal som möjliggör avrop av HFI-resurser hos industrin. En fortsatt dialog och samverkan mellan Försvarmakten och FMV är en förutsättning för en förbättrad kravställning kring HFI. Här kommer fortsatt utveckling att ske under 2020.

1.3 Stöd till regeringen inom materieförsörjningen och exportrelaterad verksamhet

1.3.1 Internationellt materielsamarbete

FMV har inom ramen för anslag 1:11 anslagspost 1 (ap.1) *Internationella materielsamarbeten och industrifrågor m.m.* i uppgift att bedriva verksamhet till stöd för regeringen inom materieförsörjning.

Verksamheten genomförs via olika uppdrag, där FMV samordnar Sveriges bi- och multilaterala samarbete och relationer med olika länder och internationella organisationer.

Omfattning

Uppdraget till FMV innefattar, i likhet med tidigare år, att representera Sverige respektive sammanhålla och koordinera verksamhet och uppgifter i de bi- och multilaterala fora som bereder och behandlar försvarsmaterielfrågor, samt till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) bereda och lämna sakunderlag eller bistå med expertis. Inom ramen för ändamålet med ap.1 ska FMV även svara för förutsättningskapande verksamhet, såsom rådgivning, analyser eller utredningar. Det kan exempelvis omfatta frågor inom förhandlings- och lagstiftningsområdet eller utvecklingen på marknaden.

Under ap.1 finansieras även verksamheten för den nationelle försvarsmaterieldirektören (National Armaments Director, NAD). FMV:s generaldirektör är av regeringen förordnad NAD och företrädar därmed Sverige som högsta representant vid ett flertal olika internationella möten inom försvarsmaterielområdet. Ap.1 finansierar också personal stationerad utomlands för stöd till Sverige i försvars- och materielrelaterade frågor, genom tjänstemän placerade i Bryssel (Försvarsdepartementets personal vid Sveriges EU-representation och Nato-beskickning) respektive Washington D.C. (FMV:s personal inom området för exportlicenser, exportkontroll samt försvarsmaterielfrågor stationerad vid Sveriges ambassad).

Genomförande av verksamheten

FMV har under 2019 fortsatt bedriva verksamheten sammanhållet och koordinerat med de möten och avstämningsfora som Försvarsdepartementet tillhandahåller för sin inriktning av verksamheten. FMV:s stöd till regeringen i det internationella samarbetet ökar och framgår av följande särskilda redovisningar av verksamheten. Under 2019 uppskattas drygt 150 personer inom FMV till del av sin tid ha bidragit med olika typer av stöd till verksamheten vilket är i nivå med föregående år.

Bilateralt internationellt samarbete

Den bilaterala verksamheten förbereder, planerar och genomför möten inom ramen för Sveriges bilaterala möten och överläggningar. Detta sker företrädesvis inom ramen för NAD-, MoU- (Memorandum of Understanding) och SNR- (Senior National Representative) verksamheten. Till mötena, som äger rum både i Sverige och utomlands, ges stöd för program och innehåll samt i form av sekreterarskap och ledamotsverksamhet.

Sverige har idag över 30 samförståndsavtal, så kallade MoU-avtal, med olika länder. Mötena, som både genomförs i Sverige och i det bilaterala samarbetslandet, syftar till att vidmakthålla och utveckla förmågor och kompetenser inom försvarsmaterielområdet, men även att främja exportsatsningar som är till gagn för Försvarsmakten. För att genomföra denna verksamhet deltar ett flertal olika rollinnehavare på de bilaterala högnivåmötena, som exempelvis NAD, ställföreträdande NAD, SNR, MoU-ordförande, MoU-sekreterare, MoU-ledamöter från representerande myndigheter och sakkunniga inom aktuella områden för verksamheten.

FMV avrapporterar verksamheten för högnivåmötena löpande till Försvarsdepartementet. Under 2019 har närmare 40 bilaterala möten genomförts. Av dessa har 11 utgjort MoU-möten och 10 SNR-möten. Försvarsdepartementet, som är ansvarigt för och bär ordförandeskapet för Sveriges MoU-samarbeten, har också initierat fler möten. Några för året planerade möten med vissa samarbetsländer har dock skjutits upp eller ställts in. FMV:s generaldirektör har i sin roll som Sveriges försvarsmaterieldirektör (NAD) genomfört 14 bilaterala möten under 2019. Därtill har flera möten inom ramen för de väsentliga säkerhetsintressena genomförts, både på hög nivå och på arbetsgruppsnivå.

FMV har under 2019 ökat sitt engagemang i den bilaterala USA-samverkan. Både med resursförstärkning inom FMV men också genom en förändring av rollen för FMV:s utsände i Washington D.C. FMV har även två anställda placerade i Huntsville med anledning av anskaffningen av Patriot. Ökade amerikanska krav på skydd av teknologi och immateriella rättigheter medför behov av åtgärder för att vidmakthålla ett gott samarbete. Olika aktiviteter har under året genomförts, bland annat i samverkan med en så kallad interdepartemental arbetsgrupp, med avsikt att stärka svensk industrisäkerhet. Då försvarsförmågan blir allt mer beroende av teknikutvecklingen, innebär detta ett behov av att även gå utanför traditionella försvarsföretag med sådana ambitioner.

Till stöd för den bilaterala verksamheten har FMV en protokollfunktion, vilken svarar för att koordinera möteslogistiken för myndighetens samtliga internationella högnivåbesök. Som kontaktnod för svenska och utländska försvarsattachéer har protokollet svarat för att organisera och genomföra ett flertal attachébesök och utbildningar under året.

Multilateralt internationellt samarbete

Under 2019 har stort fokus legat på samarbetena inom EU och Norden, vilka redovisas nedan. Verksamheten innefattar ett flertal ytterligare multilaterala organisationer och samarbeten bland vilka särskilt kan nämnas FMV:s stöd till Sveriges samarbete med Nato inom ramen för partnerskap för fred (Nato/PFF) och sexnationssamarbetet (LoI/FA).

Partnerskapssamarbetet med Nato utgör framförallt ett instrument för Sverige att dels få tillgång till Nato-gemensamma standarder, dels utveckla civil och militär förmåga för att till exempel kunna samverka med andra nationer i fredsfrämjande verksamhet och internationell krishantering. FMV har också det nationellt sammanhållande ansvaret för de frågor som rör materiel- och forskningsområdet inom Nato, vilka återfinns under formatet Conference of National Armaments Directors (CNAD) och dess huvudgrupper. Härigenom kan Sverige såväl följa utvecklingen inom armé-, marin- och flygmaterielområdet, som

undersöka möjligheter till samarbeten inom försvarsmaterielområdet, i syfte att möjliggöra effektivare resursanvändning. Under 2019 har Sverige och FMV tagit emot besök av Natos assisterande generalsekreterare för försvarsinvesteringar liksom Natos inköpsorganisation NSPA (Nato Support and Procurement Agency).

Sverige har från och med den 1 juli 2018 till och med den 30 juni 2019 varit ordförande i sexnationssamarbetet, Letter of Intent/Framework Agreement (LoI/FA), där Frankrike, Italien, Spanien, Sverige, Storbritannien och Tyskland utgör medlemmar. Sverige har under ordförandeskapet, där FMV haft en framträdande roll, drivit samarbetsfrågor som är av vikt för Sverige. Sverige har fått gehör för att fördjupa samarbetet för bland annat försörjningstrygghet och informationssäkerhet, vilka är kritiska områden givet det säkerhetspolitiska läget. Vidare har arbetet kring LoI/FA:s framtida roll varit i centrum, vars arbete nu fortsätter under det spanska ordförandeskapet sedan den 1 juli 2019. FMV bidrar fortsatt tillsammans med Regeringskansliet aktivt inom LoI/FA, för att verka så att svenska intressen tillvaratas.

EU- och EDA-relaterad verksamhet

Verksamheten innefattar FMV:s uppgift att ge Regeringskansliet stöd i olika frågor kopplade till den Europeiska försvarsbyrån (European Defence Agency, EDA), genom såväl beredningar av sakfrågor och utformning av policys eller ställningstaganden i olika multilaterala frågor, som deltagande i arbetsgrupper och materielsamarbeten. Verksamheten har till uppgiftsomfattning legat på något högre nivå jämfört med tidigare år.

De större frågorna som varit aktuella inom ramen för Sveriges EDA-samarbete under 2019 har framförallt varit inrättandet av det Europeiska försvarsindustriprogrammet (EDIDP), arbetet med det permanenta strukturerade samarbetet (PESCO) samt utformningen av den Europeiska försvarsfonden (EDF). Områdena är av övergripande karaktär för det europeiska försvarssamarbetet och innefattar ett flertal försvarsområden, vilket i förlängningen kommer ge såväl en direkt som indirekt påverkan på frågor såsom konkurrensmöjligheterna för små- och medelstora företag samt försörjningstrygghet. En remiss gällande svenskt deltagande i tredje omgången PESCO-projekt besvarades under september månad.

Andra frågor som varit aktuella under året har bland annat rört Sveriges deltagande i Overarching Strategic Research Agenda (OSRA), vilket är ett verktyg för att få fram en tydligare och mer strukturerad process för att kunna prioritera mellan olika teknologier inom exempelvis förmågeutveckling och kritiska försvarsteknologier. FMV har under hösten deltagit i EU:s översyn av medlemsstaternas försvarsansträngningar, Coordinated Annual Review on Defence (CARD). EDA har under 2019 tagit fram 16 rapporter inom Key Strategic Activities (KSA), där FMV har sammanhållit den svenska beredningen och bevakat svenska intressen och ståndpunkter.

EDA:s styrelsemöte i NAD-format ägde rum i februari 2019. Likt 2018 var det stort fokus på EDF och EDIDP, men även arbetet med Strategic Context Cases (SCC) har berörts, likaså EDA:s arbete med kemikalielagstiftningen REACH. Inför mötena har FMV svarat för beredning av Sveriges underlag.

Då den försvars- och säkerhetspolitiska verksamheten inom EU/EDA är under ständig utveckling och påverkar FMV:s arbete i de olika arbetsgrupperna och centralt, har FMV ökat den interna koordineringen och informationsspridningen genom bland annat möten mellan arbetsgrupper och veckobrev samt löpande återrapporterat utvecklingen av verksamhetens uppgifter och resultat vid de försvarsmyndighets-gemensamma mötena för EDA-verksamheten respektive internationella materielsamarbeten, som Försvarsdepartementet svarar för. I enlighet med Regeringskansliets inriktning har FMV även sammanfattat verksamheten i den årliga EDA-rapporten.

Europeiska försvarsindustriprogrammet (EDIDP)

FMV har under 2019 aktivt jobbat med både industri, departement och myndigheter med mål att kunna delta i projekt inom EDIDP. Arbetet har resulterat i deltagande i tre projektansökningar, samt två stödjobrev till svensk industri inom projekt där Sverige som nation i övrigt inte deltar. Arbetets karaktär har framförallt bestått av samverkan med industrin och myndigheter, men även samordning och deltagande i arbetsmöten både i och utanför Sverige.

Inför EDIDP 2020 har FMV varit nationellt sammanhållande i utformning av utlysningstexter, så kallade High Level Requirements. Arbetet syftar till att formatera utlysningarna så att de matchar svenska prioriteringar. FMV har här bevakat både intressen från svensk industri och svenska myndigheter, samt hanterat kommunikation med andra nationer och kommissionen.

FMV har under 2019, liksom föregående år, deltagit i Försvarsdepartementets remissgrupp gällande EDIDP, samt regelbundna samordningsmöten med övriga försvarsmyndigheter samt industrin.

Europeiska försvarsfonden (EDF)

FMV har under 2019 lämnat förslag på möjliga svenska bidrag till Försvarsmakten avseende EDF:s arbetsprogram 2021-2027. Arbetet genomfördes tillsammans med Försvarsmakten och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), inom ramen för den remiss som Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) ställde till Försvarsmakten. FMV har under hösten påbörjat ett motsvarande arbete, med ambition att lämna förslag på ytterligare svenska bidrag till Försvarsdepartementet tidigt under 2020.

Vidare har FMV under hösten 2019, inom ramen för regeringsbeslutet den 5 juni att förbereda ett nationellt EDF-koordineringskontor, bedrivit ett förberedelsearbete för att kontoret ska kunna vara operativt den 1 januari 2020. Inom ramen för förberedelsearbetet ingår även analyser kring nyttjanderätter, syftandes till att främja Sveriges möjligheter att använda relevanta resultat av fonden.

En myndighetsgemensam styrgrupp för EDF-kontoret inrättades den 29 november av FMV:s generaldirektör, efter samråd från Försvarsmakten och FOI. Syftet med styrgruppen är bland annat att öka samordningen på hög nivå inom myndigheterna samt att främja samarbetet med industrin och andra aktörer. Utmaningar vad gäller svenska möjligheter till att nå framgång inom EDF, utgörs bland annat av brist på möjligheter till finansiering av potentiella EDF-projekt och integrering av EDF i nationell planering. Myndigheterna har dock initierat verksamhet för att adressera utmaningarna, där den nu tillsatta styrgruppen ska kunna bistå i denna uppgift.

Nordiskt samarbete

Vid årsskiftet 2018/2019 tog Sverige över ordförandeskapet i Nordefco. Tillsammans med Försvarsdepartementet och Försvarsmakten har FMV under året arbetat med att genomföra ordförandeskapet och driva det nordiska samarbetet framåt. Det övergripande temat för ordförandeskapsåret har varit att implementera Nordefcos nya vision som antogs av de nordiska försvarsministrarna under 2018. Detta har gjorts genom att konsolidera pågående arbete och initiativ inom Nordefco samt utveckla de nordiska samarbetsformerna under fred, kris och krig.

För FMV:s del har ordförandeskapsåret bland annat inneburit ansvar för möten inom Policy Steering Committee Armaments (PSC ARMA) där de nordiska försvarsmaterieldirektörerna (NAD) möts två gånger om året för att diskutera materielfrågor. Bland nämnvärda konkreta resultat som genererats under året märks Nordic Project Development Guide, en praktisk handbok för det nordiska materielsamarbetet som syftar till att på ett enkelt sätt hjälpa nationerna att samarbeta bättre. Guiden bygger i stora delar på lärdomar från det pågående nordiska uniformsprojektet Nordic Combat Uniform (NCU) och erfarenheter

från tidigare nordiska materielsamarbeten. Inom ramen för NCU har bland annat verifieringar av materiel genomförts under året med stöd av FOI och norska FFI.

Under ordförandeskapsåret har FMV deltagit i ett flertal nordiska möten på hög nivå, bland annat de tidigare nämnda PSC ARMA-mötena och det nordiska Försvarschefs- (CHOD) och NAD-mötet. 2019 var också året då Sverige tog över ordförandeskapet i COPA ARMA, den arbetande nivån i det nordiska materielsamarbetet. FMV ansvarar för att leda arbetet med de övriga nordiska länderna inom COPA ARMA. Mycket arbete har lagts ned på att utarbeta den tidigare nämnda guiden men också på COPA ARMA:s årliga ”screeningprocess”, då olika anskaffningsprojekt från de nordiska länderna sammanställs och analyseras för att identifiera potential för nya samarbeten.

Svensk-finskt samarbete

Inom ramen för Sveriges pågående fördjupade samarbete med Finland (FISE), har FMV huvudansvaret för det gemensamma materielsamarbetet som benämns FISE Materiel & Procurement. Arbetet inom området koordineras med Försvarsmakten som också deltar på mötena med Finland. Arbetet inom FISE Materiel & Procurement koordineras även med det finsk-svenska logistiksamarbetet då det finns vissa gemensamma beröringspunkter mellan de båda.

Inom ramen för FISE Materiel & Procurement ryms runt tio arbetsgrupper, med tyngdpunkt på det marina området. Samarbetet leds av en svensk-finsk styrgrupp som möts två gånger per år för att inrikta arbetet. Ett fokus under 2019 har varit hur samanskaffning av ammunition och gemensamt nyttjande av varandras ammunition (så kallad ”cross-use”) kan utvecklas för att bättre stödja de operativa behoven inom FISE-samarbetet.

Exportlicenser och exportkontroll

Anskaffad försvarsmateriel innehåller ofta system, delar och/eller komponenter med tillhörande information från utländska leverantörer. Till stora delar är dessa belagda med exportrestriktioner av tillverkningsländernas exportkontrollerande myndigheter. För att Sverige ska kunna transferera eller vidare-exportera sådan exportkontrollerad materiel krävs tillstånd från dessa myndigheter, varför FMV bedrivit en verksamhet som är inriktad mot tillståndsrelaterade uppgifter inom området för exportlicenser och exportkontroll.

En del av Sveriges anskaffade försvarsmateriel omfattas av amerikansk exportkontroll. Med hänsyn till de amerikanska regelverkens komplexitet har FMV sedan flera år tillbaka en tjänsteman placerad vid den svenska ambassaden i Washington D.C. för stöd i dessa frågor.

Under året har olika utbildningsomgångar genomförts för att öka kompetensen om exportkontroll.

Under slutet av året har FMV stärkt exportkontrollfunktionen inom FMV genom att utse Exportkontrollombud (EKO) vid varje verksamhetsområde inom FMV.

Under oktober månad genomförde ISP tillsyn av FMV med anledning av den nya krigsmateriellagstiftningen som trädde i kraft april 2018. En åtgärdsplan är håller på att sammanställas för att åtgärda det som ISP påtalar i sin tillsynsrapport.

Regelbundna diskussioner har förts med Försvarsmakten vad gäller exportkontroll för att utveckla processer, rutiner och stödsystem. Liknande dialog har även förts med industrin.

Industrirelaterade uppgifter

Industri och marknad

Verksamheten omfattar företrädesvis industriell analys kring marknadsrelaterade villkor och förutsättningar och har de senaste åren minskat i omfång.

FMV har under året löpande vidmakthållit kompetens genom bland annat marknadsöversikter över ägande inom svensk försvarsindustri och tillhandahållit beredningsstöd för de industri- och marknadsrelaterade frågor som Försvarsdepartementet efterfrågar stöd med. Vidare bidrar FMV kontinuerligt som svensk part i olika europeiska expertgrupper för till exempel små och medelstora företag samt upphandling och industrifrågor.

Offset

Verksamheten omfattar i huvudsak förvaltning av pågående offsetavtal samt bevakning av ämnesområdets utveckling i omvärlden.

Under 2019 har FMV fortsatt att hantera uppdrag i det så kallade IP-avtalet med Patria. Åtagandet förväntas kunna avslutas under 2020. FMV har även under 2019 behandlat avtalet kopplat till Harris Corp (f.d. Exelis). Målsättningen är att kunna avsluta avtalet under 2020.

1.3.2 Evaluering och certifiering av IT-säkerhetsprodukter

Certifieringsorganisationen CSEC verkar som Sveriges nationella certifieringsorgan för IT-säkerhet i produkter och system enligt standarden Common Criteria (CC), och är placerad vid FMV.

Vid årets slut pågick 40 certifieringar. FMV/CSEC har slutfört 23 certifieringar under året. Exempel på certifieringsuppdrag är brandväggar, säkra skrivare, datadioder, Linux operativsystem och produkter för intrångsdetektering. Parallellt med detta har certifieringsordningen utvecklats vidare i syfte att bli alltmer tydlig och göra arbetet mer effektivt. Två uppdaterade utgåvor har fastställts.

Vidare har CSEC genomfört tillsyn av två evalueringsföretag med licens att granska IT-säkerhet i produkter inom ramen för CSEC:s certifieringsordning: Combitech AB, med verksamhet i Stockholm, Växjö och Ottawa (Kanada), och atsec Information Security AB, med verksamhet i Stockholm, München och Austin (USA). Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har också fått CSEC:s stöd i arbetet med att utarbeta säkerhetskrav för bland annat säkra USB-minnen och krav på säkerhetsfunktioner i databashanterare.

Inom ramen för CCRA och den europeiska motsvarigheten SOG-IS MRA, har CSEC under året medverkat i det fortsatta arbetet med att utveckla och effektivisera Common Criteria. Arbetet är inriktat på att främja en ökad harmonisering av kraven på IT-säkerhet för specifika produktkategorier.

I Sverige är FMV, via chefen för CSEC, representerat i SAMFI (Samverkan för Informationssäkerhet), vilket är ett samverkansorgan för de myndigheter⁵ som har ett av regeringen utpekad särskilt ansvar för nationell informationssäkerhet. CSEC arrangerade tillsammans med SAMFI-myndigheterna en konferens om informationssäkerhet för offentlig förvaltning. CSEC är även representerat i Informationssäkerhetsrådet.

Under året har också CSEC varit rådgivare till berörda departement och myndigheter kring dels hur tillit till IT-säkerhet kan etableras, dels i beredningen av kommissionens förslag om att inrätta ett ramverk för cybersäkerhetscertifiering i EU:s inre marknad. CSEC har genom medverkan vid ett flertal seminarier och

⁵ MSB, Försvarsmakten, FRA, PTS, FMV/CSEC och Säkerhetspolisen.

utbildningar, samt genom samverkan med andra myndigheter, bidragit till ökad kunskap om hur certifiering kan öka förtroendet för IT-säkerhet i produkter. Information och nyheter om verksamheten har kontinuerligt publicerats på CSEC:s hemsida samt i nyhetsbrev.

1.3.3 Exportrelaterad verksamhet

Nedanstående redovisning inkluderar återrapportering kopplat mot regeringens inriktningsbeslut om exportstödjande verksamhet. Övriga områden inom ramen för inriktningsbeslutet framgår under avsnitt 1.5.

FMV företräder staten vid förhandlingar och vid ingående av överenskommelser och mellanstatliga avtal genom anvisad uppgift under anslaget 1:11, anslagspost 3, *Exportrelaterad verksamhet*. Verksamheten ska bidra till försvarets materielförsörjning och dess operativa förmåga samt till försvarsindustrins möjlighet att bibehålla stark konkurrenskraft, eller i övrigt vara till nytta för svensk försvars- och säkerhetspolitik.

Varje offert, erbjudande, prisindikation eller dialog har föregåtts av ett omfattande arbete av FMV, med stöd av Försvarsmakten och industrin. Samverkan har också skett med Regeringskansliet och utlandsmyndigheterna.

Under 2019 har FMV tagit fram och beslutat ett arbetssätt som syftar till att genom en årlig sammanställning av myndighetens analysarbete och slutsatser kunna bistå Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) med analys och prioriteringar inom den exportrelaterade verksamheten.

FMV har under 2019 verkat för att öka samordningen av statligt och industriellt deltagande vid internationella exportrelaterade aktiviteter. Bland annat har försvarsmässan LAAD i Brasilien varit föremål för sådan samordning.

Av de cirka tiotalet aktuella exportprojekt som staten, tillsammans med industrin, är engagerad i är FMV ledande i ett fåtal projekt. I de resterande projekten är det industrin som leder och FMV och andra delar av staten har en mer stödjande position. Oavsett om industrin eller FMV leder projekten är resursallokeringen avsevärt större inom industrin avseende utformning av offerter, då innehållet i de tjänster och produkter som offereras i stor omfattning utförs och produceras av industrin. När det gäller genomförande av förhandlingar och tecknande av avtal så är det till största delen den ledande organisationens resurser som nyttjas.

Under året har verksamheten främst omfattat Gripen men även ubåtssystem och Archer. Störst fokus har legat på arbetet med Finlands pågående anskaffning av ny stridflygsförmåga där industrin, med statens stöd, har lämnat en offert omfattande Gripen E och Global Eye. En förfrågan från Kanada, gällande nytt stridsflygssystem togs emot under sommaren, där svar ska lämnas första halvan av 2020. Bulgarien, som drivit en långvarig process gällande anskaffning av nytt stridsflygssystem, har under 2019 valt att teckna avtal med en annan leverantör.

Från Ungern har under 2019 en offertförfrågan gällande utökad förmåga mottagits och svar lämnats.

Uppgiften att hitta internationell partner avseende undervattensområdet har fortsatt under 2019 och arbetet har skett i dialog med flera länder, i samverkan med Regeringskansliet, Försvarsmakten och industrin. Samtal har även förts med Polen gällande ett möjligt framtida ubåtssamarbete.

FMV har även genomfört ett antal aktiviteter kopplat till Archer. Dialog har förts framförallt med USA, Storbritannien och Singapore. FMV har deltagit och stöttat med samordning inför och vid genomförandet

av delegationsbesök i Sverige hos såväl berörd industri som Försvarmakten. Bland annat har förevisningar genomförts vid Artilleriregementet i Boden med delegationer från både USA och Storbritannien.

En detaljerad redovisning av kostnader, intäkter och risker i exportaffärer framgår av bilaga 3 (H/R) till årsredovisningen.

Lämnande exportstödsuppdrag

Inom exportstödsverksamheten lämnas stöd till industrins försvarsexportssatsningar som bedöms viktiga för Försvarmaktens långsiktiga materielförsörjning och operativa förmåga eller på annat sätt bidrar till att stärka försvarsföretagens konkurrenskraftiga teknologi- och kompetensnivå.

Det exportstöd FMV beviljar sker mot full kostnadstäckning. Exportstödsuppdrag omfattar huvudsakligen Försvarmakten, Totalförsvarets forskningsinstitut och FMV.

FMV har under 2019 mottagit 48 stycken exportstödsansökningar, varav 26 ansökningar har beviljats, fyra avslagits, fyra återtagits och 14 är under beredning. Det är en minskning med fyra ansökningar jämfört med 2018. Då beviljades 30 ansökningar, tre avslogs, åtta återtogs och 27 var under beredning.

Tabell 5. Resultat – antal beviljade exportstödsuppdrag 2017-2019

Fördelat per sakområde	2019	2018	2017
Arméförband	6	7	7
Flygförband	12	11	11
Lednings- och underrättelseförband	0	1	2
Marinförband	6	11	9
Jur E&I	2	0	0
Totalt	26	30	29

Under verksamhetsåret har deltagande vid mässor eller exportsstödsaktiviteter genomförts i Sverige eller presumtiva kundländer.

Tabell 6. Resultat – fördelning antal lämnade exportstödsaktiviteter 2017-2019

Fördelning av exportstödsaktiviteter	2019	2018	2017
Deltagande mässor/utställningar	5	5	6
Förevisning/besök	6	7	7
Försäljning/lån av materiel	5	7	8
Marknadsföringsaktiviteter	2	8	6
Säkerhetsskyddarbete	8	3	2
Totalt	26	30	29

Företag som FMV beviljat stöd till under 2019 är Saab AB, BAE Bofors AB, BAE Hägglunds AB, Saab Dynamics AB och Saab Kockums AB.

1.4 Provverksamhet

1.4.1 Användningen av provresurser

- *FMV ska redovisa hur myndighetens provresurser använts i den anskaffande verksamheten per stridskraft.*

Armé

Renovering Stridsvagn 122

FMV har bevakat industrins verifiering och har deltagit i flera granskningar. I de fall det varit olämpligt eller inte möjligt att genomföra verifieringen i Tyskland har verksamheten flyttats till FMV:s provplatser i Skövde och Karlsborg. Under våren genomfördes kontroll av de sista stridsvagnarna i leveransen av första stridsvagnskompaniet. Under året har även förberedelser skett av ytterligare stridsvagnar för transport till München för renovering.

Inför överlämning av första kompaniet till Försvarmakten har FMV förberett 11 stridsvagnar 122C samt en bärgarbandvagn 120D. Detta har innefattat inventering och pårustning av tillbehör, installation av samtliga radioapparater med komplett filterinstallation, montering av kryptomateriel samt en del andra åtgärder. Elva stycken renoverade Strv 122 och fyra Bgbv 120 stod klara att lämnas över till Försvarmakten i september 2019.

För att garantera att det befintliga skjutande systemet inte påverkats av renoveringen av stridsvagnarna har en kontrollskjutning genomförts i samarbete med Markstridsskolan.

Renovering Stridsfordon 90

År 2019 var intensivt för renoveringsprojektet av Stridsfordon 90. Det har bland annat inneburit skjutningar med den nya vapenstationen. Skjutningar genomfördes även i extrem kyla, både med lätt och tung kulspruta samt med rökkastare.

I nästa steg av renoveringen av Stridsfordon 90 har en så kallad *typkontroll* genomförts, vilket innebär att leverantören tillsammans med FMV och Försvarmakten gör en typ av verifiering av "system av system", det vill säga att man kontrollerar samfunktion mellan integrerade delsystem. Detta omfattar bland annat olika skjutscenarier, sambandsprov, navigationsprov och prov av stridsledningssystem bataljon. Därefter genomfördes liknande aktiviteter för bärgningsbandvagn, eldledningspansarbandvagn och stridsledningspansarbandvagn. Inför varje typkontroll fick FMV börja med att genomföra en leveranskontroll för att säkerhetsställa statusen på fordonen.

Andra halvan av 2019 har främst inneburit leveranskontroller, utbildningar, GFE⁶-leveranser och verifieringar på sådant som ändrats i ett sent skede. Nittio stycken Stridsfordon 90 har gjorts redo för överlämning till Försvarmakten.

Stöd till Fordonsmonterad granatkastare (GRKPBV 90)

Under 2019 har FMV genomfört verifiering, validering samt leveranskontroller inom GRKPBV 90-projektet. Året startade med en instruktörskurs som FMV deltog i och även var behjälpliga vad gäller instruktörstöd. Samtidigt genomfördes de första leveranskontrollerna på förserievagnarna 1-4. Under våren fortsatte verifieringen och innan sommaren hade 80 procent av kraven verifierats. Samtidigt under

⁶ Government Furnished Equipment - utrustning som ägs av regeringen och levereras till eller görs tillgänglig för en entreprenör.

våren genomfördes tre veckor med validering. Samtliga tillfällen innehöll skjutning med en mängd olika provsystem och provfall.

Under hösten har leveranskontrollerna fortsatt. Under 2019 har totalt 14 GRKPBV 90 överlämnats till FMV.

Prov av telekrigsystem och tekniskt stöd

Under året har fyra provkampanjer genomförts för telekrigsystem inom markarenan. Personal deltog vid Thor's Hammer, Australien, där 12 nationer samverkar för att utveckla specifik förmåga. Sverige hade delat ansvar för att driva en provstation tillsammans med Storbritannien och Danmark.

Prov av Ledningsstödsystem (LSS) Mark 1.5

Ett prov har genomförts i syfte att verifiera det tekniska stödet för metodiken samt att dra erfarenheter inför kommande prov av LSS Mark. Provet genomfördes i FMLS TS referensanläggning i Enköping.

Luftvärnet

Stöd har getts till systemledning avseende verifierings- och valideringskunskaper för att ansvara för planering och genomförande av prov. Ett praktiskt prov har genomförts under november med målsättning att delta på försvarsmaktsövningen Aurora 20.

Flyg

Gripen

Provverksamheten avseende Gripen har under 2019 inneburit flertalet verifieringar av radarfunktioner samt stort fokus på att genomföra flygtidsbundet underhåll. Det tredje provflygplanet för Gripen 39E premiärflögs strax innan sommaren. Det har skett omfattande följeflygningar med Gripen 39C/D till Gripen 39E samt målflygning med Gripen 39C/D och andra flygsystem. Totalt genomfördes 92 flygpass som GFE.

STRIL-resurser för flygprovledning

Uppgiften att vidmakthålla stridsledningsfunktionen och stödverksamheten för Saab AB:s flygutprovning har genomförts under 2019. Uppgiften innebär att skapa förutsättningar för att flygprov ska kunna genomföras och koordinera verksamheten mellan FMV, Försvarsmakten och Saab AB.

Marin

Verifiering och validering i FMV regi har genomförts på fyra olika fartygssystem samt på flygplats-utrustning. Som stöd till Försvarsmakten har valideringskampanjer genomförts på Visbysystemet.

Två projekt inom övrig kundverksamhet, bland annat en signaturmätning av Statens lantbruksuniversitetets nya forskningsfartyg SVEA, har hanterats under 2019.

Vidset Test Range

Vidsets provplats har under 2019 varit mycket uppbokat och året har präglats av en omfattande verksamhet till stöd för såväl Försvarsmakten som utländska kunder.

Januari inleddes med franska skjutprov av pansarvärnsrobot, varefter Försvarmakten (Flygvapnet) genomförde skjutning med Robot 74 mot luftmål och precisionsbombningar mot rörligt markmål under februari.

Tjeckiska flygvapnet genomförde luftmålsskjutning i april i syfte att förbereda air policing-uppdraget i Baltikum under hösten 2019. Stödet från verksamheten vid Vidsels provplats var mycket uppskattat och det tjeckiska förbandet kände sig väl förberedda inför kommande uppgift.

Under maj svarade FMV på provplatsen i Härnösand för en omfattande presentation av flygande målrobot och stöd till skjutning med tyska sjömålsrobotar för den tyska marinen. För första gången genomfördes flygning i rote med målrobotar i FMV:s regi. FMV bedömer att verksamheten var mycket lyckosam utifrån den återkoppling som erhållits från de tyska kunderna.

Försommaren inleddes med en omfattande flyg- och skjutverksamhet med Tornado och Eurofighter.

Under hösten har Försvarmaktens luftvärnsregemente genomfört skjutningar med Robot 97 och Robot 98. Skjutningen med Robot 98 var den första som genomförts

Året avslutades med utbildning av det schweiziska flygvapnets helikopterförband.

1.4.2 Prov avseende nationella materielobjekt som utförts av annan aktör

- *Av redovisningen ska framgå i vilken omfattning prov avseende nationella materielobjekt utförts av annan aktör än myndigheten och vilka skäl som funnits för att inte använda myndighetens egna provresurser.*

I enlighet med generaldirektörens beslut ska provverksamhet (verifiering, validering och förmågeevaluerande samt taktikutveckling) i första hand användas via resurser från verksamhetsområdet Test och evaluering (T&E) inom FMV. Föreliggande redovisning beskriver inte omfattning i detalj då det inte varit möjligt för FMV att med rimlig tidsåtgång utveckla en metod för detta under 2019.

Planeringen av provverksamheten och upprättande av produktionsplanerna sker via ett samarbete mellan T&E och övriga verksamhetsområden. Samarbetet sträcker sig även över genomförandet och uppföljningen via löpande avstämningsmöten med T&E som äger rum i projekten. Det primära arbetssättet är att nyttja T&E:s provresurser men inom vissa områden behöver prov ske av annan aktör. Det kan röra sig om utprovningens verksamhet i projekt där det finns avtal om helhetsåtagande hos leverantörer. Det kan även handla om att T&E inte har tillräckligt med resurser, rätt resurser och/eller teknisk utrustning för att göra vissa tester.

Anskaffning och utveckling av stridsflygförmågan inom Sverige har en lång historik där ett effektivt arbetssätt, med bibehållande parts ansvar, har varit av central betydelse för att kunna bibehålla och utveckla förmågan att producera stridsflygsystem i Sverige. För att möjliggöra detta har traditionellt den samlade förmågan, kompetenser och resurserna inom Sverige nyttjats. Inom stridsflygområdet finns idag i huvudsak tre stycken aktörer i Sverige, Försvarmakten, FMV och Saab AB. Respektive aktör bedriver i olika omfattning provningsverksamhet. För utveckling och driftsättning av JAS 39 i olika versioner krävs en omfattande verifierings- och valideringsverksamhet på olika nivåer och inom respektive organisation. För att möjliggöra detta genomförs en samlad planeringsaktivitet där det erforderliga provbehovet omsätts i en utprovningsplan.

Saab AB har med FMV:s beställningar av anskaffning och utveckling av flygmaterielsystem ett huvudleverantörsansvar vilket innebär att Saab AB ska ta ett ansvar för att levererad materiel uppfyller

ställda krav samt att leverans sker enligt avtalad tidplan. Vidare är Saab AB auktoriserad enligt RML (Regler för Militär Luftfart) och har ett verksamhetsansvar innebärande att arbetsuppgifter ska genomföras av den auktoriserade organisationen.

För FMV:s vidkommande avseende provningsverksamheten bidrar och nyttjas T&E så mycket som möjligt såväl i tidiga faser som inom utvecklingen inom stridsflygområdet som resurs i relationen mellan FMV, Försvarmakten och Saab AB.

Inom utvecklingen av ny sjömålsrobot fortgår utveckling inom Saab AB. I dagsläget bidrar FMV med kompetenser från T&E.

Inom områdena helikopter och flygbas genomfördes ingen kvalificerad provverksamhet utanför T&E 2019.

Inom ledningsområdet finns ingen omfattande provningsverksamhet och T&E har ingen motsvarande infrastruktur som inom andra arenor. Den provning som bedrivs sker dels genom av Försvarmakten beställda uppdrag, dels på industrin i miljöer som ligger väldigt nära utvecklingsmiljön. Viss annan provning av högt specialiserad karaktär beställs av industrin där T&E inte har infrastruktur och resurser.

På marinområdet anskaffas närmast utan undantag materiel där leverantören äger ansvaret för att visa FMV som kund hur kontrakterad kravbild uppfylls. I de fall T&E besitter resurser som leverantörerna med lämplighet kan nyttja så hanteras detta från fall till fall. Materiella resurser som fordras för verifiering och validering av marin materiel återfinns i flertalet fall inom Försvarmakten. Huvuddelen av den marina provningsverksamheten i form av validering avseende nationella materielobjekt sker via T&E:s resurser. Samarbetet på marinsidan är bra och att vi är på god väg att utveckla ett gemensamt arbetssätt som siktar mot framtiden.

1.4.3 Avtal med utländska myndigheter

- *FMV ska utveckla myndighetens samordning med Försvarmakten och Totalförsvarets forskningsinstitut inför besök av utländska myndigheter som ska genomföra verksamhet vid FMV:s provanläggningar.*
- *FMV ska redovisa vilka avtal som tecknats under året med utländska myndigheter, prissättning i förhållande till det ekonomiska målet om avgift upp till full kostnadstäckning samt hur samordningen med Försvarmakten skett vid genomförandet av provverksamheten.*

FMV, Försvarmakten och Totalförsvarets forskningsinstitut har under 2019 träffats en gång i månaden för att samordna genomförandet av provverksamheten inklusive det som avser internationell test och övningsverksamhet (ITÖ). Samordningmötena har lett till att samtliga parter har varit välinformerade och delaktiga i ett tidigt skede för planering och genomförbarhet av provverksamhet.

I bilaga 4 (H/R) redovisas de avtal med utländska myndigheter som FMV har ingått under 2019. Via den prissättning som tillämpats har målet om avgift upp till full kostnadstäckning uppfyllts i alla ingångna avtal under året.

1.5 Försvarspolitiska inriktningen för Försvarets materielverk 2018-2020

1.5.1 Tillgänglighet och beredskap

- *Försvarets materielverk ska redovisa hur myndighetens materiel- och logistikjänster har utformats och organiserats i syfte att i ökad grad möta Försvarets materielverks beredskaps- och tillgänglighetskrav.*

Området redovisas under avsnitt 1.1 *Tillgänglighet och beredskap*.

1.5.2 Materiel- och logistikförsörjning

- *FMV ska redovisa hur myndigheten har arbetat för att reducera tekniska, affärsmässiga och ekonomiska risker i materiel- och logistikförsörjningen samt hur detta påverkat kostnads- och tidsmässiga förhållanden för materielanskaffningen.*
- *FMV ska redovisa hur myndigheten har bistått Försvarets materielverk för att avhjälpa identifierade omedelbara materielrelaterade brister framför långsiktig förmågeutveckling.*
- *FMV ska redovisa hur myndigheten har tillämpat materieförsörjningsprinciperna. Redovisningen ska omfatta myndighetens bedömningsgrund för vald princip för respektive under året ingånget avtal anseende investeringar av väsentlig karaktär.*

Risker i materiel- och logistikförsörjningen

Risker avseende olika försörjningsalternativ identifieras bland annat i samband med att systemförsörjningsstrategier för planerade system utarbetas. Under året har FMV:s arbete med utveckling av riskhantering avseende ekonomiska, affärsmässiga och tekniska risker främst genomförts myndighetsinternt. Arbete med Försvarets materielverk planeras att genomföras under 2020.

FMV har tillsammans med Försvarets materielverk under året ytterligare förtydligt arbetsätt och ansvarsfördelning mellan myndigheterna inom materieförsörjningen. FMV har även utarbetat en instruktion Designledning i syfte att likrikta krav och möjliggöra reduktion av kostnader. Med nämnda instruktion stödjer FMV Försvarets materielverk med att etablera Försvarets materielverks designledning.

Ett exempel där påverkan på kostnads- och tidsmässiga förhållanden för materielanskaffning har skett är den logistiklösning som etableras inom anskaffningen av Luftvärnssystem 103 (Patriot). Logistiklösningen innebär en förbättrad försörjningssäkerhet avseende tillgång på reservmateriel. Effekten uppnås genom ett internationellt samarbete via Nato och genomförs inom redan beslutad ekonomisk ram.

Avhjälpan av materielrelaterade brister framför långsiktig förmågeutveckling

Formerna för samverkan med Försvarets materielverk regleras i den årliga planeringsanvisningen inför arbetet att sammanställa FMV:s produktionsplan. Styrningen i FMV:s planeringsanvisning för 2019 baseras på regeringens försvarspolitiska inriktning och omsätter dess styrning. Det ingår inom ramen för produktionsplaneringen att prioritera avhjälpan av materielrelaterade brister. Under 2020 kommer en utvärdering av under året genomförda prioriteringar utföras, för att identifiera om vidtagna åtgärder är tillräckliga i förhållande till identifierade materielrelaterade brister.

Materieförsörjningsprinciper

FMV arbetar enligt givna materieförsörjningsprinciper och följer upp tillämpningen av dessa genom en analys av hur anskaffningsuppdragen relaterar till:

- *Vidmakthållande och uppgradering* av befintlig materiel ska i första hand väljas, om det är ekonomiskt försvarbart och operativa krav kan uppnås.
- *Nyanskaffning* ska, när sådan är nödvändig, i första hand ske av *på marknaden befintlig*, färdigutvecklad och beprövad materiel.
- *Utveckling* ska genomföras först när behoven inte kan tillgodoses enligt ovan.

Andel vidmakthåll och uppgradering av befintlig materiel

Vidmakthållande och uppgradering innefattar alla de åtgärder som krävs för att säkerställa tillgänglighet och vidareutveckling av i Försvarmakten befintlig materiel. Detta innefattar såväl tjänster som anskaffning av materiel där det ofta finns tydliga bindningar till ursprungliga leverantörer.

Andelen vidmakthållande och uppgradering har minskat, från 59,9 procent av orderstocken 2018 till 55,7 procent under 2019.

Under 2019 har ett antal större avtal relaterade till olika system inom i huvudsak armé- och flygområdet tecknats. Avtalen avser tekniskt eller underhållsmässigt motiverade modifieringar, alternativt vidareutveckling för att realisera nya materiella egenskaper.

Andel nyanskaffning av befintlig materiel

Inom segmentet nyanskaffning av befintlig materiel ingår den materiel som anskaffas från marknaden och är färdigutvecklad. I detta segment ingår även modifierad materiel, då en stor del av den nyanskaffade materielen behöver modifieras eller anpassas för att kunna fungera tillsammans med i Försvarmakten befintliga materielsystem.

Andelen nyanskaffning av befintlig materiel har ökat från 30,5 procent av orderstocken 2018 till 34,9 procent under 2019.

Avseende nyanskaffning av befintlig materiel är det främst in om armésystem, och då i huvudsak inom fordonssystem, som större avtal har tecknats under 2019.

Andel nyutveckling av befintlig materiel

Med nyutvecklad materiel avses den utveckling som syftar till att ta fram helt nya materielsystem, till skillnad från vidareutveckling som avser åtgärder som krävs för att livstidsförlänga i Försvarmakten befintlig materiel. Andelen nyutveckling har de senaste åren sjunkit från dryga 20 procent av den samlade orderstocken till dagens nivå.

Andelen nyutveckling av materiel har minskat något från 9,6 procent av orderstocken 2018 till 9,4 procent under 2019.

Inga större avtal har tecknats inom detta segment under 2019.

Flerårig trend

Diagrammen 1 och 2 nedan visar att fördelningen av uppdragen på de tre materieförsörjningsprinciperna enligt materielanskaffningsstrategin har förändrats under de senaste fem åren, med en ungefärlig fördelning av FMV:s orderstock per 2019-12-31 på cirka 55 procent vidmakthållande, 35 procent nyanskaffning av befintlig materiel och 10 procent nyutveckling. Under 2019 har FMV:s orderstock minskat, både för

vidmakthållande och för nyanskaffning, med anledning av att ekonomi har flyttats över till Försvarmakten i och med övergången till den nya ansvarsmodellen. FMV:s orderstock inom vidmakthållande har dock minskat i större omfattning vilket påverkar andelen. Med beaktan av förändringarna med anledning av den nya ansvarsmodellen så är fördelningen för materieförsörjningsprinciperna i stort sett oförändrad.

Diagram 1. Den totala orderstockens andelsutveckling

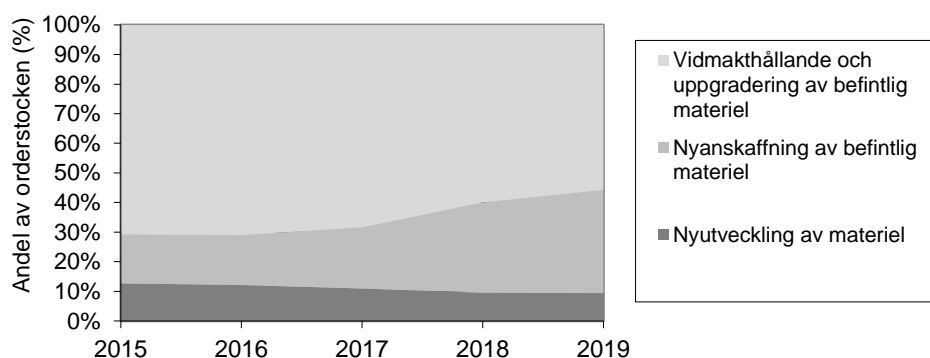
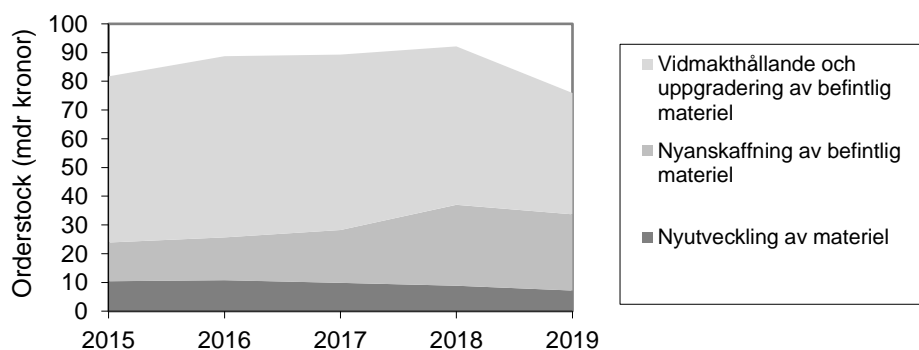

Diagram 2. Den totala orderstockens fördelning

1.5.3 Planering och materielinvesteringar

- *FMV ska redovisa hur myndighetens underlag till Försvarmaktens framtagande av investeringsplan samt återrapportering förhåller sig till de krav som framgår av inriktningsbeslutet.*

Formerna för samverkan med Försvarmakten baseras på regeringens försvarspolitiska inriktning och omsätter dess styrning. Det ingår inom ramen för produktionsplaneringen att utarbeta underlag till investeringsplanen.

Leverans av underlag från FMV till Försvarmakten med bland annat underlag till objektsredovisningar genomfördes i januari 2019 inför Försvarmaktens budgetunderlag 2020. FMV har under året även fortsatt utvecklingen av materielplaneringsprocessen, i samarbete med Försvarmakten och Försvarsdepartementet, i syfte att öka kvaliteten i underlagen i sin helhet. FMV har därtill levererat såväl ekonomiska som tekniska underlag för materielinvesteringar under hösten 2019 inför Försvarmaktens budgetunderlag 2021.

Utvecklade metoder för investeringsplanering

Stort fokus har lagts på den omfördelning av ansvar mellan Försvarmakten och FMV och implementeringen av den nya finansieringsmodellen som regeringen beslutat. Under 2020 kommer FMV fortsätta arbetet med att ytterligare förbättra metoder och samverkansformer för att fortsätta utveckla investeringsplaneringen.

Arbete med att höja kvaliteten i planen för materielinvesteringar har löpande pågått under året. Det finns ett fortsatt behov av att utveckla metoder och implementera åtgärder i myndigheternas arbetssätt och stödsystem. Detta delvis i syfte att löpande kunna bedöma, värdera och vid behov till exempel anpassa planeringen av materielinvesteringar mot index- och valutafluktuationer och risker.

Kvalitetshöjande åtgärder i relation till de objektsredovisningar som ligger till grund för investeringsplaneringen har genomförts i samarbete med Försvarmakten. Den information som krävs i objektsredovisningen samt i tillhörande underlag, till exempel kalkyl för Total Cost of Ownership (TCO), beskrivning av systemsammanhang etcetera strävar efter att uppfylla de krav på underlag som finns.

I den regelbundna dialog som myndigheterna haft med Försvarsdepartementet under året, har FMV framhållit ett antal områden vilka bör vara fokus för det fortsatta arbetet, bl.a. utvecklade objektsredovisningar. FMV kommer fortsatt, i samarbete med Försvarmakten, att arbeta med utformningen av den långsiktiga investeringsplanen, i syfte att skapa bättre förutsättningar för att utarbeta de underlag som krävs för långsiktiga materielinvesteringar.

Underlag till försvarspolitisk inriktningsproposition

FMV har, i enlighet med särskilda uppdrag från regeringen, utarbetat myndighetens underlag till försvarspolitisk inriktningsproposition samt gett stöd till Försvarmakten med kvalitetssäkring av Försvarsberedningens underlag. Underlaget lämnades till regeringen den 15 november 2019.

1.5.4 Internationellt materiel- och logistiksamarbete

För Sveriges internationella materielsamarbeten tillämpar FMV regeringens materielförsörjningsprinciper för utveckling, anskaffning och vidmakthållande i bedömningen av försörjningslösningar tillsammans med andra nationer. I FMV:s uppgift ingår att göra avvägningar som inkluderar analyser kring systemlikhet, beroenden, kravställning och självbestämmande samt säkerhetspolitiska skäl. Detta gäller även i de fall där FMV ska bidra till export av svenska system.

Regeringens inriktning har arbetats in i FMV:s internationella strategi, och i sju framställningar till regeringen under 2019 har FMV återopat säkerhetspolitiska aspekter såsom väsentliga säkerhetsintressen, gemensam upphandling med av regeringen utpekad strategisk partnerskapsnation, samt andra skäl för bemyndiganden.

1.5.5 Exportstödjande verksamhet

- *FMV ska, i samverkan med Försvarmakten, redovisa en samlad bedömning av på vilket sätt den exportstödjande verksamheten har bidragit till Försvarmaktens operativa förmåga.*
- *FMV ska redovisa en samlad bedömning av på vilket sätt den exportstödjande verksamheten har bidragit till att stärka samverkande företags möjligheter att bibehålla en stark konkurrenskraftig teknologinivå och den kompetens som krävs för att underhålla och vidmakthålla Försvarmaktens materielsystem.*

Området redovisas under avsnitt 1.3.3 *Exportrelaterad verksamhet*.

1.5.6 Forskning och utveckling

FMV:s beställningar inom området forskning och utveckling (FoU) ska enligt den försvarspolitiska inriktningen bidra till en långsiktig förmågeutveckling och att stärka Försvarmaktens förmåga att möta framtida hot. Forskning och utveckling ska bidra till kunskap för att kunna fatta strategiska beslut, ställa ändamålsenliga krav och tillhandahålla nödvändig materiel.

Försvarsberedningens slutrapport *Värnkraft* och arbetet med Försvarmakten och FMV:s underlag till försvarspolitisk proposition för perioden 2021-2025 pekar samtliga på ett långsiktigt materiellt förnyelsebehov. Forskning och utveckling kommer att vara viktigt för att säkerställa att det görs rätt investeringar i materiel under de kommande åren.

FMV har under året arbetat med kärnområdena inom anslaget 1:4 *Forskning och teknikutveckling* (FoT) och har fortsatt med uppstart av verksamhet med fokus att öka myndighetens kompetens inom viktiga framtidsområden som artificiell intelligens (AI), autonomi och cyber. Vidare har FMV under året arbetat med att finna utvecklade former för civil-militär samverkan, bland annat har det militära innovationsprogrammet förbättrat sina arbetsformer, myndigheten har samverkat med områdets branschorganisationer och lämnat in en inlägga till forskningspropositionen.

Under året har FMV deltagit i utvecklandet av Sveriges deltagande i EU:s satsningar inom den förberedande åtgärden inom försvarsforskning (PADR) och det europeiska försvarsindustriprogrammet (EDIDP). Inom EDIDP har detta lett till att tre ansökningar med svenskt deltagande och motfinansiering har skickats in. Inför starten av den europeiska försvarsfonden (EDF) 2021-2027, som innehåller både forsknings- och utvecklingsaktiviteter, har FMV under påbörjat etableringen av ett svenskt EDF kontor som ska vara operabelt den 1 januari 2020 och ha påbörjat analysen av möjliga områden för svenskt deltagande. Se även avsnitt 1.3.1 *Internationellt materielsamarbete*.

2 Organisationsstyrning

2.1 Affärsmässighet och transparens

- *FMV ska redovisa antalet under året ålagda upphandlingsskadeavgifter, respektive belopp och totalt belopp. Myndigheten ska redovisa hur arbetet organiseras för att minimera det totala beloppet och antalet upphandlingsskadeavgifter som uppstår. FMV ska även redovisa respektive bakomliggande upphandlingsärende och anledning till den ålagda avgiften.*
- *FMV ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits inom ramen för myndighetens upphandlingsverksamhet och den exportrelaterade verksamheten för ökad öppenhet och för att förebygga korruption och jäv samt vilken effekt åtgärderna har haft.*

2.1.1 Överprövningar och ålagda upphandlingsskadeavgifter

För att bland annat minska riskerna för överprövningar och upphandlingsskadeavgifter, har FMV organiserat sig så att myndigheten har ett eget verksamhetsområde, Marknad och Inköp, som ansvarar för förvaltningen och utvecklingen av den kommersiella styrningen.

FMV har under 2019, i likhet med 2017 och 2018, inte haft något ärende där myndigheten ålagts upphandlingsskadeavgift.

2.1.2 Transparens

FMV bedriver ett kontinuerligt arbete med transparensfrågor bland annat med avsikt att förebygga korruption. Transparensperspektivet inkluderar en rad områden såsom offentlighet och öppenhet, resultatredovisning, kommunikation med allmänheten och information till externa intressenter. FMV säkerställer transparensen inom myndigheten genom utbildningsinsatser och interna regelverk inom områden som till exempel jäv, bisysslor, innehav av finansiella instrument, resor och representation.

FMV har bland annat riktlinjer kring upphandling, som allmänna villkor, social hänsyn och miljökrav. FMV publicerade 2019 alla upphandlingar och Request för information (RFI) genom annonseringsverktyget e-Avrop. Utöver publicering genom e-Avrop annonseras även upphandlingarna på Tenders Electronic Daily (TED) för att nå den internationella marknaden. Upphandlingsunderlag publiceras alltid på engelska i de fall antagande kan göras om att en internationell leverantörsbas finns tillgänglig. Syftet är, utöver att nå kommersiella fördelar genom konkurrens, att göra FMV:s upphandlingar tillgängliga och förståliga för alla.

Inom den exportrelaterade verksamheten bedrivs kontinuerligt verksamhet för att förebygga korruption och jäv. Samtliga inkomna exportstödsansökningar granskas och godkänns av FMV för att säkerställa godkänt antikorrupsionsintyg från ansökande företag, före fortsatt handläggning.

Framtagning av statliga offerter till extern kund leds av Jur E&I och inte av VerkO för att säkerställa transparens och för att hindra jävsituationer. Förhandling med andra nationer sker alltid med enbart statliga företrädare från landet i fråga och FMV accepterar inte att den andra staten företräds av konsulter eller andra icke statliga mellanhänder.

FMV för regelbundet dialog med försvarsindustriföreningen SOFF för att utveckla samverkan mellan företagen och försvarsmyndigheterna inom exportverksamheten. Ökad kunskap och dialog leder till ökad transparens vilket i sin tur leder till minskad risk för jäv och korruption.

FMV har också utökat kretsen för de personer som verkar inom exportverksamheten på FMV som årligen ska redovisa ekonomiska innehav för att säkerställa att jävsituationer inte uppstår.

I framtagandet av den av regeringen önskade analysen och prioritering för exportrelaterade verksamheten tar FMV fram kriterier för vilka produkter och marknader som ska prioriteras. En viktig del i analysverksamheten är att titta på Transparency Index för landet och hur det påverkar möjligheten för att genomföra en för staten acceptabel affär med avseende på transparens och antikorrup­tion. Vid fall av osäkerhet samverkar FMV också med Regeringskansliet (Fö, Ud) innan beslut om statligt engagemang tas.

Se mer om exportrelaterad verksamhet under avsnitt 1.3.3.

2.1.3 Affärsmässighet

Utveckling av den goda affären och strategiskt inköp har varit ett av FMV:s prioriterade mål. Det kommersiella arbetet sker på strategisk nivå, i form av bland annat projektarbete och deltagande i tidiga faser av anskaffningsarbetet, samt på mer operativ nivå i form av upphandlings- och inköpsarbete. FMV har genomfört ett flertal åtgärder för att nå ökad öppenhet. Exempelvis har FMV informerat om pågående upphandlingar, genomfört seminarier och branchdagar samt arbetat med kategoristyrning.

FMV uppdaterar kontinuerligt information om pågående upphandlingar på FMV:s hemsida, E-avrop och Tenders Electronic Daily (TED) enligt gängse rutiner. FMV har under 2019 även arbetat aktivt med exempelvis RFI-förfarande och dialoger med marknaden. Vidare arbetar FMV för att nyttja marknadens konkurrenskraft och möjligheter i så hög utsträckning som möjligt. I tabell 7 redovisas antalet avtal för tre övergripande beställningssegmenten som FMV tillämpar, för de senaste tre åren. En summering av samtliga segment (inklusive övrigt och anläggningstillgångar) visar att andelen avtal för konkurrensutsättning var 74 procent under 2019, vilket är en ökning jämfört föregående år. Förändringarna jämfört med tidigare år märks i antal avtal och de beror till allra största del på de ändrade ansvars- och uppgiftsförhållandena mellan FMV och Försvarsmakten.

Tabell 7. Antalet avtal under tre olika beställningssegment 2017-2019

	Beställning	2019	2018	2017
Varor	Avtal (antal)	554	974	985
	Ej utannonserade upphandlingar (%)	38	37	39
	Konkurrensupphandlingar (%)	62	63	61
Tjänster	Avtal (antal)	767	1 187	1 374
	Ej utannonserade upphandlingar (%)	25	26	24
	Konkurrensupphandlingar (%)	75	74	76
Inhyrd personal	Avtal (antal)	392	113	116
	Ej utannonserade upphandlingar (%)	11	8	8
	Konkurrensupphandlingar (%)	89	92	92

Försvarsföretagsdagarna, vilket är ett årligt återkommande samarrangemang mellan FMV, Försvarmakten och de två branschföreningarna Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF) och SME-D⁷ samt efterföljande fördjupningsseminarium har genomförts. FMV anordnar även årligen en branschdag för tekniska konsulter i syfte att för konsultbranschen tydliggöra hur FMV framöver avser att arbeta med konsultstrategi och konsulthantering.

Fokus för kategoristyrningsarbetet är att identifiera inom vilka marknadskategorier FMV kan skapa störst effekt i form av bättre affärsupplägg, leveranssäkerhet och besparingar samt genomföra inköpen utifrån en medvetenhet om marknadens möjligheter. Under året har utvecklingen av kategoristyrningsmetodiken fortsatt, där ett av målen har varit att utöka kategoristyrningen för inköp under anslag 1.3. anslagspost 1 *Leverantörsutgifter för leveranser* och anslag 1.11 anslagspost 5 *Myndighetsförvaltning*. Inom kategoristyrningsarbetet har ett flertal leveranser⁸ slutförts och påbörjats under året.

FMV vill bidra till att förenkla för leverantörer som traditionellt inte lämnar anbud till offentlig verksamhet. En upphandlande myndighet kan nå en mer differentierad och bredare leverantörsmarknad om fler leverantörer, inklusive SME-företagen, har möjlighet att lämna anbud, vilket i sin tur kan leda till mer innovativa lösningar och bättre priser. En viktig erfarenhet är att underlätta tillgången till information kring upphandlingarna eller där så är möjligt utifrån Försvarmaktens och FMV:s behov, att dela upp större avtal i mindre delar.

⁷ SME-D är en ideell förening som har som ändamål att ta tillvara intressena hos i Sverige baserade, oberoende små, mindre och medelstora företag (SME-företag).

⁸ Ett kategoristyrningsinitiativ inom Service Management, marknadskartläggning inom Tältsystem Rörliga Förband, kartläggning utav framtida beställningar inom Armen och Marinen, övergripande Spendanalys för myndigheten.

FMV har sedan flera år konstaterat att SME-företagens deltagande i FMV:s upphandlingar till stor del är avhängigt vad som behöver upphandlas och på vilken marknad det sker. I vissa branscher som till exempel konsultbranschen är andelen SME-företag som fått beställningar från FMV stor, medan SME-förtagen saknas helt i första leverantörsledet inom andra områden som till exempel beställningar av större plattformar som flygsystem och helikoptersystem.

2.1.3 Försäljning av övertalig materiel

FMV ska ansvara för försäljning och upplåtelse av sådan materiel som inte behövs eller blivit obrukbar för Försvarsmakten och dess verksamhet. Försäljningsverksamheten utförs på uppdrag av Försvarsmakten, antingen av FMV:s egen personal eller via den kommissionär som FMV har upphandlat. Kommissionären anlitas för försäljning av främst mängdmateriel, såsom standardfordon och materiel på pall.

Verksamheten har under året fokuserat på förberedelser inför försäljningar av Robot 74 (Sidewinder), reservmateriel till Sonar 092 och Tp84 (Hercules). Vidare har FMV medverkat vid förberedelser för försäljning i samband med avveckling vid Camp Nobel, Mali. Utöver dessa har försäljningen av Helikopter 10, som genomfördes under förra året, lett till ett större efterarbete än vad som var planerat. Ett flertal uppdrag har lämnats till kommissionären omfattande bland annat ett större antal olika fordonstyper och hanteringsutrustning.

Under hösten har benchmarking genomförts med andra länders myndigheter för att utveckla FMV:s försäljningsprocesser. Parallellt har utvärdering av innevarande kommissionärsuppdrag påbörjats för att skapa rätt förutsättningar för ny upphandling som påbörjas 2020.

2.2 Miljökrav i upphandlande verksamhet

FMV ska i sin upphandlande verksamhet bidra till konsumtionsmönster av varor och tjänster som orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt.

FMV ska utveckla sin upphandlande verksamhet så att miljökrav ställs vid ett högre upphandlat belopp i förhållande till det samlade upphandlingsvärdet avseende försvarsmateriel jämfört med föregående år.

2.2.1 De nationella miljökvalitetsmålen

- *FMV ska redovisa hur myndigheten påverkat de nationella miljökvalitetsmålen genom sin upphandlande verksamhet. FMV ska även redovisa nyckeltalet upphandlat belopp där miljökrav ställts i förhållande till myndighetens sammanlagda upphandlingsvärde.*

FMV har genomfört en manuell kartläggning över hur myndigheten, i de upphandlingar som publicerats på E-avrop, påverkat de nationella miljökvalitetsmålen genom i upphandlingarna ställda miljökrav. Kartläggningen visar att "Giftfri miljö" även i år är det miljökvalitetsmål där FMV, genom kravställning, kan bidra i betydligt högre grad än för övriga miljökvalitetsmål. Anledningen till att FMV utfört en manuell kartläggning beror på att FMV:s nuvarande systemstöd har begränsade möjligheter till säkrad statistik vad gäller uppföljning av miljökrav kopplat till upphandlingar. Under kommande år implementeras ett nytt systemstöd inom FMV vilket innebär förbättrade möjligheter till rapportering av statistik.

Orsaken till att "Giftfri miljö" kan kopplas till flest publicerade upphandlingar bedömer FMV beror dels på att FMV upphandlar varor där krav på giftfri miljö är relevant, dels driver FMV ett konkret och strukturerat arbete med att följa upp att både kemikalielagstiftningen och interna styrande dokument följs. Andra

Årsredovisning för 2019

Datum

2020-02-21

Dnr

19FMV5235-4:1

Sida

47 (104)

orsaker till den positiva effekten är att FMV har genomfört ett flertal olika aktiviteter där syftet varit att förbättra arbetet vad gäller miljökrav i upphandlingar. Aktiviteter som utförts är bland annat kontinuerlig information till verksamheten om vilka krav FMV kan ställa på leverantörerna samt underleverantörer som exempelvis ett systematiskt miljöarbete och en miljöplan.

FMV har under 2019 också arbetat med att utveckla miljökravsmodulerna och format dessa efter olika typer av upphandlingar och områden. I modulerna finns exempel på kvalificeringskrav och utvärderingskrav samt förslag på lämpliga verifikationer på att kraven uppfylls. Vidare har FMV under 2019 vidareutvecklat myndighetens miljöutbildningar i syfte att skapa förutsättningar för samtliga anställda att ta ett aktivt miljöansvar, särskilt för de som arbetar med teknik och upphandling.

Under 2019 har miljökrav på vara och tjänst ställts på 1,48 miljarder av det upphandlade värdet, motsvarande 25 procent (21 procent 2018 och 57 procent 2017). Huvudsaklig anledning till förändringen mellan 2017 och efterföljande års värden är att beställningar med stora värden genomfördes inom stridsflygsområdet 2017 mätt mot FMV totala anskaffningsvärde. Inom detta område användes miljökrav och efterföljande år har värdet av beställningarna inom detta område minskat.

3 Effektivitet i verksamheten

3.1 Effektivitet mot kund

3.1.1 Kundorderstock och leveranser av större värde

För verksamhet där Försvarmakten är uppdragsgivare fastställs i december varje år en gemensamt avstämd produktionsplan för det följande året. Utgående från produktionsplanen bereder och offererar FMV uppdrag och beställningar avseende materielinvesteringar under året. Förändringar i produktionsplanen, vilka kan bero på nya eller förändrade behov från Försvarmakten, bereds löpande under året, och förändringar tillförs produktionsplanen efter särskilda beslut. På samma sätt hanteras inkommande förfrågningar från andra myndigheter och övriga kunder, där nya behov lyfts in i produktionsplanen efter beredning och särskilda beslut. Detta påverkar kundorderstockens storlek under året.

Under 2019 övergick FMV till ny finansiell styrmodell, som bland annat innebär att FMV har dispositionsrätt till anslagsposten 1:3.1. Redovisning av FMV kundorderstock görs uppdelat på anslagspost 1:3.1, övriga anslagsposter där Försvarmakten har dispositionsrätt samt övriga kunder.

Kundorderstocken omfattade vid årsskiftet 2019/2020 totalt 1 027 uppdrag, varav 807 uppdrag avser Försvarmakten som uppdragsgivare och 220 uppdrag avser övriga kunder som uppdragsgivare. Det är en ökning i antalet uppdrag jämfört med 2018 med totalt 129 uppdrag, varav 116 uppdrag avser Försvarmakten som uppdragsgivare och 13 uppdrag avser övriga kunder som uppdragsgivare. Ökningen i antalet uppdrag med Försvarmakten som uppdragsgivare är i huvudsak en effekt av implementering av ny finansiell styrmodell, där uppdrag avseende materielinvesteringar redovisningsmässigt behöver hanteras som två uppdrag med olika finansiering.

Kundorderstockens ekonomiska omslutning har minskat jämfört med 2018, från 102 775 miljoner kronor till 84 622 miljoner kronor. Den största minskningen avser uppdrag med Försvarmakten som uppdragsgivare, där minskningen uppgår till 16 424 miljoner kronor. Även detta är i huvudsak en effekt av implementering av ny finansiell styrmodell, då bland annat kostnader för modifieringar och materielanskaffningar hanteras i Försvarmaktens ekonomiflöde för vidmakthållandebeställningar.

Beloppsmässigt domineras orderstocken av uppdrag inom följande områden:

- Anskaffning Stridsflygplan (JAS 39 E)
- Utveckling Stridsflygplan (JAS 39 E)
- Anskaffning av Medelräckviddigt luftvärn (MrLv)
- Anskaffning nytt lätt torpedsystem
- Anskaffning Nya Generationens Ubåt (NGU A-26)
- Stödsystem Stridsflygplan (JAS 39 E)
- Anskaffning Helikopter 14
- Anskaffning Sjömålsrobot
- Reno Stridsfordon 90
- Reno Stridsvagn 122
- Vidmakthåll Stridsflygsystem
- Statushöjning Granatgevär

De närmaste årens leveranser till Försvarmakten kommer att domineras av framförallt JAS 39E, NGU A-26 och medelräckviddigt luftvärn (MrLv).

Tabell 8. Leveranser till större värden per prestationsområde under 2019

Anskaffning	Leveranser
Utveckling Stridsflygplan (JAS 39E)	Redovisning av status för utvecklingsprojektet JAS 39E.
Anskaffning Stridsflygplan (JAS 39E)	Redovisning av genomförd verksamhet och produktionsläge.
Nya Generationens Ubåt (NGU A26)	Delredovisning av genomförd verksamhet 2019.
Stödsystem Stridsflygplan (JAS 39E)	Redovisning av genomförda leveranser.
Anskaffning Radarjaktrobot Meteor	Leverans av stridsrobotar.
Nytt Signalspaningsfartyg	Skriftlig rapport genomförd vht. Sjösättning genomförd.
Utbildning Helikopter 16	Delredovisning.
Halvtidsmodifiering korvett typ Gävle	Delredovisning.
Anskaffning GTRS 16-20	Delredovisning.
HTM Ubåt typ Gotland	Delredovisning.
Ledningsstöd	Leveranser
Förutsättningsskapande verksamhet systemledning	Verksamhetsrapport.
Förutsättningsskapande verksamhet T&E	Verksamhetsrapport.
Flygsystem med el. och bygg FMV 17-19	Verksamhetsrapport.
C3 Interoperabilitet 13-16	Avrapportering FMS Case kostnader.
Vidmakthåll Ledningsstöd gemensamt	Verksamhetsrapport.
FSSV Stöd till förmågeinriktning	Verksamhetsrapport.
Driftsstöd	Leveranser
Vidmakthåll Stridsflygsystem	Verksamhetsrapport.
Vidmakthåll Logistikledningssystem	Verksamhetsrapport.
Strategisk transport	Verksamhetsrapport.
Vidmakthåll Strategiska nät	Delredovisning.
Vidmakthåll Ubåt och ubåträddningssystem	Verksamhetsrapport.
Systemåtermatning och förbättring	Verksamhetsrapport.
Vidmakthåll Sjöstridssystem	Verksamhetsrapport.
Utvecklingsförmåga JAS 39E	Verksamhetsrapport.
Vidmakthåll Ubåt typ Gotland	Verksamhetsrapport.
Vidmakthåll Stridsfordonsystem	Leveranser av åtgärder.

Tabell 9. Kundorderstock 2019-12-31 (mnkr)

Orderbelopp (mnkr)	Försvarmakten övriga		Försvarmakten 1:3.1		Övriga Kunder		Totalt	
	Antal KB	Orderstock	Antal KB	Orderstock	Antal KB	Orderstock	Antal KB	Orderstock
0 – 10	274	587	272	353	214	57	760	997
> 10 – 50	95	2 143	65	1 576	3	43	163	3 762
> 50 – 100	22	1 528	18	1 271			40	2 799
> 100	18	4 976	43	63 842	3	8 246	64	77 064
Totalsumma	409	9 233	398	67 042	220	8 346	1 027	84 622

Not: Med anledning av ny finansiell styrmodell särredovisas materielanskaffning på anslag 1:3.1 för Försvarmakten.

Tabell 10. Bedömd fördelning av kundorderstocken (2019-12-31) efter leveranstidpunkt (mnkr)⁹

År	2020	2021	2022	2023	2024-2029	Totalt
Fördelad orderstock	22 032	13 593	11 668	10 310	27 019	84 622
varav Försvarmakten 1:3.1	12 462	10 076	9 298	8 950	26 256	67 042
varav Försvarmakten övriga	5 643	2 268	1 168	150	4	9 233

Not: Med anledning av ny finansiell styrmodell särredovisas materielanskaffning på anslag 1:3.1 för Försvarmakten.

3.1.2 Leveransförmåga

Med FMV:s leveransförmåga avses antalet genomförda leveranser till Försvarmakten jämfört med antalet planerade leveranser som FMV åtagit sig att genomföra under aktuellt år. Även försenade leveranser från tidigare år som har inplanerats för leverans under 2019 ingår i åtagandet. Vid beräkning av leveransförmågan undantas förseningar som har orsakats av kund, exempelvis på grund av försenade eller förändrade kravställningar. Genomförande av leveranser baseras på tidpunkter för redovisade milstolpar och faktureringsstidpunkter.

FMV kan konstatera att förändringarna avseende ansvarsfördelning gentemot Försvarmakten och ny finansiell styrmodell för FMV har inneburit konsekvenser för hur leveransförmågan kan mätas framöver. Nuvarande mätmetod avseende milstolpar och faktureringsstidpunkt har inte längre samma relevans för redovisning av leveranser då den ekonomiadministrativa hanteringen är förändrad. Arbete har påbörjats med att ta fram en ny definition av leveransförmåga, för att bättre kunna representera leveranser enligt ny ansvarsfördelning och ny finansiell styrmodell. Utfall för leveransförmåga redovisas emellertid för 2019 utifrån nu befintlig metod för beräkning.

Anpassningen till ny finansiell styrmodell har inneburit att det tillkommit ett stort antal leveranser av administrativ karaktär för att hantera uppdragen. Dessa ”administrativa leveranser” har bland annat tillkommit för att reglera övergången av uppdrag till annan anslagspost enligt ny finansiell styrmodell. För jämförbarhet mot tidigare år har hänsyn tagits till jämförelsestörande omständigheter avseende hanteringen av uppdragen med anledning av den nya styrmodellen. Av tabell 11 framgår att leveransåtagandet är i nivå med tidigare år.

⁹ I motsvarande tabell i FMV årsredovisning för 2018 angavs år 2018 felaktigt. Fördelningen avsåg då 2019 och framåt.

Tabell 11. Leveransförmåga KB-nivå 2017-2019

Leveransförmåga Aktivitet	2019	2018	2017
Leveransåtagande	896	899	914
Genomförda leveranser	704	753	720
Förseningar	222	171	199
Omförhandlingar med påverkan på resultatet för leveransförmågan	20	25	15
Leveransförmåga (procent)	82	86	84

Analys av FMV:s leveransförmåga och vidtagna åtgärder

Som framgår av tabell 11 har FMV:s leveransförmåga sjunkit från 86 procent 2018 till 82 procent 2019. Av de leveranser som Försvarsmakten identifierat som särskilt viktiga, har leveransförmågan uppgått till 80 procent för 2019 jämfört med 88 procent 2018. Utfallet kan tyckas svagt men att produktionen skulle påverkas av den stora omställningen, med att både implementera de beslutade förändringarna i ansvarsförhållanden mellan FMV och Försvarsmakten och införa den nya finansiella styrmodellen, var väntat. Utifrån omständigheterna bedömer FMV att utfallet för leveransförmågan är tillfredsställande och myndigheten har kunnat vidta åtgärder för att styra produktionen för att hålla uppe leveranstakten. Åtgärder har prioriterats mot ett fåtal leveranser med stor ekonomisk omfattning vilket resulterat i att erhållna anslag har kunnat upparbetas.

Det interna målet för leveransförmågan ligger på 85 procent och är bedömd utifrån vad som normalt är möjligt att genomföra med hänsyn till tillgänglig ekonomi. Då åtgärderna 2019 varit prioriterade mot leveranser med stor ekonomisk omfattning har FMV kunnat uppnå en god leveransförmåga avseende ekonomisk omfattning av genomförda leveranser, dock har inte antalet leveranser i förhållande till åtagandet kunnat ökas.

Förseningarna är till stor del av kortsiktig karaktär och har ombedömts till leverans under 2020. Andelen förseningar där leverantörer angivits som förseningsorsak, har minskat jämfört med föregående år.

FMV har under året följt upp och analyserat förseningar för att identifiera problemområden. Även formerna för produktionsstyrning och uppföljning har utvecklats för att skapa förutsättningar för vidtagande av åtgärder för att minska risker och konsekvenser av uppkomna produktionsstörningar. Under 2019 har åtgärder identifierats och vidtagits för att upprätthålla produktionstakten och för att uppnå de finansiella villkoren för anslagsramar under 2019. Dels har ytterligare produktion startats efter beredning och beslut tillsammans med Försvarsmakten, dels har mer omplanering än vanligt genomförts för pågående uppdrag. Förseningar och omförhandlingar beskrivs mer detaljerat i närmast efterföljande avsnitt.

Förseningar

De försenade leveranserna delas in i tre huvudkategorier där den orsakande faktorn utgörs av:

- Externa leverantörer
- Ändrade förutsättningar från Försvarsmakten/kund
- Ändrade förutsättningar inom FMV

Förseningar orsakade av leverantör beror främst på produktions- och kvalitetsproblem, underleverantörer eller att annan verksamhet har prioriterats, men kan även uppstå i upphandlingsprocessen, där till exempel leverantörer inte lämnar giltiga anbud eller att det har förekommit tidskrävande överprövningar.

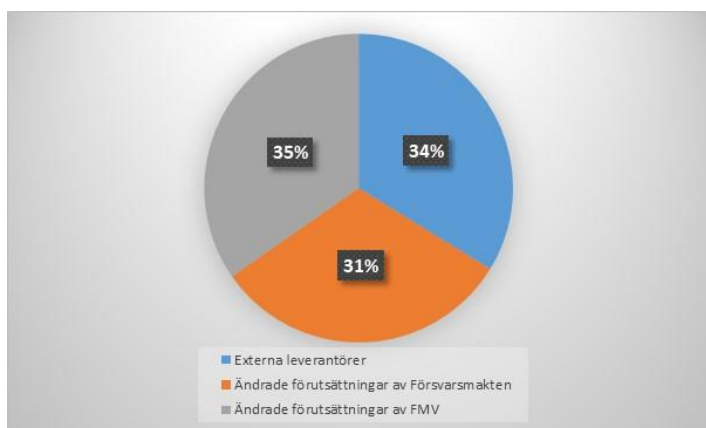
I de fall då Försvarsmakten orsakar en försenad leverans handlar det i huvudsak om försenade kravdokument eller regeringsbeslut, alternativt att FMV inte får tillgång till efterfrågade resurser från

Försvarmakten som är en förutsättning för genomförandet av leveransen. Även problem vid överlämning av materiel har identifierats.

Förseningar orsakade av FMV handlar främst om att tidsramar och kostnadsramar för projekten varit svåra att förutsäga. Andra orsaker kan vara problematik med resursallokering, till exempel när produktionsplanen förändras med anledning av Försvarmaktens ändrade behov, eller att rekryteringsplaneringen inte har kunnat omhänderta vakanser i tillräcklig omfattning. Under året har även anpassning till ny finansiell styrmodell haft negativ inverkan. FMV:s bedömning i dialog med Försvarmakten har varit att förseningarna inte fått betydande påverkan på Försvarmaktens förmåga, då Försvarmakten har kunnat planera om sitt genomförande i tillräckligt god tid för att aktuellt förmågebehov ska kunna innehållas.

För att hantera förseningar jobbar FMV aktivt med leverantörer för att hitta sätt att upprätthålla leveranser. I samverkan med Försvarmakten görs även bedömningar om vilka konsekvenser förseningar har på Försvarmaktens operativa förmåga, och åtgärder vidtas för att minimera förseningarnas påverkan. Under 2019 har uppföljning genomförts löpande tillsammans med Försvarmakten och möjligheter till att utöka produktionsplanen med ytterligare beställningar har analyserats. Under året har kompletterande beställningar bland annat inom marinområdet gjorts för att öka leveranserna under året.

Diagram 3. Antal leveransförseningar för kundbeställningar mot Försvarmakten per orsakande part januari - december 2019

Omförhandlingar

Antalet omförhandlade kundbeställningar har totalt sett ökat markant i jämförelse med 2018 och uppgick till 659 stycken, jämfört med 131 omförhandlingar under 2018. Ökningen i antal beror på att kundbeställningar omförhandlats med anledning av omställning till nya förhållanden, vilket krävt ytterligare administrativ hantering kring uppdragen. Antalet omförhandlingar som kan härledas till omställningen uppgår till 598 stycken. Detta innebär att endast 61 stycken avser verkliga omförhandlingar där exempelvis uppgifter eller ekonomi ändrats i kundbeställningen. Dessa verkliga omförhandlingar är jämförbara med tidigare år, och relaterat till dessa har antalet omförhandlingar halverats jämfört med 2018.

Omförhandlingarna delas in i fyra huvudkategorier där den orsakande faktorn utgörs av:

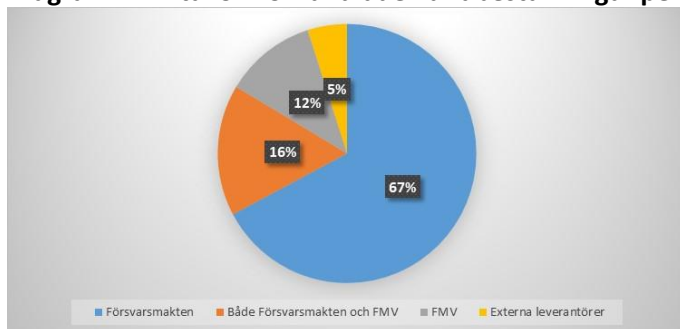
- Externa leverantörer
- Ändrade förutsättningar från Försvarmakten/kund
- Ändrade förutsättningar inom FMV
- Ändrade förutsättningar av både Försvarmakten och FMV

Liksom föregående år står Försvarsmakten för de flesta omförhandlingar, vilket för 2019 utgjort 67 procent. Detta är en minskning från 2018 då Försvarsmakten stod för 82 procent av alla omförhandlingar.

Till största delen beror dessa omförhandlingar på att uppdragen justerats gällande antalet leveranser eller att det skett förtydliganden av uppdragen, vilka även kan ha fått en ny inriktning eller målsättning. Ett stort antal av årets omförhandlingar går att hänföra till förändringar i redan lagda beställningar och avser en ökad ambitionsnivå där uppgifter och ekonomi utökats. Övervägande del av omförhandlingarna har skett inom vidmakthållandeuppdrag.

Några av omförhandlingarna är en konsekvens av att andra, av Försvarsmakten högre prioriterade uppdrag, kommit till FMV i form av så kallade särskilda offertförfrågningar, vilket innebär nya uppdrag att omhänderta vid sidan av planerad verksamhet för året. Antalet beslutade nya uppdrag på grund av särskilda offertförfrågningar från Försvarsmakten har minskat markant under 2019 jämfört med 2018, från 71 stycken till 49 stycken.

Diagram 4. Antal omförhandlade kundbeställningar per orsakande part januari - december 2019.

3.2 Effektivitet och god hushållning

3.2.1 FMV:s resultatindikatorer

FMV ska genom resultatindikatorer, nyckeltal eller på annat sätt visa om myndighetens verksamhet bedrivits effektivt och med god hushållning. Av redovisningen ska det om möjligt framgå en jämförelse med de två föregående åren. Utvecklingen ska analyseras och kommenteras.

FMV har under en längre tid redovisat detta avsnitt utifrån ett antal resultatindikatorer som bedömts ge en samlad och bra bild över verksamheten. Redovisningen har gjorts på samma sätt även under åren då FMV mer än fördubblades sett till antal medarbetare då verksamhetsövergångarna från Försvarsmakten och Försvarexportmyndigheten genomfördes under åren 2013 - 2016. Det har varit möjligt att redovisa enhetligt inom den finansiella styrmodellen som inneburit en i princip fullt ut avgiftsfinansierad verksamhet, även för den tillkommande verksamheten.

Redovisningen för 2019 kan dock inte fullt ut jämföras med föregående år eftersom det har skett så stora förändringar genom den nya finansiella styrmodellen. FMV har från 2019 ett förvaltningsanslag för myndigheten genom anslag 1:11 och dispositionsrätt för anslag 1.3.1 som tillsammans med att ansvar för verksamheter har fördelats om mellan Försvarsmakten och FMV påverkar möjligheten för likvärdiga jämförelser med föregående år väsentligt. FMV ser därför behov av att utveckla denna redovisning framöver. I årets redovisning har FMV valt att omformulera de indikatorer som inte längre ger möjlighet till jämförelse för att de på så sätt ändå ska kunna utgöra en grund för analys. FMV bedömer att det trots ett

antal olika jämförelsestörande utfall ändå finns ett värde i att analysera likt tidigare år, för att på så sätt också kunna beskriva förändringarna.

De resultatindikatorer som FMV tidigare år valt att använda för detta syfte beskrivs nedan med kommentarer om hur den nya finansiella styrmodellen påverkar dem.

Myndighetskostnad per debiterad timme

- myndighetskostnaden är beräknad på samma sätt som tidigare år men omslutningen har förändrats då vissa verksamheter som tidigare varit direkt avgiftsfinansierade nu finansieras av FMV:s förvaltningsanslag 1:11.5. Begreppet myndighetskostnad har inte längre samma betydelse för FMV då tidigare finansiering genom timpris nu har ersatts av både anslagsfinansiering och avgiftsfinansiering med olika ekonomiska målsättningar.

Debiteringsgrad

- Debiteringsgrad, som var ett väsentligt mått när myndighetskostnaden fullt ut finansierades genom timpriser, är i den nya finansiella styrmodellen inte ett lika tydligt resultatmått på grund av de olika finansieringsformerna.

Effektivitet mot kund, följs upp genom delindikatorerna leveransförmåga och fakturering i förhållande till kundernas planering.

- Leveransförmågeredovisningen påverkas också av den nya modellen men redovisas i stort på samma sätt som tidigare år.
- Fakturering mot kund är den indikator som påverkas mest eftersom större delen av den tidigare avgiftsfinansierade verksamheten nu är anslagsfinansierad och att det förändrade ansvaret för vidmakthållandeverksamheten innebär att Försvarmakten numera beställer direkt från leverantör, alltså inte som tidigare via FMV. FMV har valt att utveckla indikatorn till *fakturering och anslagsavräkning i förhållande till kundernas planering*.

Väsentliga förändringar som påverkar jämförelser

Verksamheten förråd, service och verkstäder, FSV, övergick från Försvarmakten till FMV den första januari 2013. I och med detta utökades FMV personellt stegvis under efterföljande år, vilket också ledde till ökade intäkter, kostnader och leveranser jämfört med tidigare år.

FMV har under åren som FSV tillhört FMV valt att analysera FSV skilt från FMV eftersom det möjliggjorde en bättre jämförbarhet över tid då verksamheterna var relativt olika. I nedan analys har FMV dock valt att exkludera FSV-analyserna eftersom verksamheten övergick till Försvarmakten från och med den 1 januari 2019. Dock finns FSV med i de analyser som avser FMV totalt. När FSV ingår i analysen anges det särskilt, i övrigt avses FMV exklusive FSV.

Från och med den 1 januari 2014 överfördes verksamhet och medarbetare från Försvarmaktens teknikkontor och ett antal medarbetare från högkvarteret, vilket följde regeringens beslut om omdaning av försvarslogistiken. Internt FMV överfördes medarbetare från upphandlingsenheten på FSV till det nybildade verksamhetsområdet Marknad och Inköp och ett antal medarbetare överfördes till FSV.

Den 1 januari 2015 genomfördes den sista verksamhetsövergången från Försvarmakten, då 117 medarbetare inom främst lednings- och beställarfunktionerna inom flygverksamheten vid MSK Flyg överfördes till FMV. Därmed hade den sista planerade, och de av regeringen beslutade, verksamhetsöverföringarna till följd av den förändrade uppgifts- och ansvarsfördelning mellan Försvarmakten och FMV genomförts. Internt FMV överfördes verksamhet på FSV Markverkstad i

Skövde till T&E, vilket omfattade cirka 20 medarbetare. Utöver detta centraliserades verksamhetsnära HR och HR-administration till HR-staben, vilket innebar att HR-staben tillfördes 16 årsarbetskrafter.

Under 2016 utökades FMV med den verksamhet som överfördes från Försvarexportmyndigheten (FXM) enligt regeringens beslut om avveckling av FXM vilket innebar att FMV utökades med motsvarande 17 årsarbetskrafter. Internt skedde det övergång av verksamhet från T&E till FSV i Vidsel omfattande cirka åtta årsarbetskrafter samt övergång från FSV till M&I omfattande cirka 12 årsarbetskrafter.

Den 1 april 2017 genomfördes verksamhetsövergång från Svenska rymdaktiebolaget, SSC, till FMV:s T&E-verksamhet, vilket innebar att FMV utökades med 38 medarbetare.

Den 1 januari 2019 genomfördes verksamhetsövergång till Forsvarsmakten omfattande totalt cirka 2 100 medarbetare varav merparten, cirka 1 600 avsåg FSV och cirka 480 FMV exklusive FSV. De 480 fördelas inom verksamheterna driftstyrning cirka 265 personer, besluts- och beställarkompetens cirka 60 personer, inköp cirka 120 personer samt verksamhetsstöd och T&E cirka 15 personer vardera.

Sedan den 1 januari 2019 omfattas FMV av den nya finansiella styrmodellen som regeringen har beslutat. Denna tillsammans med den omfattande verksamhetsövergången påverkar möjligheten till jämförelser med tidigare år vilket anges nedan i respektive analysavsnitt.

3.2.2 Myndighetskostnad per debiterad timme

FMV:s myndighetskostnad avser kostnader för personal, lokaler, utrustning, tjänster och IT. Det är kostnaden för de resurser som krävs för att anskaffa den materiel och de tjänster som FMV:s verksamhet omfattar utifrån uppdrag och beställningar. Myndighetskostnaden finansieras av både anslag och avgifter.

För att kunna jämföra myndighetskostnaden över tiden har FMV justerat den för extraordinära kostnader. Den har också fastprisberäknats med hjälp av olika index.

Tabell 12. Kostnadslag och omräkningsgrund

Personal	Timlöner inom staten, Konjunkturinstitutet
Lokaler, resor, övrigt	SCB, konsumentprisindex
Resurskonsulter, tjänsteprodukter	SCB, tjänsteprisindex

Den första resultatindikatorn är myndighetskostnad i förhållande till antal timmar som debiterats mot uppdrag och beställningar från Forsvarsmakten och övriga kunder det vill säga all annan verksamhet än myndighetsförvaltning.

FMV:s mål är att bedriva verksamheten så effektivt som möjligt genom att hålla myndighetskostnaden på en så låg nivå som möjligt. För att uppnå detta måste FMV ha god kontroll över lönekostnader och kostnader för lokaler, IT och tjänster.

Resultatindikatorn, myndighetskostnad per debiterad timme, är en bra indikator på FMV:s produktivitet eller så kallade inre effektivitet. Ju lägre indikatorn är, desto mer effektivt bedrivs verksamheten. Om myndighetskostnaden kan sänkas, utan att det går ut över det antal timmar som debiteras kund, minskar indikatorn och verksamheten effektiviseras. Om antalet timmar som debiteras kund stiger, givet en oförändrad myndighetskostnad, minskar också indikatorn och effektiviteten ökar.

Ett förhållande som måste beaktas vid analysen av utvecklingen är att FMV:s anpassning mot nya krav innebär att den personal som rekryteras kan komma att ha högre lön än den personal som slutar. Detta kan göra att indikatorn inte sjunker så mycket som den annars skulle ha gjort. Utvecklingen av indikatorn måste därför följas över tiden, och orsaker till förändring analyseras noggrant av FMV.

Teoretiskt skulle myndighetskostnaden kunna minska till följd av att antalet anställda sjunker. Detta ser positivt ut om enbart indikatorn myndighetskostnad per debiterad timme beaktas, men det kan resultera i att leveranserna till kund försenas. Därför kompletteras den med resultatindikatorn effektivitet mot kund, se nedan.

Nedan redovisas utvecklingen av de olika delarna i myndighetskostnaden mätt i fasta priser. Därefter redovisas utvecklingen av de debiterade timmarna och slutligen utvecklingen av myndighetskostnaden i förhållande till de debiterade timmarna.

Tabell 13. FMV myndighetskostnad 2017-2019¹⁰

Mnkr, 2019 års priser	2019	2018	2017
Personalkostnader	1 477	1 755	1 744
Lokaler	129	81	81
Resor	12	13	13
Inhyrd personal	28	25	9
Tjänsteprodukter	346	256	260
Övriga kostnader	55	45	49
Totalt	2 046	2 177	2 156

Personalkostnaderna minskade från 1 755 miljoner kronor till 1 477 miljoner kronor. Antalet årsarbetskrafter (i genomsnitt) minskade från 1 987 till 1 591 och mätt per årsarbetskraft är personalkostnaden högre än föregående år vilket till största del förklaras av att kompetenssammansättningen efter verksamhetsövergången har ett högre löneläge.

Lokalkostnaderna har ökat med 48 miljoner kronor vilket förklaras av att lokalkostnader inom verksamhetsområde T&E, genom den nya finansiella styrmodellen, finansieras över förvaltningsanslaget. Dessa lokalkostnader finansierades tidigare direkt mot kundbeställning från Försvarmakten och ingick därmed inte i FMV:s myndighetskostnad.

Reskostnaderna har minskat något jämfört med tidigare år men sett per årsarbetskraft har kostnaderna ökat något. Skillnaden förklaras till största del av att verksamheten som myndighetskostnaden omfattar har utökats till följd av den nya finansiella styrmodellen.

Kostnaderna för inhyrd personal inom den interna verksamheten har ökat relativt 2018. Behovet av tillfällig resursförstärkning varierar beroende på vakansläget, eller om en särskild kompetens behövs. Ökningen jämfört med 2018 avser till allra största del arbetet med utvecklingen av myndighetens IT-systemlandskap.

Kostnaderna för tjänsteprodukter har ökat med 90 miljoner kronor vilket delvis förklaras av att tjänstekostnader inom verksamhetsområde T&E, genom den nya finansiella styrmodellen, finansieras över förvaltningsanslaget. Dessa kostnader finansierades tidigare direkt mot kundbeställning från Försvarmakten och ingick därmed inte i FMV:s myndighetskostnad. Utöver det har

¹⁰ I löpande priser: 2 051 mnkr år 2017, 2 122 mnkr år 2018 och 2 046 mnkr år 2019.

verksamhetsövergången som genomfördes från T&E till Försvarsmakten finansierats genom att Försvarsmakten har fakturerat FMV, vilket har bokförts som tjänst. Ökningen jämfört med år 2018 förklaras också av att arbetet med utvecklingen av myndighetens IT-systemlandskap under år 2019 inneburit ökade tjänstekostnader. Utöver detta har kostnaderna för licenser ökat.

Övriga kostnader har ökat med 10 miljoner kronor vilket även detta förklaras av den verksamhet som tillkommit inom myndighetskostnaden utifrån att verksamhetsområde T&E har numera har en förändrad finansiering.

Debiterade timmar

Den andra delen av resultatindikatorn, debiterade timmar, har också tidigare år analyserats var för sig för FMV och FSV. Nu redovisas endast utfall och analys för FMV. De debiterade timmarna såväl som de totala timmarna har minskat, vilket förklaras av det minskade antalet årsarbetskrafter som verksamhetsövergången inneburit. Analys av det förändrade antalet timmar redovisas nedan i avsnittet om debiteringsgrad.

Hela verksamheten, FMV och FSV, utgör grund för resultatindikatorn myndighetskostnad per debiterad timme.

Tabell 14. FMV¹¹ myndighetskostnad per debiterad timme 2017-2019¹²

Fasta priser 2019 års nivå	2019	2018	2017
Myndighetskostnad, tkr ¹³	2 045 631	3 443 503	3 282 228
Debiterade timmar	1 792 959	4 395 560	4 262 572
Myndighetskostnad per debiterad timme, kr	1 141	783	770

För att kunna analysera med jämförbara storheter väljer FMV att komplettera ovan tabell med en som inte innehåller FSV.

¹¹ För åren 2018 och 2017 innehåller tabellen utfall för FMV inklusive FSV.

¹²

Löpande priser	2017	2018	2019
tkr	3 123 125	3 358 739	2 045 631
	733	764	1 141

¹³ Total myndighetskostnad är eliminerad för tjänster mellan M&I och FSV, 2017 14 270 tkr och 2018 14 021 tkr.

Tabell 15. FMV¹⁴ myndighetskostnad per debiterad timme 2017-2019¹⁵

Fasta priser 2019 års nivå	2019	2018	2017
Myndighetskostnad, tkr	2 045 631	2 176 538	2 156 256
Debiterade timmar	1 792 959	2 512 219	2 480 921
Myndighetskostnad per debiterad timme, kr	1 141	866	869

Vid jämförelse av tabell 14 och 15 för år 2018 framgår att myndighetskostnaden för FMV exklusive FSV är cirka 83 kronor högre än om FSV är inräknade. Detta förklaras bland annat av att löneläget för medarbetare inom FSV var lägre än FMV samt att kostnader för centrala stödfunktioner inom FMV inte fördelades till FSV.

Fortsatt analys utgår från tabell 15, det vill säga FMV exklusive FSV, för att analysen ska kunna göras utifrån jämförbara storheter. Förändringen av myndighetskostnad per debiterad timme förklaras av att antal timmar har minskat och kostnaderna har ökat. Differensen på 275 kronor per timme förklaras till stor del av att verksamhetsövergången innebär ett lägre antal debiterbara timmar, vilket gör att samkostnaden per timme ökar. Cirka 150 kronor av de 275 kronorna, 54 procent, är hänförliga till högre samkostnad per timme. Den andra förklaringen är den förändrade debiteringen som innebär att, tidigare debiterbara timmar, under 2019 istället har förts mot myndighetsanslaget. Denna faktor utgör drygt 40 kronor av de 275 kronorna (15 procent). Den återstående differensen är hänförlig till ökade kostnader, cirka 85 kronor av de 275 kronorna (30 procent), där hälften utgör tillkommande myndighetskostnader utifrån den förändrade finansiella styrmodellen och hälften ökade kostnader för främst utvecklingen av myndighetens IT-systemlandskap och IT-infrastruktur.

FMV anser att mätt med denna typ av indikator fångas problematiken med ej skalbara kostnader. Att FMV:s fasta kostnader inte minskar proportionellt vid en verksamhetsövergång ställs i relation till att de heller inte ökade proportionellt när verksamheten överfördes från Försvarmakten. Vid jämförelse med kostnadsbilden innan år 2013, rensat för jämförelsestörande poster, framgår att kostnaderna, i stort är på samma nivå.

3.2.3 Debiteringsgrad

Den andra indikatorn som FMV använder är debiteringsgrad. Debiteringsgraden visar hur stor andel av medarbetarnas totala nedlagda arbetstid som används för verksamhet som debiteras mot annan verksamhet än myndighetsförvaltning, såsom uppdrag och beställningar från Försvarmakten och övriga kunder. Den debiterbara verksamheten omfattas alltså av FMV:s samtliga finansieringsformer förutom FMV:s myndighetsanslag 1.11.5. Den arbetstid som debiteras mot myndighetsanslaget avser verksamhetsledning, verksamhetsutveckling, verksamhetsstöd, särskilda myndighetsuppgifter och övrig tid som arbetsplatsträffar, kompetensutveckling och friskvård.

¹⁴ För åren 2018 och 2017 innehåller tabellen utfall för FMV exklusive FSV.

¹⁵

Löpande priser	2017	2018	2019
tkr	2 051 217	2 122 416	2 045 631
	827	845	1 141

Debiteringsgraden ger en bild av hur FMV använder sin personal. Ju högre andel av arbetstiden som riktas mot uppdrag och beställningar från Försvarmakten och övriga kunder desto mer kostnadseffektiv kan myndigheten betraktas vara. Som resultatindikator visar debiteringsgraden delvis samma sak som myndighetskostnaden per debiterad timme. Om debiteringsgraden ökar, och allt annat är lika, förbättras även myndighetskostnaden per debiterad timme. Debiteringsgraden kan vara hög samtidigt som den totala arbetstiden mot kund minskar, därför är det en kompletterande indikator. Debiteringsgraden har fördelen att den är enkel att förstå och den har använts internt inom FMV för enheternas budgetering.

Debiteringsgraden för FMV har minskat med knappt 9 procentenheter jämfört med 2018. Detta förklaras till största del av verksamhetsövergången som genomfördes den 1 januari 2019 där den absoluta huvuddelen av verksamheten som gick över till Försvarmakten var debiterbar verksamhet. Vidare påverkas debiteringsgraden av den nya finansiella styrmodellens förändrade finansiering där tidigare debiterbar verksamhet kom att övergå till att istället finansieras mot FMV:s nya förvaltningsanslag 2019.

Tabell 16. FMV timmar och debiteringsgrad 2017-2019

	2019	2018	2017
Debiterade timmar	1 792 959	2 512 219	2 480 921
Totalt antal timmar	2 659 817	3 307 264	3 272 272
Andel, procent	67,4	76,0	75,8

3.2.4 Effektivitet mot kund

Den tredje resultatindikatorn, effektivitet mot kund, handlar om hur väl FMV uppfyller sina åtaganden och består av delindikatorerna:

- leveransförmåga
- fakturering och anslagsavräkning i förhållande till kundernas planering

FMV

Med leveransförmåga avses antalet genomförda leveranser till Försvarmakten jämfört med antalet planerade leveranser som FMV åtagit sig att genomföra under aktuellt år. Försenade leveranser från tidigare år som inplanerades för leverans under 2019 ingår också i åtagandet.

FMV:s leveransförmåga för 2019 uppgår till 82 procent vilket är en minskning med 4 procentenheter jämfört med 2018. Leveransförmåga redovisas närmare i avsnitt 3.1.2 *Leveransförmåga*.

Tabell 17. FMV leveransförmåga, procent, 2017-2019

Leveransförmåga	2019	2018	2017
FMV:s leveransförmåga, procent	82	86	84

Fakturering och anslagsavräkning i förhållande till kundernas planering

För 2019 har FMV valt att utöver fakturerade intäkter även redovisa anslagsintäkter för uppdragsverksamheten på anslag 1.3.1 och 1.11.4¹⁶ eftersom motsvarande intäkter tidigare år ingick i fakturerade intäkter. På detta sätt blir analysen tydligare.

FMV fakturerar kunderna för genomförd verksamhet och anslagsavräknar enligt den nya finansiella styrmodellen. Försvarmakten faktureras löpande under året för genomförda leveranser, samlade och

¹⁶ Anslag 1:11 *Försvarets materielverk*, anslagspost 4 *Direkta utgifter i materielanskaffningen*.

summerade till milstolpar. Vid leverans på uppdrag mot anslag 1.3.1 överförs värdet av leveransen för tillgångsredovisning hos Försvarmakten.

Fakturerings och anslagsavräkning följs löpande inom FMV. I månadsvisa produktionsuppföljningar lämnas prognoser till Försvarmakten, som har ett stort intresse av att få rättvisande prognoser och att verksamhetens genomförande följer den planering som gjorts utifrån förutsättningar och styrningar i myndigheternas regleringsbrev. Mot denna bakgrund är det ett mål, på både kort och lång sikt, för FMV att genomförandet följer Försvarmaktens planering.

Faktureringen mot Försvarmakten är lägre 2019 jämfört med 2018 både genom att FMV numera disponerar anslag 1.3.1 och att det förändrade ansvaret för vidmakthållandeverksamheten innebär att Försvarmakten numera beställer direkt från leverantör, alltså inte som tidigare via FMV. I tabellen nedan har fakturerings och anslagsavräkning summerats och totalt sett är det en minskning på cirka 600 miljoner kronor jämfört med 2018. Förändringen jämfört med år 2018 förklaras av att omslutningen på anslag 1.3.1 har ökat och att minskningen mot 1.1.3¹⁷ till delar kompenseras av fakturerings mot anslag 1.3.2¹⁸.

Tabell 18. FMV fakturerings och anslagsavräkning till FMV:s kunder 2017-2019

Fakturerings till FMV:s kunder	2019	2018	2017
Löpande priser			
Mdkr	19,1	19,7	18,0
Årsarbetskrafter	1 591	1 987	1 979
Fakturerat per årsarbetskraft, mnkr	12,0	9,9	9,1

3.2.5 Sammanfattande bedömning

Övergången till ny finansiell styrmodell har krävt mycket av både FMV och Försvarmakten. Till största del har verksamheten kunnat genomföras men det finns delar som inte hunnits med fullt ut avseende arbetsätt och rutiner. Ur ett effektivitetsperspektiv har årets verksamhet präglats av att omhändertagna omställningen samtidigt som ordinarie verksamhet ska genomföras vilket innebär att de anställda på FMV har utfört extra betydande insatser.

Vidare, resultaten av ovan angivna indikatorer hänger samman med de förändringar som genomförts. FMV konstaterar att det faktum att en indikator utvecklats negativt inte behöver förklaras som avvikelser, utan istället utifrån jämförelseproblematik.

FMV strävar efter att bidra till att öka Försvarmaktens krigsduglighet och operativa förmåga och stödjer bland annat Försvarmakten i prioritering av avhjäljande av omedelbara brister inom materielområdet. Under 2019 förbereddes och levererades viktiga materielsystem till Försvarmakten inom samtliga försvarsgrenar och stridskrafter. Leverans har exempelvis skett av de första enheterna av utvecklat markbaserat luftvärn, radarstationer och ledningssystem, stridsbåtar och sambandsmateriel samt en stor mängd personlig utrustning till soldater och sjömän som är särskilt viktigt inför den ökade värnpliktsutbildningen kommande år. Ubåt av Gotlandsklass sjösattes och förbereddes för leverans efter modifiering. Inom flygområdet har uppgraderingar beställts av de större taktiska stödsystemen och träningsystemen till Jas 39 Gripen. Lägg därtill det omfattande och uppskattade arbetet som sker inom den

¹⁷ Anslag 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap*, anslagspost 3 *Vidmakthållande av materiel och anläggningar* (till Försvarmaktens disposition)

¹⁸ Anslag 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*, anslagspost 2 *Anskaffning av materiel och anläggningar* (till Försvarmaktens disposition)

internationella verksamheten samt på exportområdet. Med detta uppfattar FMV att strävan efter att bidra till Försvarsmaktens operativa förmåga har uppfyllts.

FMV:s bedömning totalt sett är att myndigheten har lyckats att balansera arbetet att dels leverera utifrån regeringens inriktning och Försvarsmaktens behov, dels genomföra de stora förändringar i verksamheten som de nya ansvarsförhållandena, den stora verksamhetsövergången och den nya finansiella styrmodellen inneburit.

3.3 Kostnad per prestationer

3.3.1 Kostnad för prestationer

FMV ska redovisa hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader. Kostnaden för prestationerna kan avse såväl kostnad per prestationsområde och år som en enskild prestations totala kostnad. Redovisningen lämnas enligt en indelning som myndigheten bestämmer. Kostnader för prestationer bör avse de förvaltningskostnader som kan hänföras till prestationerna. Vid längre projekt, bör kostnader från tidigare år som är hänförliga till prestationen inkluderas i redovisningen.

Angreppssätt

Det statliga regelverket innehåller ingen definition av förvaltningskostnad, vad FMV erfar. Statskontoret definierar förvaltningskostnader som de kostnader myndigheten har för drift och förvaltning, det vill säga kostnader för personal, lokaler, kontorsutrustning samt övrig administration. FMV använder Statskontorets definition av förvaltningskostnader för redovisning per prestation.

Kostnad per prestation

FMV sammanställer kostnader för drift och förvaltning, det vill säga kostnader för personal, lokaler, kontorsutrustning samt övrig administration som FMV:s myndighetskostnad. Myndighetskostnaden har tidigare legat till grund för beräkning av FMV:s timpris som debiterats de kundbeställningar som FMV har. Genom timdebiteringen kunde FMV:s förvaltningskostnad härledas till kundbeställningarna, som i sin tur är kodade med materiel- och tjänsteområde.

Genom att FMV från och med 2019 har en ny finansiell styrmodell och därmed har utvecklats tidigare timprismodell har fördelningen av förvaltningskostnaden skett genom att fördela samkostnaderna inom förvaltningskostnaderna proportionellt utifrån tidkostnadsdebitering. FMV bedömer att den förändrade metoden väl stämmer överens med tidigare metod och därför inte påverkar analysmöjligheterna.

FMV har valt att definiera prestationen som den verksamhet som årligen genomförs inom respektive materiel- och tjänsteområde. Dessa områden följer indelningen som Försvarsmakten har för klustrade materielkalkylobjekt men är kompletterat med FMV:s övriga verksamhet såsom verksamhet mot andra kunder än Försvarsmakten och anslagsverksamheten inom 1:11 anslagsposterna 1-3.

Tabellen nedan redovisar förvaltningskostnaderna och total kostnad för åren 2017 – 2019 per materiel- och tjänsteområde för hela FMV:s verksamhet. Tabellerna redovisas i löpande kostnader vilket innebär att kostnadsökningar till delar kan förklaras av höjda prislägen.

Tabell 19: Förvaltningskostnader och totala kostnader per materiel- och tjänsteområde

Mnkr	2017			2018			2019		
	Kostnad	Förvaltningskostnad	Total kostnad	Kostnad	Förvaltningskostnad	Total kostnad	Kostnad	Förvaltningskostnad	Total kostnad
Armé	2 590	859	3 449	2 451	896	3 347	3 688	317	4 005
Marin	3 753	351	4 104	3 813	390	4 204	3 586	301	3 887
Flyg	5 670	656	6 326	7 762	677	8 439	6 956	545	7 501
Led	2 220	205	2 425	1 971	214	2 185	1 620	255	1 875
Log	1 090	616	1 706	1 084	729	1 814	545	199	743
Plan	415	201	616	196	217	412	125	225	350
FoT	118	22	140	122	27	148	361	30	391
Anslag	18	53	71	24	58	82	28	60	88
Övrig verksamhet	1 294	113	1 407	1 481	132	1 613	1 191	140	1 331
Provsystem	69	78	147	40	65	105	0	0	0
Totalsumma	17 236	3 154	20 390	18 944	3 404	22 349	18 100	2 073	20 173

Analys

De totala kostnaderna har minskat jämfört med 2018 vilket till stor del förklaras av verksamhetsövergång för förråd, service och verkstäder vars kostnader år 2018 var cirka 1 800 miljoner kronor. Förändringen i övrigt förklaras av minskade kostnader inom vidmakthållverksamhet till följd av den nya ansvarsfördelningen där Försvarmakten numera beställer direkt från leverantör, alltså inte som tidigare via FMV. Dock har kostnaderna ökat mot tidigare anslag 1.3 vilket balanserar ut minskningen inom vidmakthållverksamheten.

Sett till förvaltningskostnaderna så kan förändringarna till allra största del förklaras av verksamhetsövergången. Verkstäderna påverkar armé, marin samt flyg, och förråd och service påverkar Log. Även verksamhetsövergången av M&I inköp påverkar Log eftersom verksamheten finansierades inom det tjänsteområdet. Provsystem har utgått som eget område och är fördelat utifrån nyttjande och de fasta kostnaderna har fördelats till flyg.

De totala förvaltningskostnaderna analyseras också i avsnittet 3.2 *Effektivitet och god bushållning*.

4 Medarbetare och arbetsmiljö

Under året har flera aktiviteter inom det prioriterade målet ”Attraktiv arbetsplats med rätt kompetens” genomförts i syfte att stärka FMV:s arbetsgivarvarumärke externt och nå nya medarbetargrupper. En stor satsning inom chefsutvecklingsområdet och ekonomiområdet har inletts och kommer att fortsätta under 2020.

Under året har en ny kompetensförsörjningsstrategi tagits fram där behovet av att stärka rekryterings- och introduktionsprocessen samt arbetsgivarvarumärket är områden som lyfts fram. FMV:s kompetensförsörjning är en utmaning för myndigheten speciellt inom områdena IT och IT-säkerhet samt integrerat logistikstöd och systems engineering, där det är svårt att hitta den kompetens som eftersöks.

Myndigheten har genomfört ett flertal stora förändringar under 2019 såsom omorganisering av myndigheten efter verksamhetsövergångarna till Försvarsmakten vid årsskiftet och införandet av en ny finansiell styrmodell. Förändringar som inneburit nya arbetssätt och samarbetsformer har medfört en ansträngande arbetsmiljösituation för flera medarbetargrupper. Trots detta har myndigheten fortsatt en låg sjukfrånvaro, något som behöver bevakas under 2020 då ytterligare förändringar kopplade till bland annat nytt IT-systemlandskap kommer att påverka arbetsmiljön.

4.1 Kompetensförsörjningsstrategi 2019-2021

Under året har FMV utarbetat en ny kompetensförsörjningsstrategi som syftar till att möta den förväntade tillväxten myndigheten står inför. Fyra strategiska områden lyfts fram:

- FMV:s erbjudande – förmåga att attrahera medarbetare till FMV
- Medarbetarutveckling – lyfta fram möjligheterna för medarbetare att i samverkan med chef ta ansvar för sin egen kompetensutveckling
- Chef- och ledarskapsutveckling – med fokus på chefens coachande och ledande roll
- Ansvar för kompetensförsörjningen – stärka chefernas förmåga att ta ansvar för att löpande kompetensplanera, mäta och följa upp myndighetens kompetenser på lokal och central nivå

Utöver detta innefattar strategin behovet av att stärka rekryteringsfunktionen och introduktionsprocessen för nya medarbetare, för att på ett effektivare sätt kunna möta den tillväxt som myndigheten står inför. Kompetensbehoven är kopplade till uppdraget att utveckla och leverera teknik, tjänster och materiel till Försvarsmakten, områden som kräver djup och specialiserad kompetens som i flera fall är en bristvara på den svenska arbetsmarknaden. Under 2019 har dock rekryteringen till FMV i stort sett mött myndighetens personalomsättning, med undantag för framförallt IT och IT-säkerhetsområdet.

4.1.1 Employer Branding/ Arbetsgivarvarumärke

Employer Branding är ett område som har blivit allt viktigare under senare år, så även för FMV. Under 2019 har FMV arbetat aktivt för att möta målet ”Attraktiv arbetsplats med rätt kompetens” för att locka nya medarbetare till myndigheten.

För att få en uppfattning kring vad medarbetarna tycker om FMV som arbetsgivare sker en uppföljning via enkät både till nyanställda och till medarbetare som väljer att sluta på FMV. Dessa enkäter visar att de allra flesta rekommenderar FMV som arbetsgivare. Enkäterna visar även att FMV behöver tydliggöra och förenkla rutiner och processer, förbättra introduktionen för nya medarbetare samt stärka ledarskapet – aktiviteter som återfinns i handlingsplanen kopplad till kompetensförsörjningsstrategin.

För att vidare profilera myndigheten och möta framtida medarbetare har FMV:s 25 interna ”myndighetsambassadörer” deltagit vid ett flertal arbetsmarknadsdagar på lärosäten såsom Försvarshögskolan, Kungliga Tekniska Högskolan, Linköpings Universitet och Luleå Universitet. Vidare har ett heltäckande rekryteringskoncept tagits fram för att ytterligare stödja kommunikationen till framtida medarbetare.

Exempel på andra aktiviteter för att tidigt fånga unga ingenjörers intresse för materieförsörjningsområdet är det utvecklingsprogram som startats under året inom Verksamhetsområde Marinmateriel. Nyutexaminerade ingenjörer får under ett antal månader möjlighet att prova olika roller och områden för att sedan placeras i en passande befattning.

4.1.2 Kompetensutveckling

Under 2019 har FMV genomfört 45 utbildningar med totalt 1 548 utbildningsdagar och där 781 medarbetare har deltagit i lärarledda utbildningar. Majoriteten av utbildningarna genomförs i Stockholm men en del genomförs även vid FMV:s huvudorter i landet. Under året har ett utvecklingsarbete bedrivits för att medarbetarna i högre utsträckning ska kunna använda digitala systemstöd och e-utbildningar för att på så sätt uppnå större effekter i arbetet och flexibla inlärning. Inte minst har behovet av att möjliggöra deltagande på distans kunnat tillgodoses.

FMV:s utbildningsutbud fokuserar fortsatt på kärnkompetensområdena projektledning, system- och kravarbete, teknisk kompetens och kommersiellt kunnande. Detta omfattar både grund- och fortsättningskurser samt certifieringsprogram enligt internationella standarder inom projektledning och systemkunnande för att säkerställa en fortsatt hög kunskapsnivå och kvalitetssäkra FMV:s förmåga inom prioriterade områden.

I samband med implementeringen av FMV:s nya finansieringsmodell har ekonomikompetens identifierats som ett väsentligt område och ett utvecklingsarbete har under året bedrivits under rubriken Ekonomilyftet. Samtliga ekonomibefattningar har kartlagts och definierats, dels i syfte att identifiera interna kompetensutvecklingsbehov men också för att ligga till grund för ökad precision i framtida rekryteringar. Utifrån identifierade kompetensutvecklingsbehov har ett arbete påbörjats med att skapa anpassade utbildningar för FMV:s ekonomer som kommer genomföras under 2020. Under hösten arrangerades en gemensam dag för samtliga ekonomer, Ekonomikonferensen 2019, i syfte att skapa en ensad ekonomiprofession och stärka dess roll i organisationen. Detta kommer att följas upp av gemensamma nätverksträffar löpande under 2020.

I syfte att stärka förmågan till samarbete över nationsgränserna i upphandling av försvarsmateriel genomförs sedan flera år utbildningsinsatser inom ramen för European Defence Agency (EDA). Under 2019 har European Defence Acquisition Manager Intercultural Course genomförts i partnerskap med huvudarrangören Tyskland, där deltagarna tillbringat en vecka i Stockholm och en vecka i Berlin.

Under året har FMV:s medarbetarsamtalsmaterial reviderats med fokus på utveckling, resultat och arbetsmiljö och implementerats för användning. I samband med detta har ett projekt för kompetensväxling genomförts, där ett antal medarbetare erbjudits och tackat ja till ett kompetensväxlingsprogram.

4.1.3 Chefsutveckling

FMV har under 2019 genomfört ett flertal kompetenshöjande aktiviteter för chefer med utgångspunkt från FMV:s ledarskapsprinciper, som utgör ett stöd och ledstjärna i chefsuppdraget samt är en viktig del av FMV:s styrning och uppföljning.

Chefsuppdraget på FMV utgår från de fyra ledarskapsprinciperna:

- Föregå med gott exempel
- Förtroende
- Öppenhet
- Resultat

För att stärka ledarskapet i organisationen och skapa en medvetenhet kring sitt ledarskap och utveckla våra chefer genomför FMV kursen ”Utvecklande ledarskap” (UL) i samarbete med Försvarshögskolan. FMV:s förväntan är att effekten ska bli mer engagerade medarbetare, effektiva arbetsgrupper och ökad produktion.

Under året har ett flertal löpande aktiviteter för utbyte av erfarenheter och utveckling genomförts för att skapa förutsättningar för cheferna att ta arbetsgivar-, chefs- och ledaransvar. Aktiviteterna har bland annat innefattat så kallade *Eat and learn seminarier* med aktuella ämnen som motiverande samtal, rekryteringsskola och lönesättande samtal samt inspirationsföreläsningar. För främst mellanchefer har mentorutbildning, mentorprogram, dialoggrupper samt deltagande vid SCIS¹⁹ och HCIS²⁰ genomförts.

För att kunna möta förändringar och skapa en gemensam bild för framtiden har två stora aktiviteter genomförts under året för FMV:s samtliga 150 chefer. FMV Chefsdag genomfördes i juni där fokus var arbetssätt och processer för *Nya FMV* samt verksamhetens framtida utmaningar. Vidare har under rubriken ”Leda för tillväxt med fokus på målbild 2025” ett tvådagars ledarseminarium för samtliga chefer genomförts. Syftet har varit att cheferna ska känna inspiration och ägandeskap och att tydligare vara insatta i ledningens förväntningar på chefs- och ledarskapet, särskilt gäller det ökat ansvar för ekonomi och kompetensförsörjning.

Att vara chef på FMV innebär ett arbetsgivar-, chefs- och ledaransvar. En referensgrupp bestående av chefer har implementerats för att öka verksamhetsanknytningen i de program och utvecklingsaktiviteter som myndigheten tar fram och för att bättre kunna erbjuda rätt stöd till verksamheten.

4.2 Mångfald och jämställdhet

FMV ska präglas av den blandning av bakgrund och kompetens bland chefer och medarbetare som har betydelse för arbete, kvalitet och kundorientering. Med ett inkluderande synsätt skapas verksamheter där både chefer och medarbetare kan lyfta sina kunskaper och talanger så att de kan komma till nytta på det mest effektiva sättet och till mest gagn för verksamheten. För att minska snedvridna urval i samband med rekrytering tillämpar FMV kompetensbaserad rekrytering som urvalsmetod.

Ett sätt för myndigheten att tydligt visa sin syn kring mångfald och stå upp för allas lika värde är att medverka i Pridefestivalen, vilket skedde i augusti 2019. FMV vill på detta sätt visa att det är en öppen och accepterande arbetsplats för alla som jobbar här och för alla som vill söka sig hit.

¹⁹ Statliga chefer i samverkan

²⁰ Högre chefer i samverkan

Könsfördelningen inom FMV har under flera år varit oförändrad trots myndighetens strävan efter en jämnare könsfördelning. Under 2019 har dock andelen kvinnor som anställts ökat från 30 procent 2018 till 37 procent 2019 och antalet totalt anställda kvinnor ökat från 26 procent 2018 till 29 procent 2019. Ökningen av andel kvinnor har inte med övergången av verksamhetsområdet Förråd, service och verkstäder att göra utan är resultatet av en långsiktig inriktning.

FMV omorganiserades vid årsskiftet 2018/2019 och i samband med detta bildades en ny ledningsgrupp med en könsfördelning på 40 procent kvinnor och 60 procent män.²¹

4.3 Arbetsmiljö och hälsa

2019 har präglats av stora förändringar med omorganisation, ny finansiell styrmodell och en ny ansvarsfördelning mellan FMV och Försvarsmakten. Förändringsarbetet och de nya arbetssätten har medfört ett högt tryck i verksamheten för vissa roller, där oklarheter och otydligheter i processer och ansvar medfört att den organisatoriska och sociala arbetsmiljön varit påfrestande för medarbetarna.

Då myndigheten är trångbodd i Stockholm har lokaltillgången i vissa fall medfört att det blir förtätningar, vilket också lett till påfrestningar för både medarbetare och chefer.

Inför kommande tillväxt kommer arbetsmiljörisker såsom lokal- och rumsfrågor, arbetsbelastning, introduktion m.m vara en utmaning för FMV. Det har under året mötts bland annat genom chefsseminarier om att leda för tillväxt för samtliga chefer och med fokus på FMV 2025.

Ett år av stora förändringar satte behovet av bibehållen hälsa och friskvård i fokus. Myndigheten genomförde därför en Hälsodag för samtliga anställda under året och resultatet visar att medarbetarna var mycket nöjda och att de gärna ser att aktiviteten genomförs igen. FMV avsätter även ett friskvårdsbidrag till medarbetarna där de själva kan välja de motionsaktiviteter som passar individen. Under 2019 nyttjades friskvårdsbidraget med 62,9 procent av FMV:s anställda.

4.3.1 Systematiskt arbetsmiljöarbete

Det systematiska arbetsmiljöarbetet ingår som en naturlig del av FMV:s dagliga verksamhet genom integrering i övrigt verksamhets-, utvecklings- och budgetarbete. FMV har arbetat med ett antal utvecklings- och förbättringsområden under 2019.

För att kunna stödja cheferna inom arbetsmiljö har en intern arbetsmiljöutbildning tagits fram. I samma syfte har en ny introduktion för skyddsombud presenterats och genomförts. Uppgiftsfördelning avseende chefernas arbetsmiljöuppgifter har förnyats och implementerats.

Uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet ska vara enkelt och en utveckling kring dokument och vägledning har genomförts.

Samverkan har varit ett fokusområde där en utbildningsinsats för organisationen kring samverkansavtal har skett och rekryteringsprocessen, gemensamt med arbetstagarorganisationerna, har setts över för att hitta förbättringar som medför en mer rationell process för att lättare kunna hantera den tillväxt som ska ske 2020.

²¹ Tjänsten Kommunikationschef har under året varit tjänsteförrättande chef.

Förbättrade rutiner och stöd för att hantera arbetsskador och tillbud har inletts under 2019 och ett digitalt system för hanteringen har utvecklats.

Tjänsteutveckling har också skett med företagshälsovården för att få till ett mer adekvat arbete med ärenden kring kränkande särbehandling.

4.4 Digitalisering och IT

4.4.1 Utveckling av FMV:s IT-systemlandskap

Projekt Norma har under 2019 genomfört arbete i flera spår för att säkra ett nytt affärssystem med funktionalitet och stöd för budget, prognos, uppföljning, upphandling och avrop samt att kunna realisera bättre stöd för uppföljning och analys. Viktiga leveranser och aktiviteter under året har varit beslutad design samt planer för genomförande av migrering av data från arvssystem, driftsättning, utbildning och tester. Driftsättningsdatum är beslutat till 4 maj 2020 för ovan nämnda system.

Under året startade också arbetet med en plattform som på sikt ska ge ett bättre stöd för hantering av produktlivscykeln och hantering av information kopplat till materiel samt bättre och säkrare informationsgränssnitt till Försvarmakten men även industrin.

Under 2019 har FMV tagit fram en första version av ett nytt systemstöd för hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Införande har påbörjats och fortsätter under 2020.

4.4.2 Automatisering

Under 2019 har FMV tagit ett steg närmare digitalisering av databearbetning. En stor del av det personaladministrativa arbetet sker idag manuellt vilket är tidskrävande och medför ökade risker för fel. Ett arbete pågår därför för att öka graden av automatisering och digitalisering inom HR-staben, främst inom personaladministration men också inom framtagning av statistik och rapporter. En målsättning är att kunna frigöra tid för att arbeta med mer prediktiv analys av HR-data samt förenkla den personalrelaterade administrationen för chefer.

Under året har processen för sjukfrånvarostatistik robotiserats och en förstudie för hur man kan automatisera och/eller robotisera processen för introduktion av nyanställda har påbörjats och förväntas slutföras under 2020.

4.5 Personalomsättning - medarbetarstatistik

4.5.1 Antal anställda

Antalet anställda har minskat under 2019, och ligger väsentligt lägre än tidigare år. Orsaken är den verksamhetsövergång som skedde mellan åren 2018 och 2019, där medarbetare erbjöds anställning vid Försvarmakten. Under 2020 förväntar FMV att antalet anställda kommer öka, kopplat till den förväntade tillväxt som kommer av myndighetens uppgifter inom materieförsörjningsområdet.

Tabell 20. Antal anställda

Kategori	2017	2018	2019
Antal fast anställda, genomsnittsvärden under året	3 500	3 462	1 658
Andel kvinnor, procent	26	26	29
Andel män, procent	74	74	71
Andel fast anställda över 55 år, procent	24	25	27
Andel fast anställda under 35 år, procent	16	17	10
Medelålder, fast anställda	47	47	49

4.5.2 Bemanningsplanering för militär personal

FMV:s bemanningsplanering och Forsvarsmaktens personalförsörjningsplan är grunden för tillsättning av militär personal inom myndigheten. Av FMV:s behovsunderlag framgår ett totalt behov av cirka 150 militära befattningar. Ett 90-tal befattningar har tillsatts med tidsbegränsat anställda officerare och vid slutet av 2019 fanns ett 50-tal vakanser. Forsvarsmakten har stora pensionsavgångar vilket innebär att de inte har möjlighet att bemanna samtliga vakanta befattningar vid FMV. FMV annonserar externt en stor del av de militära befattningarna för att öka möjligheten att kunna tillgång kompetens på annat sätt.

4.5.3 Rekryteringar²²

Totalt har FMV rekryterat 195 medarbetare under 2019. Åtgärder har inletts under året för att öka antal rekryteringar under 2020.

Tabell 21. Rekryteringar Verksamhetsområden

Verksamhetsområde	Antal medarbetare	Varav kvinnor	Varav män
Armémateriel	16	6	10
Marinmateriel	23	6	17
Flygmateriel	13	2	11
Ledningssystemmateriel	18	5	13
Logistik	11	9	2
Test & Evaulering	32	5	27
GRIPEN	10	4	6
Marknad & Inköp	25	17	8

Tabell 22. Rekryteringar Staber

Stab	Antal medarbetare	Varav kvinnor	Varav män
Ledningsstab	3	0	3
Ekonomistab	3	1	2
HR-stab	5	4	1
Kommunikationsstab	2	0	2
IT-stab	14	3	11
Juridik- och säkerhetsstab	19	10	9
Internrevision	1	0	1

²² Siffrorna avser externa rekryteringar.

4.5.4 Avgångar

Antalet avgångar har legat relativt stadigt under ett antal år vilket även 2019 visar. 2018 var undantagsåret där verksamhetsövergång i december medförde ett stort antal avgångar. Prognoser visar att FMV kommer ha ungefär samma nivå även 2020.

Tabell 23. Avgångar

Typ av avgångar	Antal avgångar per år			Prognos avgångar 2020
	2017	2018	2019	
Pensionsavgångar	97	83	62	64 ²³
Spontanavgångar	172	257	97	94
Övriga avgångar	41	138 ²⁴	17 ²⁵	22
Totalt	310	478	176	180

4.5.5 Sjukfrånvaro

FMV har en låg sjukfrånvaro totalt sett och den har sjunkit de senaste tre åren. Kopplat mot den tillväxt av nya uppgifter myndigheten kommer att ha under kommande år behöver en eventuellt accelererande sjukfrånvaro bevakas.

Tabell 24. Sjukfrånvaro

Kategorier, procent	2017	2018	2019
Totalt	3,3	2,9	2,6
Långtidsjukfrånvaro (60 dagar eller mer)	1,6	1,3	1,1
Män	2,5	2,4	1,9
Kvinnor	5,9	4,6	4,5
Anställda yngre än 30 år	3,1	2,7	1,6
Anställda mellan 30-49 år	2,7	2,4	2,3
Anställda 50 år eller äldre	3,9	3,4	2,9

²³ Siffran innefattar även 16 medarbetare som genomgått projektet kompetensväxling.

²⁴ 127 officerare som återgått till Försvarmakten varav 108 i samband med verksamhetsövergången 2019-01-01, 5 avlidna, 4 avbruten anställning från arbetsgivaren.

²⁵ 15 officerare som återgått till Försvarmakten, 1 avliden, 1 avbruten anställning från arbetsgivaren.

5 Särskilda redovisningar

5.1 Uppdrag i FMV:s regleringsbrev för 2019

5.1.1 Kvartalsvis uppföljning av investeringsplanering

FMV har i samverkan med Försvarmakten löpande och i enlighet med Förvarsdepartementets inriktning, följt upp och redovisat utvecklingen av valda pågående anskaffningar av materielobjekt, materielobjekt som Försvarmakten får anskaffa och materielobjekt som förbereds för anskaffning. Uppföljningarna har under året skett muntligt vid periodiska möten mellan Förvarsdepartementet, Försvarmakten och FMV.

5.1.2 Uppföljning av arbetssätt inom materieförsörjningen

FMV har i enlighet med regleringsbrevet för 2019 samverkat med Försvarmakten gällande myndigheternas fortsatta utveckling av arbetssätt och samverkan avseende materieförsörjningen. Redovisningar har lämnats till Regeringskansliet (Förvarsdepartementet) den 15 juni respektive den 28 november 2019. Se även *FMV:s samarbete med Försvarmakten* på sidan 10.

5.1.3 Materielobjekt som hanteras enligt tidigare finansiell styrmodell för materielanskaffning

FMV har i budgetunderlaget för 2020 redovisat en prognos över hur åtagandet mot anslaget utvecklas för hela den period som aktuella materielobjekt kommer att hanteras enligt tidigare finansiell styrmodell.

5.1.4 Fördjupad redovisning avseende prisomräkningen

FMV har i samband med budgetunderlaget för 2020 redovisat ett fördjupat underlag kring vilka åtgärder myndigheten vidtagit och avser att vidta när det gäller hantering av och metodval för prisomräkningen.

5.1.5 Planering och rapportering av internationella möten

FMV har den 4 mars respektive den 2 september 2019 lämnat en skriftlig planering till Regeringskansliet (Förvarsdepartementet) inför internationella möten (resor, besök och mässdeltagande) där generaldirektör, överdirektör, försvarsmaterieldirektör eller Senior National Representative (SNR) deltar. Planeringen har skett i samverkan med Försvarmakten och Totalförsvarets forskningsinstitut. Efter att dessa möten har genomförts har FMV lämnat en skriftlig rapport till Regeringskansliet (Förvarsdepartementet) senast en vecka efter genomfört möte.

5.1.6 Internationella överenskommelser och avtal

FMV har den 26 april 2019 redovisat till Regeringskansliet (Förvarsdepartementet) en förteckning över samtliga mellanstatliga överenskommelser och avtal som ingåtts under 2018 och vilka som upphört.

Försvarets materielverk har den 26 april 2019 redovisat arbetsläget där myndigheten har ett bemyndigande att förhandla generella säkerhetsskyddsavtal och projektsäkerhetsskyddsavtal med andra länder.

5.1.7 Moderna beredskapsjobb i staten

FMV ska senast den 5 april 2019 redovisa till Statskontoret hur myndigheten under 2018 har bidragit till att anställa personer vid myndigheten som står långt från arbetsmarknaden (moderna beredskapsjobb)

FMV har lämnat redovisning till Statskontoret i enlighet med regeringens styrning ovan. Regeringens satsning på moderna beredskapsjobb upphörde vid utgången av 2018 och FMV har inte haft någon anställd utifrån uppdraget om moderna beredskapsjobb under 2019.

5.1.8 Pågående uppdrag till statliga myndigheter att ta emot nyanlända arbetssökande och personer med funktionsnedsättning

FMV ska senast den 15 januari 2019 redovisa pågående uppdrag att ta emot nyanlända arbetssökande och personer med funktionsnedsättning. Fortsatta uppdrag som beslutades i april 2018 ska redovisas senast den 1 april 2019.

Nyanlända arbetssökande

FMV har lämnat svar till Statskontoret den 15 januari 2019.

Personer med funktionsnedsättning

FMV har lämnat svar till Statskontoret den 9 april 2019. Vidare har kontakt etablerats med Arbetsförmedlingen men under 2019 har det inte resulterat i några anställningar i enlighet med föreliggande uppdrag.

5.1.9 Prognoser

FMV har via informationssystemet Hermes redovisat prognoser för anslagsutfall för perioden 2019-2022 i enlighet med datum och övriga anvisningarna i FMV:s regleringsbrev för 2019.

5.1.10 Underlag för internationell rapportering

FMV har den 14 maj 2019 redovisat underlag till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) för den årliga rapporteringen till Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) och till Förenta nationerna (FN) avseende dels export och import av konventionella vapen, dels militärt innehav av konventionella vapen.

5.2 Avgiftsbelagd verksamhet

Myndigheten ska enligt Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt Ekonomistyrningsverkets tillhörande föreskrifter särredovisa uppdragsverksamheten enligt den indelning och struktur som regeringen beslutat om i avgiftsbudgeten i myndighetens regleringsbrev.

Tabell 25. Avgiftstabell (tkr)

Utfall	+/- t.o.m. 2017	+/- 2018	Int. 2019	Kost. 2019	+/- 2019	Ack. +/- utgå. 2019
Vidmakthållandetjänster mm	244 861	267	7 141 406	7 164 389	-22 983	222 145
Tjänsteexport	-11 719	8 774	245 577	194 734	50 843	47 898
Summa	233 142	9 041	7 386 983	7 359 123	27 860	270 043
Budget	+/- t.o.m. 2017	+/- t.o.m. 2018	Int. 2019	Kost. 2019	+/- 2019	Ack. +/- utgå. 2019
Vidmakthållandetjänster mm	0	0	3 853 000	3 853 000	0	0
Tjänsteexport	0	0	80 000	80 000	0	0
Summa	0	0	3 933 000	3 933 000	0	0
Differens Utfall - Budget			Int. 2019	Kost. 2019	+/- 2019	
Vidmakthållandetjänster mm			3 288 406	3 311 389	-22 983	
Tjänsteexport ¹			165 577	114 734	50 843	
Summa			3 453 983	3 426 123	27 860	

Not 1: FMV har i tidigare årsredovisningar inte redovisat det ackumulerade resultatet för tjänsteexporten. Det belopp som redovisas utgör det ackumulerade bruttoresultatet sedan 2002 utgående från de direkta kostnaderna för respektive projekt. De indirekta kostnaderna för Marknadsföring och försäljning mm. ingår alltså inte i resultatet.

Analys av avgiftstabell

Anledningen till avvikelserna mellan budget och utfall för Vidmakthållandetjänster mm beror på att budget för 2019 beräknades utifrån antagandet att intäkter och kostnader för kontrakt fullt ut skulle följa den nya ansvarsfördelningen mellan FMV och Forsvarsmakten. Överföringen av kontrakt under 2019 har skett successivt varför FMV därmed har en högre omsättning.

6 Ekonomisk redovisning

6.1 Sammanställning av väsentliga uppgifter

Belopp i mnkr, löpande priser	2019	2018	2017	2016	2015
Låneram i RGK för investeringar:					
- beviljad	685	685	690	690	530
- utnyttjad vid årets slut	471	525	489	463	450
Räntekontokredit					
- beviljad	172	-	-	-	-
- maximalt utnyttjad under året	-	-	-	-	-
Övriga kreditramar i RGK:					
- beviljad	25 500	18 500	19 000	19 000	12 000
- maximalt utnyttjad under året	12 632	13 438	10 993	10 654	10 011
Räntekostnader avseende RGK,					
- lån till anläggningstillgångar	-2	-3	-2	-2	-1
- övriga krediter 1)	-15	-41	-39	-38	-18
- räntekonto	-	-	-	-	-
Ränteintäkter avseende					
- räntekonto 1)	-	-	-	-	-
Avgiftsintäkter - budget 2)	3 933	19 800	17 637	18 156	20 332
Avgiftsintäkter - utfall	2 197	22 186	20 258	21 113	20 889
Anslagskredit - beviljad	674	3	2	3	2
Anslagskredit - utnyttjad	199	-	-	-	-
Anslagssparande, utfall	199	12	10	5	4
Intecknade framtida åtaganden 3)	63 557	72 944	69 382	68 582	66 803
Summa tilldelade bemyndiganden	65 000				
Medeltal anställda	1 658	3 596	3 500	3 386	3 266
Genomsnittligt antal årsarbetskrafter	1 591	3 462	3 372	3 288	3 210
Driftkostnader per årsarbetskraft, tkr 4)	12 641	6 437	6 015	6 353	6 528
Myndighetskostnad 5) per					
- årsarbetskraft, tkr	1 286	962	919	913	914
- dito prisläge 2019, tkr 6)	1 286	986	966	984	1 003
Balanserad kapitalförändring	242	233	213	-63	202
Årets kapitalförändring 7)	28	9	20	276	-46

Noter:

1. Uppgifterna för åren 2015-2018 har justerats jämfört med årsredovisningen för 2018 p.g.a. omdefinition av FMV:s konton i RGK.
2. Enligt regleringsbrev.

3. För 2019 har FMV fått bemyndigande för Anslag 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* ap.1 *Leverantörsutgifter för leveranser*. Värdet motsvarar ännu inte anslagsavräknade milstolpar enligt FMV:s gamla finansiella styrmodell samt utestående leverantörsbeställningar avseende varor och tjänster enligt ny finansiell styrmodell. För 2015-2018 motsvarar värdena de belopp av FMV:s samtliga leverantörsbeställningar, som avser varor och tjänster som ännu inte har levererats till myndigheten. Definitionen avviker därför från den som finns given i ESV:s allmänna råd till 2 kap 4 § Förordningen om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag (FÅB).
4. Enligt definition i ESV:s föreskrifter till 2 kap 4 § FÅB. I driftkostnaden ingår kostnader för personal, lokaler, varor, materiel, tjänster och övrigt med beloppen i mnkr: 2019=20 111, 2018=22 284, 2017=20 281, 2016= 20 889, 2015=20 956.
5. FMV:s myndighetskostnad består främst av kostnader för personal, lokaler, utrustning och IT. Myndighetskostnaden är rensad från poster som avsättningar för pensioner m.m.
6. Sammansatt index (timpris, KPI och TPI).
7. Balanserad kapitalförändring skiljer sig från summan av balanserad kapitalförändring och årets kapitalförändring för 2015 eftersom den innehåller övertagen balanserad kapitalförändring på -240 598 tkr från Försvarsexportmyndigheten (FXM) avseende 2015 samt att ett belopp motsvarande övertagen avsättning 21 499 tkr för kostnader i samband med nedläggningen av FXM överförts till Kammarkollegiet.

6.2 Resultaträkning

Belopp i tkr		2019-01-01 2019-12-31	2018-01-01 2018-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	Not 1	17 901 423	81 796
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 2	2 197 380	22 186 057
Intäkter av bidrag		408	2 041
Finansiella intäkter	Not 3	101 283	87 844
Summa verksamhetens intäkter		20 200 493	22 357 738
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 4	-1 529 438	-2 628 248
Kostnader för lokaler		-389 419	-483 354
Övriga driftkostnader	Not 5	-18 192 270	-19 172 200
Finansiella kostnader	Not 6	-12 445	11 159
Avskrivningar och nedskrivningar		-49 060	-76 054
Summa verksamhetens kostnader		-20 172 633	-22 348 697
Verksamhetsutfall		27 860	9 041
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	Not 7	23 300	23 300
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-23 300	-23 300
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	Not 8	27 860	9 041

6.3 Balansräkning

Balansräkning

Belopp i tkr		2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	Not 9		
Balanserade utgifter för utveckling		106 372	36 940
		106 372	36 940
Materiella anläggningstillgångar	Not 10		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		232 349	226 358
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		146 000	331 205
Pågående nyanläggningar		26 860	33 624
		405 208	591 187
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	Not 11	71 940	163 633
Pågående arbeten	Not 12	35 823 151	10 335 224
Förskott till leverantörer	Not 13	1 516 591	3 631 470
		37 411 682	14 130 327
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	Not 14	932 339	1 022 299
Fordringar hos andra myndigheter	Not 15	3 108 064	4 893 271
Övriga kortfristiga fordringar		1 576	1 795
		4 041 979	5 917 365
Periodavgränsningsposter	Not 16		
Förutbetalda kostnader		602 727	389 192
Övriga upplupna intäkter		41 638	44 806
		644 365	433 998
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 17	-29 053 030	-11 949
		-29 053 030	-11 949
Kassa och bank	Not 18		
Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret		507 633	-
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		2 191 621	2 014 825
Kassa och bank		193 534	55 289
		2 892 787	2 070 114
SUMMA TILLGÅNGAR		16 449 363	23 167 982

Belopp i tkr		2019-12-31	2018-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	Not 19		
Statskapital		-	98 777
Balanserad kapitalförändring		242 183	233 142
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		27 860	9 041
		270 043	340 960
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	Not 20	1 872	6 722
Övriga avsättningar	Not 21	29 633	59 456
		31 506	66 178
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 22	471 146	525 225
Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Not 23	8 730 543	10 379 055
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	Not 24	412 400	362 980
Leverantörsskulder	Not 25	2 312 914	2 838 430
Övriga kortfristiga skulder	Not 26	29 142	51 104
Förskott från uppdragsgivare och kunder		-	29 990
		11 956 147	14 186 784
Periodavgränsningsposter	Not 27		
Upplupna kostnader		1 172 096	1 409 206
Förutbetalda intäkter		3 019 572	7 164 855
		4 191 667	8 574 061
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		16 449 363	23 167 982

Ansvarsförbindelser

Inga

6.4 Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag, tkr

Anslag / anslagspost	Not	Ingående överförings belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Om-disponerat	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
<i>Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap</i>								
Anslag 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar (Ramanslag)			11 027 251	-353 342		10 673 909	-10 872 840	-198 931
ap.1 Leverantörsutgifter för leveranser (ram)	28		11 027 251	-353 342		10 673 909	-10 872 840	-198 931
Anslag 1:11 Försvarets materielverk (Ramanslag)		11 949	1 778 873	0	-9 202	1 781 620	-1 582 362	199 257
ap. 1 Internationella materielsamarbeten, industrifrågor och exportstöd m.m. (ram)	29	3 264	48 333		-1 838	49 759	-47 421	2 338
ap 2 Evaluering och certifiering av IT-säkerhetsprodukter (ram)	30	2 624	14 198		-2 203	14 620	-12 731	1 889
ap. 3 Exportrelaterad verksamhet (ram)	31	6 061	30 208		-5 162	31 107	-27 635	3 471
ap. 4 Direkta utgifter i materielanskaffningen (ram)	32		674 615	-99 615		575 000	-472 644	102 356
ap. 5 Myndighetsförvaltning (ram)	33		1 011 519	99 615		1 111 134	-1 021 931	89 203
Summa anslag		11 949	12 806 124	-353 342	-9 202	12 455 529	-12 455 202	326

Redovisning mot inkomsttitel, tkr

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster
3312017, Övriga inkomster av försäld egendom	-	23 300

Redovisning mot beställningsbemyndigande, mnkr

Anslag 1:3.1	Tilldelad bemyndigande ram	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandens fördelning per år				
	2019	2019	2019	2020	2021	2022	2023	Efter 2023
Anskaffning av materiel och anläggningar	65 000	72 992	63 557	11 072	10 505	7 602	8 657	25 722

Särskilt återrapporteringskrav under punkt 2 i FMV:s regleringsbrev för 2019

För materielobjekt där staten ingått avtal med utomstatliga leverantörer före den 1 januari 2019, enligt vad som framgår av myndighetens kompletterande budgetunderlag för 2019, ska Försvarets materielverks redovisa aggregerat utfall fördelat på

- ej beställd del av åtagandet mot anslag,
- utestående statliga åtaganden och
- infriade statliga åtaganden som inte redovisats mot anslag.

Tabellen nedan visar aggregerat utfall för materielobjekt där staten ingått avtal med utomstatliga leverantörer före den 1 januari 2019.

Tkr	Utfall
Ej beställd del av åtagandet mot anslag	-937 137
Utestående statliga åtaganden	11 084 629
Infriade statliga åtaganden som inte redovisats mot anslag	366 581

6.5 Finansieringsanalys

Belopp i tkr		2019-01-01 2019-12-31	2018-01-01 2018-12-31
DRIFT			
Kostnader	Not 34	-20 139 322	-22 264 930
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		17 901 423	81 796
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 35	2 197 380	22 185 879
Intäkter av bidrag		408	2 041
Övriga intäkter		101 283	87 844
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		20 200 493	22 357 560
Minskning (+) av lager	Not 36	2 107 795	338 116
Ökning (-) av kortfristiga fordringar	Not 37	-23 822 907	-2 684 533
Minskning (-) av kortfristiga skulder	Not 38	-6 996 587	825 912
Kassaflöde till drift		-28 650 528	-1 427 875
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar		-74 498	-154 291
Investeringar i immateriella tillgångar		-70 626	-29 753
Summa investeringsutgifter		-145 124	-184 043
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		195 694	91 153
- amorteringar		-249 772	-54 644
Anläggningstillgångar överförda till Försvarsmakten		193 688	
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		139 609	36 508
Kassaflöde till investeringar		-5 515	-147 535
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras		23 300	23 300
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-23 300	-23 300
Kassaflöde uppbördsverksamhet		0	0
Förändring av likvida medel		-28 656 043	-1 575 410
Specifikation av förändring av likvida medel			
Likvida medel vid årets början		-4 631 676	-3 056 265
Ökning (+) av kassa och bank		138 244	-16 983
Ökning (+) av tillgodohavande hos RGK		246 794	-1 556 877
Minskning (-) av avräkning med statsverket		-29 041 081	-1 550
Summa förändring av likvida medel		-28 656 043	-1 575 410
Likvida medel vid årets slut		-33 287 719	-4 631 676

6.6 Redovisningsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Belopp anges i tusental kronor (tkr) om inte annat anges särskilt.

Redovisning av intäkter och kostnader

FMV:s verksamhet har t.o.m. 2018 finansierats till största delen med avgifter. Från och med 2019 finansieras dock FMV till största delen med anslag.

Avgifternas storlek bestäms av FMV, dock inte i de fall som avses i 15 § avgiftsförordningen (1992:191). Inkomsterna disponeras av FMV.

FMV disponerar, efter närmare inriktning från Försvarmakten, även inkomster i form av viten, skadestånd och räntor hänförliga till kommersiella avtal samt inkomster till följd av överenskommelser med industrin i samband med utveckling och anskaffning av materiel (s.k. royalties) om högst 20 000 tkr för ett enskilt kontrakt mellan FMV och industrin som berättigar till royalty. Inkomster av det senare slaget som överstiger 20 000 tkr ska anmälas till regeringen. Regeringen fattar därefter beslut om hur dessa inkomster ska disponeras.

Vidare disponeras inkomster till följd av skadestånd med anledning av brott samt inkomster i form av rättegångskostnader från annan part. Inkomster som överstiger 20 000 tkr ska anmälas till regeringen, som därefter fattar beslut om hur dessa inkomster ska disponeras.

Periodiseringsposter

FMV periodiserar leverantörsfakturer över 100 tkr som ankommer efter brytdagen, 3 januari, likaså periodiseras material och tjänster, levererat under 2019, där fakturan ej erhållits, på värden som huvudsakligen överstiger 200 tkr.

Redovisning av tillgångar och skulder

Tillgångar värderas enligt försiktighetsprincipen till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde. Fordringar värderas efter individuell bedömning till det belopp som beräknas inflyta. Skulder värderas till sitt verkliga värde.

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Utgifter för utveckling som är av väsentligt värde för myndighetens verksamhet under kommande år aktiveras som immateriell anläggningstillgång. Tillgångar överstigande 1 000 tkr aktiveras.

Materiella anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre och med ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr redovisas som anläggningstillgångar. För förbättringsutgifter på annans fastighet är beloppsgränsen 1 000 tkr.

Avskrivningar

Avskrivningar görs enligt plan baserat på tillgångarnas anskaffningsvärden och beräknade ekonomiska livslängd enligt följande:

Immateriella tillgångar	5 år
Materiella tillgångar:	
- Förbättringsutgifter på annans fastighet	5-25 år
- Maskiner och tekniska anläggningar	10 år
- Datorer	3-5 år
- Övrigt	5-10 år

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet är kopplad till hyrestidens längd, dock minst fem år.

Finansiering av anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar finansieras med avistalån i Riksgäldskontoret (RGK) med rörlig ränta.

Övriga tillgångar och skulder

Kundfordringar

En individuell bedömning görs av kundfordringarna, varvid kända och befarade förluster beaktats. Nedskrivningar görs där så anses nödvändigt.

Tillgångar och skulder i utländsk valuta

Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta, såväl lång- som kortfristiga, redovisas i bokslutet i rapportvalutan omräknade till balansdagens kurs enligt Riksbankens crosskurser. Valutakursdifferenser redovisas som finansiella intäkter respektive kostnader under den rubrik där differensen uppkommit.

Icke-monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta värderas enligt anskaffningsvärdemetoden och redovisas i bokslutet i rapportvalutan omräknade till valutakursen vid anskaffningstidpunkten. Som icke-monetära tillgångar klassas framförallt förskott till leverantör, då detta förskott kan anses som varulager.

Valutariskhantering

FMV kan för sin valutariskhantering använda sig av terminssäkring i RGK. Terminssäkring får användas för både ingående och utgående flöden. Valutakonton får användas som ett komplement i valutariskhanteringen. FMV ska för redovisningen av valutariskhanteringen samråda med Ekonomistyrningsverket (ESV).

Förskott till leverantörer i utländsk valuta som terminssäkrats hos RGK, värderas i bokslutet till terminskurs.

FMS account

Inköp från USA enligt Foreign Military Sales (FMS) avser inköp av försvarsmateriel från försvarsmyndigheter i USA. Varje beställning hanteras som ett så kallat "case" och betraktas som ett förskott med en betalningsplan. Förskotten består av en bunden och en fri del som betecknas som FMS account. Eventuella överskott vid avslut av ett FMS-case överförs till ett valutakonto.

Varulager

Varulagret värderas enligt lägsta värdets princip, dvs. till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde på balansdagen. Vid värderingen görs en individuell inkuransbedömning av varorna och värdering sker enligt först-in-först-ut-principen.

Förskott till leverantörer värderas till anskaffningsvärde vid utbetalningstillfället.

Pågående arbeten

Pågående arbeten (PGA), i den avgiftsfinansierade verksamheten, värderas i enlighet med 5 kap. 9 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag och intäktsavräknas löpande i de fall uppdragets slutliga resultat kan förutsägas med rimlig säkerhet.

PGA värderas för både anskaffningsuppdrag och tjänsteuppdrag i den avgiftsbelagda verksamheten löpande. Till grund för värderingen av PGA används beställningarnas avtalade prismodell vilket är någon av de tre som FMV hanterar; löpande räkning, löpande räkning med tak och fast pris.

För beställningar från Försvarmakten finns ett samordningsavtal som reglerar omförhandlingar både avseende löpande avvikelser och vid slutleverans och i vilka fall FMV ska omhänderta den ekonomiska risken. Regleringen i samordningsavtalet begränsar befarade förluster till 10 procent av beställt belopp och maximalt 5 miljoner kronor, likaså gäller för ekonomiska överskott.

Värdet på PGA beräknas utifrån hur stor del av de upparbetade kostnaderna som bedöms utgöra underlag för framtida intäkter. Beräkningen utgår ifrån parametrarna prognos intäkter och prognos kostnader ställt i relation till bokförda intäkter och bokförda kostnader. I de fall bokförda kostnader överstiger bokförda intäkter sker en intäktsperiodisering (ökning av intäkterna) och en tillgång under balansposten Pågående arbeten redovisas. I de fall bokförda intäkter överstiger kostnaderna redovisas en skuld (minskning av intäkterna) under posten Förutbetalda intäkter avseende pågående arbeten.

Undantag från EA-regler

Enligt regleringsbrevet för 2019 gäller följande undantag från ekonomiadministrativa regelverket:

Med avsteg från 25 a § andra stycket avgiftsförordningen (1992:191) ska myndigheten lämna ett förslag till regeringen om hur hela överskottet ska disponeras om det ackumulerade överskottet samma år uppgår till mer än tre procent av omsättningen under räkenskapsåret.

Regeringen medger att Försvarets materielverk medges undantag från 7 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) avseende Elektros hopens lager, samt att detta lager ska redovisas som inte avkastningspliktigt statskapital. Detta lager har dock under 2019 överförs till Försvarmakten.

För materielobjekt som igångsatts före 2019-01-01 ska redovisning mot anslag ske utifrån överenskomna milstolpar mellan FMV och Försvarmakten.

6.7 Noter till resultaträkning

Not 1 Intäkter av anslag

	2019	2018
Anslag 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar		
Ap 1 Leverantörsutgifter för leveranser	10 872 840	-
Anslag 1:11 Försvarets materielverk		
Ap 1 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor m.m.	47 421	45 477
Ap 2 Evaluering och certifiering av IT-säkerhetsprodukter	12 731	11 865
Ap 3 Exportrelaterad verksamhet	27 635	24 455
Ap 4 Direkta utgifter i materielanskaffningen	472 644	-
Ap 5 Myndighetsförvaltning	1 021 931	-
Förändring av anslagsintäkt som inte redovisats mot anslag	5 446 220	-
Summa intäkter av anslag	17 901 423	81 796

Posten *Förändring av anslagsintäkt som inte redovisats mot anslag* motsvarar den del FMV:s kostnader för materielobjekten som ännu inte avräknats mot anslag.

Se vidare anslagsredovisningen och noter till denna.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Under intäkter av avgifter och andra ersättningar redovisas fakturering för levererade tjänster och produkter. Prissättning av dessa leveranser sker enligt modell i samordningsavtal.

	2019	2018
Intäkter varor och tjänster	6 897 276	21 254 220
<i>Varav intäkter av tjänsteexport</i>	<i>245 577</i>	<i>204 291</i>
Förändring pågående arbeten	-4 763 583	918 029
Royalty	48 412	7 907
Övrigt (viten, återvunna kundförluster m.m.)	15 275	5 901
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	2 197 380	22 186 057

Försäljningen av materiel och tjänster till Försvarmakten har minskat till följd av den nya finansiella styrmodellen och av verksamhetsövergången till Försvarmakten. Den nya finansiella styrmodellen har också påverkat förändringen av pågående arbeten.

Not 3 Finansiella intäkter

	2019	2018
Ränteintäkter konton i Riksgäldskontoret	27 006	51 851
Dröjsmålsräntor	1	12
Ränteintäkter på FMS account	41 531	30 525
Övriga ränteintäkter	2 413	3 127
Kursdifferenser, intäkter	30 334	2 388
Övriga finansiella intäkter	-	-59
Summa finansiella intäkter	101 283	87 844

Ökningen av kursdifferenser beror på att ett belopp som tidigare redovisats som förskott har återbetalats och värderats till balansdagens kurs.

Not 4 Kostnader för personal

	2019	2018
Löner och andra ersättningar	959 771	1 708 618
<i>Varav ersättningar till uppdragstagare</i>	<i>169</i>	<i>84</i>
Sociala avgifter inkl. pensioner	523 636	836 263
Övriga personalkostnader	46 031	83 367
Summa kostnader för personal	1 529 438	2 628 248

Löner och sociala avgifter har minskat huvudsakligen på grund av verksamhetsövergången till Försvarsmakten.

Arvodet till styrelsen redovisas i avsnitt 8.

Not 5 Övriga driftkostnader

	2019	2018
Varor/materiel	12 251 724	12 644 581
Tjänster:		
Konsulter:		
Inhyrd personal	150 084	157 605
Uppdragskonsulter	376 142	-
Summa konsulter	526 227	157 605
Tjänsteprodukter:		
Materielförsörjningstjänster	4 167 219	5 035 467
Resekostnader	80 449	122 245
Övriga köpta tjänster	1 074 030	1 141 444
Summa tjänsteprodukter	5 321 698	6 299 156
Summa tjänster	5 847 925	6 456 760
Övriga kostnader	92 622	70 859
Summa övriga driftkostnader	18 192 270	19 172 200

Huvuddelen av minskningen av övriga driftskostnader beror på den nya finansiella styrmodellen och av verksamhetsövergången till Försvarsmakten. Förändringen av posten konsulter och övrig personal beror huvudsakligen på att FMV har gjort en omdefiniering av vissa tjänster från tjänsteprodukter till konsulter från och med 2019. Omräkning av jämförelsetalet har inte kunnat göras.

Not 6 Finansiella kostnader

	2019	2018
Räntekostnader Riksgäldskontoret:		
Räntekostnader lån till anläggningstillgångar	-	-
Övriga räntekostnader	10 186	7 570
Summa räntekostnader Riksgäldskontoret	10 186	7 570
Övriga finansiella kostnader:		
Övriga räntekostnader	31	587
Dröjsmålsräntor	362	194
Kursdifferenser, kostnad	1 867	-19 510
Summa övriga finansiella kostnader	2 259	-18 729
Summa finansiella kostnader	12 445	-11 159

Kursdifferenser har korrigerats 2018 vilket föranlett att posten är negativ.

Not 7 Uppbördsverksamhet

Uppbördsverksamheten avser exportåtagandena.

Not 8 Årets kapitalförändring

Årets överskott består till stor del av finansiella intäkter som direkt påverkar resultatet.

6.8 Noter till balansräkning

Not 9 Immateriella anläggningstillgångar

Balanserade utgifter för utveckling	2019	2018
Ingående balans anskaffningsvärde	96 714	67 664
Pågående nyutveckling, årets anskaffning	70 626	29 753
Årets avyttringar	-	-703
Utgående balans anskaffningsvärde	167 340	96 714
Ingående balans ack. Avskrivningar	-59 774	-58 579
Årets avyttring avskrivningar	-	-
Årets avskrivningar	-1 195	-1 195
Utgående balans ack. Avskrivningar	-60 968	-59 774
Bokfört värde	106 372	36 940

Posten avser anpassning och nyutveckling av datasystem för FMV:s verksamhet.

Not 10 Materiella anläggningstillgångar

Förbättringsutgifter på annans fastighet	2019	2018
Ingående balans anskaffningsvärde	411 512	404 009
Överfört till Försvarmakten	-14 903	-
Flyttat till maskiner, inventarier m.m.	-	-671
Årets anskaffningar	33 136	16 233
Årets avyttringar	-630	-8 059
Utgående balans anskaffningsvärde	429 115	411 512
Ingående balans ack. Avskrivningar	-185 154	-172 380
Överfört till Försvarmakten	7 345	-
Årets avyttring avskrivningar	289	8 044
Årets avskrivningar	-19 244	-20 818
Utgående balans ack. Avskrivningar	-196 764	-185 154
Bokfört värde	232 349	226 358

Förbättringsutgifter i annans fastighet avser huvudsakligen utgifter för renovering på fastigheten Tre Vapen i Stockholm.

Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2019	2018
Ingående balans anskaffningsvärde	1 105 418	1 064 726
Överfört till Försvarmakten	-400 113	-
Flyttat från förbättringsutg. annans fastighet	-	671
Årets anskaffningar	31 415	33 728
Överfört från pågående nyanläggningar	-	80 011
Årets avyttringar	-30 295	-73 718
Utgående balans anskaffningsvärde	706 426	1 105 418
Ingående balans ack. Avskrivningar	-774 213	-794 026
Överfört till Försvarmakten	230 695	-
Årets avyttring avskrivningar	11 713	73 151
Årets avskrivningar	-28 621	-53 339
Utgående balans ack. Avskrivningar	-560 426	-774 213
Bokfört värde	146 000	331 205

Maskiner, inventarier, installationer m.m. avser huvudsakligen investeringar i provsystem och andra investeringar avseende verksamheten T&E.

Pågående nyanläggningar	2019	2018
Ingående balans anskaffningsvärde	33 624	9 556
Överfört till Försvarmakten	-16 711	-
Årets anskaffningar	9 947	106 410
Årets utrangeringar	-	-2 332
Årets aktiveringar	-	-80 011
Summa pågående nyanläggningar	26 860	33 624

Not 11 Varulager och förråd

Minskningen av posten beror huvudsakligen på att ett lager, den s.k. Elektroshopen, har överförts till Försvarmakten.

Not 12 Pågående arbeten

Pågående arbeten (PGA)	2019	2018
Anslagsfinansierade PGA		
Övertagna PGA från Försvarmakten	19 914 457	-
Avgiftsfinansierade PGA från föregående år	4 872 300	-
Årets anskaffningar av beredskapstillgångar	11 854 632	-
Årets överföringar av beredskapstillgångar	-2 142 464	-
Summa anslagsfinansierade PGA	34 498 924	0
Avgiftsfinansierade PGA		
Pågående arbeten	1 324 227	10 335 224
Summa pågående arbeten	35 823 151	10 335 224

Förändringarna beror till största delen på ny finansiell styrmodell och på att FMV har tagit över pågående arbete i form av beredskapstillgångar under uppbyggnad från Försvarmakten.

Not 13 Förskott till leverantörer

	2019	2018
Förskott till svenska leverantörer	775 387	1 567 512
Förskott till utländska leverantörer	741 205	2 063 958
<i>varav FMS account</i>	<i>591 694</i>	<i>1 908 825</i>
Summa förskott till leverantörer	1 516 591	3 631 470

Förändringarna av förskott till svenska leverantörer avser framförallt avräkning av förskott JAS Gripen och Ubåt A26. Förändringarna avseende förskott till utländska leverantörer avser nästan helt FMS account, framförallt Helikopter 16 och medelräckviddigt luftvärn.

Not 14 Kundfordringar

	2019	2018
Kundfordringar	940 699	1 032 502
Värdereglering kundfordringar	-8 360	-10 203
Summa kundfordringar	932 339	1 022 299

Not 15 Fordringar hos andra myndigheter

	2019	2018
Kundfordringar statliga myndigheter	2 423 629	4 219 334
Ingående mervärdesskatt	683 332	641 810
Övriga fordringar	1 104	32 127
Summa fordringar hos andra myndigheter	3 108 064	4 893 271

Minskningen av kundfordringar beror på den nya finansiella styrmodellen.

Not 16 Periodavgränsningsposter

	2019	2018
Förutbetalda hyror	30 369	30 150
Övriga förutbetalda kostnader	572 358	359 043
Summa förutbetalda kostnader	602 727	389 193
Upplupna intäkter	41 638	44 806
Summa periodavgränsningsposter	644 365	433 998

Ökningen av övriga förutbetalda kostnader avser Ubåt A26.

Not 17 Avräkning med statsverket

Avräkning med statsverket	2019	2018
Uppbörd		
Redovisat mot inkomstitel (-)	-23 300	-23 300
Medel från räntekonto som tillförts inkomstitel (+)	23 300	23 300
Summa fordringar/skulder avseende uppbörd	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-11 949	-10 399
Redovisat mot anslag (+)	12 455 202	81 796
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-12 452 782	-91 559
Återbetalning av anslagsmedel (+)	9 202	8 213
Summa fordringar/skulder i räntebärande flöde	-326	-11 949
Övriga fordringar och skulder		
Ackumulerad skuld för beredskapstillgångar som inte har överförts till Försvarmakten (-)	-17 771 992	-
Årets skuld för beredskapstillgångar som inte har överförts till Försvarmakten (-)	-16 726 932	-
Fordran för skillnad mellan milstolpe och nedlagda utgifter (+)	5 446 220	-
Övriga fordringar och skulder	-29 052 704	-
Utgående balans	-29 053 030	-11 949

Ackumulerad skuld för beredskapstillgångar som inte har överförts till Försvarmakten består av påbörjade, till försvarmakten levererade, materielobjekt, 19,9 mdkr, som återförts till FMV, minskad med årets leveranser till Försvarmakten, 2,1 mdkr. I posten Årets skuld för beredskapstillgångar som inte har överförts till Försvarmakten ingår PGA från föregående år som avser anslagsfinansierade objekt, 4,9 mdkr.

Not 18 Kassa och bank

	2019	2018
Räntekonto i RGK	507 633	-
Övriga konton i RGK	2 191 621	2 014 825
Valutakonton och konton för samarbetsavtal	41 340	36 340
Övriga valutakonton	70 807	9 636
FMS account fri del	81 388	9 313
Summa kassa och bank	2 892 787	2 070 114

Övriga konton i RGK avser konton för exportåtagandena. Valutakonton och konton för samarbetsavtal avser huvudsakligen FMV:s avtal med NSPA och speglar aktuellt engagemang med olika delar av NSPA organisation. Övriga valutakonton avser ett dollarkonto. Förändringen av FMS account fri del beror på att medel har återförts av US Government till Sweden account.

Not 19 Myndighetskapital

Specifikation av myndighetskapitalet	Statskapital	Bal. kap. Avgifts fin. verks	Kapitalförändring enl. RR	Summa
Föregående års UB	98 777	233 142	9 041	340 960
A Ingående balans	98 777	233 142	9 041	340 960
Föregående års kapitalförändring	-	9 041	-9 041	0
Överföring till Försvarmakten	-98 777	-	-	-98 777
Årets kapitalförändring	-	-	27 860	27 860
B Summa årets förändring	-98 777	9 041	18 819	-70 917
C Utgående balans	0	242 183	27 860	270 043

Förändringen av statskapitalet beror på att ett lager, den s.k. Elektroshopen, har överförts till Försvarmakten.

Not 20 Avsättningar för pensioner

Avsättningar för pensioner	2019	2018
Ingående avsättning	6 722	15 164
Överfört till Försvarmakten	-619	-
Årets pensionskostnad	-645	-1 204
Årets pensionsutbetalningar	-3 586	-7 238
Utgående avsättningar för pensioner	1 872	6 722
- varav särskild löneskatt	366	1 312

Posten består både av avsättning för förtida avgång med pensionsersättning och avsättning för beviljad delpension. Att pensionskostnaden är negativ 2019 såväl som 2018 beror på att tidigare avsättningar återförts.

Not 21 Övriga avsättningar

Kompetensavsättning	2019	2018
Ingående avsättning	28 997	25 586
Överfört till Försvarsmakten	-17 693	-
Årets avsättning	2 791	5 213
Årets kostnad	-2 903	-1 802
Utgående avsättning	11 192	28 997
Övriga avsättningar		
Ingående avsättning	30 459	18 725
Överfört till Försvarsmakten	-13 410	-
Årets avsättning	15 150	14 528
Årets kostnad	-13 758	-2 794
Utgående avsättning	18 441	30 459
Summa övriga avsättningar	29 633	59 456

Posten består dels av avsättningar avseende medel för individuell kompetensutveckling, dels av övriga avsättningar som avser kostnader för omstrukturering.

Not 22 Lån i Riksgäldskontoret

Lån till anläggningstillgångar	2019	2018
Låneram	685 000	685 000
Utnyttjad låneram	471 146	525 225
Ingående skuld	525 225	488 716
Lån upptagna under året	195 694	91 153
Årets amorteringar	-249 772	-54 644
Summa lån till anläggningstillgångar	471 146	525 225

Förändringen av lån tagna under året beror på större investeringsvolym. Förändringen av årets amorteringar beror på att lån för anläggningstillgångar, som överförts till Försvarsmakten i samband med verksamhetsövergång, har lösts.

Not 23 Övriga krediter i Riksgäldskontoret

Övrig kredit (tkr)	2019	2018
Kreditram	25 500 000	18 500 000
Utnyttjad kredit	8 730 543	10 379 055
Maximalt utnyttjad	12 631 865	13 437 933
Maximalt utnyttjad, datum	2019-06-20	2018-11-07

Kreditutnyttjandet har minskat huvudsakligen pga. att förskottsvolymen har minskat. Se även not 13 förskott till leverantörer.

Not 24 Kortfristiga skulder till andra myndigheter

	2019	2018
Leverantörsskulder	195 875	174 265
Övriga skulder inomstatliga	0	27
Utgående mervärdesskatt	189 699	139 293
Sociala avgifter	26 826	49 395
Summa kortfristiga skulder till andra myndigheter	412 400	362 980

Not 25 Leverantörsskulder

	2019	2018
Leverantörsskulder, svenska leverantörer	1 874 971	2 425 197
Leverantörsskulder, utländska leverantörer	438 994	414 224
Omvärdering utländska leverantörsskulder	-1 050	-992
Summa leverantörsskulder	2 312 914	2 838 430

Förändringen av leverantörsskulder beror på verksamhetsövergången till Försvarmakten.

Not 26 Övriga kortfristiga skulder

	2019	2018
Personalen källskatt	27 180	47 454
Övrigt	1 962	3 650
Summa övriga kortfristiga skulder	29 142	51 104

Notens uppställning har ändrats varför jämförelsetalen inte överensstämmer med årsredovisningen för 2018.

Not 27 Periodavgränsningsposter

	2019	2018
Ej statlig motpart:		
Interimsskulder övriga leverantörer	1 043 585	1 188 077
Upplupna löner	-	2 431
Semesterlöneskulder	79 212	130 929
Summa upplupna kostnader, ej statlig motpart	1 122 797	1 321 437
Statlig motpart:		
Sociala avgifter på upplupna löner	-	1 275
Sociala avgifter semesterlöneskuld	42 983	63 544
Interimsskulder statliga leverantörer	6 315	22 949
Summa upplupna kostnader, statlig motpart	49 298	87 768
Summa upplupna kostnader	1 172 096	1 409 206
Förutbetalda intäkter avs. pågående arbeten	2 758 046	6 980 350
Övriga förutbetalda intäkter, statlig motpart	259 785	182 772
Övriga förutbetalda intäkter, ej statlig motpart	1 741	1 733
Summa övriga förutbetalda intäkter	3 019 572	7 164 855
Summa periodavgränsningsposter	4 191 667	8 574 061

Den del av pågående arbete som avser skulder till kunder återfinns här. Förändringen beror huvudsakligen på ny finansiell styrmodell.

6.9 Noter till anslagsredovisning

Not 28 Anslag 1:3, anslagspost 1 Anskaffning av material och anläggningar

Av det omdisponerade beloppet -353 342 tkr utgör -16 342 tkr Forsvarsmaktens utgående överföringsbelopp för 2018 som har överförts till FMV. Resterande belopp, -337 000 tkr har omdisponerats. Beslut 2019-06-27, Fö2019/00078/MFI, Fö2019/00254/MFU (delvis). För anslagsposten kan en anslagskredit på 620 708 tkr utnyttjas, varav 198 931 tkr har utnyttjats. Huvuddelen av överdraget avser Ubåt A26 som blev högre än planerat.

Not 29 Anslag 1:11, anslagspost 1 Internationella materielsamarbeten, industrifrågor och exportstöd m.m.

För anslagsposten kan en anslagskredit på 1450 tkr utnyttjas enligt regleringsbrevet.

Not 30 Anslag 1:11, anslagspost 2 Evaluering och certifiering av IT-säkerhetsprodukter

För anslagsposten kan en anslagskredit på 426 tkr utnyttjas enligt regleringsbrevet. Anslagsposten underutnyttjas på grund av brist på resurser.

Not 31 Anslag 1:11, anslagspost 3 Exportrelaterad verksamhet

För anslagsposten kan en anslagskredit på 906 tkr utnyttjas enligt regleringsbrevet. Anslagsposten underutnyttjas på grund av brist på resurser samt förändringar i andra länders processer.

Not 32 Anslag 1:11, anslagspost 4 Direkta utgifter i materielanskaffningen

Omdisponering har skett med 99 615 tkr till anslagspost 1:11:5 i enlighet med regeringsbeslutet 2019-06-27, Fö2019/00078/MFI, Fö2019/00254/MFU (delvis). För anslagsposten kan en anslagskredit på 20 238 tkr utnyttjas enligt regleringsbrevet.

Anslagsposten underutnyttjas på grund av förskjutningar och förändringar i beställningar och projekt samt på grund av resursbrist.

Not 33 Anslag 1:11, anslagspost 5 Myndighetsförvaltning

Omdisponering har skett med 99 615 tkr från anslagspost 1:11:4 i enlighet med regeringsbeslutet 2011-06-27, Fö2019/00078/MFI, Fö2019/00254/MFU (delvis). För anslagsposten kan en anslagskredit på 30 345 tkr utnyttjas enligt regleringsbrevet.

6.10 Noter till finansieringsanalys

Not 34 Kostnader

	2019	2018
Kostnader enligt resultaträkning	-20 172 633	-22 348 697
Avskrivningar enligt resultaträkning	49 060	76 054
Realisationsförluster mm	18 923	1 011
Förändring avsatt till pensioner o övr. avsättningar	-34 672	6 703
Summa kostnader	-20 139 322	-22 264 930

Från kostnader enligt resultaträkningen dras avskrivningar och realisationsförluster m.m. samt omklassificeringar från pågående nyanläggningar till kostnader. Förändringar av posterna avsatt till pensioner och övriga avsättningar återförs också från kostnaderna för att erhålla de kostnader som är likviditetspåverkande.

Not 35 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2019	2018
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkning	2 197 380	22 186 056
Realisationsvinster	-	-177
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	2 197 380	22 185 879

Realisationsvinster tas bort ifrån intäkter enligt resultaträkningen.

Not 36 Minskning av lager

	2019	2018
Förändring av lager	91 693	-35 317
Förändring av förskott till leverantör	2 114 879	373 433
Justering för lager överfört till Försvarsmakten finansierat med statskapital	-98 777	-
Summa förändring av lager	2 107 795	338 116

I förändring av lager ingår även förändring av förskott till leverantörer. Förändring av PGA redovisas i förändring av kortfristiga fordringar.

Not 37 Ökning av kortfristiga fordringar

	2019	2018
Förändring av kortfristiga fordringar	1 875 386	-1 929 909
Förändring av periodavgränsningsposter	-210 366	-299 362
Förändring av pågående arbeten	-25 487 927	-455 262
Summa förändring av kortfristiga fordringar	-23 822 907	-2 684 533

I förändring av kortfristiga fordringar ingår även förändring av periodavgränsningsposter och förändring av PGA.

Not 38 Minskning av kortfristiga skulder

	2019	2018
Förändring av skulder m.m.	-2 230 637	2 478 272
Justering för övr. krediter i Riksgälden	-437 635	-2 084 602
Justering för investeringslån	54 078	-36 508
Summa förändring skulder m.m.	-2 614 194	357 162
Förändring av periodavgränsningsposter	-4 382 394	468 749
Summa förändring av kortfristiga skulder	-6 996 587	825 912

I skulder m.m. ingår investeringslån och creditsaldo på räntekonto som redovisas på annat ställe i finansieringsanalysen. Förutom förändring av skulder redovisas här även förändring av periodavgränsningsposter.

7 Styrelsen

Ledande befattningshavare

Namn	Bruttolön 2019 (kr)	Månadslön (kr)	Förmåner 2019 (kr)
Göran Mårtensson , generaldirektör för FMV	1 654 962	133 800	41 062 (resa bostad-arbete, bilförmån, kostförmån)
Dan Ohlsson , ställföreträdande generaldirektör för FMV	1 079 793	99 500	3 408 (bilförmån)

Styrelsemedlemmar

Namn	Övriga styrelseuppdrag 2019	Arvode 2019 (kr)
Yvonne Gustafsson Ordförande fr.o.m. den 1 juli 2019.	Ordförande SIDA Ordförande Riksgäldskontoret Ordförande Totalförsvarets forskningsinstitut Ledamot Sjöfartsverket Ledamot Socialstyrelsen Ledamot E-hälsomyndigheten	0 ²⁶
Susanne Ås Sivborg Tillförordnad ordförande t.o.m. den 30 juni 2019.	Ledamot SIQ Ledamot Högskolan Väst	77 000
Anna Nilsson-Ehle	Ordförande Vinnova Ordförande Lindholmen Science Park Ledamot Svensk Bilprovning AB Ledamot NTF Väst Ledamot Högskolan i Borås	50 000
Jan Thörnqvist	Ledamot i Försvarsmaktsledningen	38 500
Göran Mårtensson Generaldirektör för FMV		Inget arvode

²⁶ Arvode utbetalas i juni 2020.

8 Intern styrning och kontroll

FMV leds av en styrelse, vilken ansvarar inför regeringen för att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel i enlighet med myndighetsförordningen (2007:515), samt uppfyller kraven i förordningen om intern styrning och kontroll (2007:603). I samband med fastställandet av årsredovisningen ska styrelsen uttala sig om FMV:s interna styrning och kontroll.

8.1 Intern miljö

FMV:s verksamhetsledningssystem utgörs av en digital plattform för myndighetens interna miljö, och ska för FMV:s medarbetare bidra till och på ett lättillgängligt sätt säkerställa en effektiv intern styrning och kontroll. Verksamhetsledningssystemet samlar ledningens styrning genom anvisningar, beslut och inriktningar i särskilda frågor, policyer och föreskrifter, processer för att genomföra verksamheten, samt myndighetens mål och internt fördelade ansvar och uppgifter. FMV:s interna miljö innefattar också myndighetens värdegrund, förvaltnings- och ledningskultur, strategier kring kompetensförsörjning samt vägledning, lagar och andra krav som ställs på FMV:s verksamhet.

Som övergripande styrning vid sidan av styrelsens och myndighetens arbetsordning har FMV en verksamhetsplan, som beslutas av styrelsen, vilken anger mål, inriktningar och nyckeltal för verksamheten i ett femårsperspektiv. De mål som styrelsen har fastställt bryts om i generaldirektörens vidare inriktning och prioriterade aktiviteter. Generaldirektörens ledningsgrupp svarar gemensamt och enskilt utifrån sakområdesansvar för att konkretisera målen i årliga prioriterade aktiviteter. Dessa utgör ingångsvärden till de treåriga, separata verksamhetsplaner som årligen utarbetas av FMV:s verksamhetsområden och centrala stabsfunktioner.

8.2 Riskhantering

8.2.1 Metod

FMV utgår i sin riskhantering från COSO ERM (the Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, Enterprise Risk Management), ett ramverk för kontroll och styrning där riskhanteringen syftar till att minimera risker men också till att tillvarata möjligheter på bästa sätt. Riskhanteringen är integrerad i FMV:s löpande verksamhetsstyrning och ansvar är fördelat genom FMV:s arbetsordning. Målsättningen är att med ett enhetligt synsätt förbättra kontrollen över riskexponeringen, öka riskmedvetenheten, förbättra operativt beslutsfattande och ge stöd för strategiska beslut. Detta sammantaget ökar möjligheten att nå fastställda mål.

I samband med den årliga verksamhetsplaneringen genomförs regelmässigt nya riskanalyser inom FMV:s olika verksamhetsområden och centrala stabsfunktioner. Samtliga risker som identifieras tilldelas en riskägare. Riskutvecklingen och genomförandet av beslutade riskåtgärder bevakas löpande. Rutiner finns också för att säkerställa att genomförda riskåtgärder har gett en sådan effekt att fortsatt exponering för risken ligger på en nivå så att verksamhetsmålen är möjliga att uppnå.

8.2.2 Risker och riskhantering

De väsentliga riskområden som under året stått i fokus är kompetensförsörjning, ny finansiell styrmodell och gränsytan mot Försvarsmakten. Av riskernas fördelning i riskkategorier kan konstateras att majoriteten av riskerna fortsatt är operativa.

De samlade riskerna (antal, karaktär och riskexponering) med beaktande av beslutade riskhanteringsstrategier bedöms ligga inom den nivån som möjliggör att verksamheten/uppgifterna kan genomföras och beslutade mål nås.

Åtgärder i form av ny vägledning för intern styrning och kontroll har påbörjats under 2019 och det har gjorts riktade informationsinsatser till verksamhetsområden och centrala staber.

Genom ledningens styrningar under året har fokus för riskhanteringen varit att minska tiden mellan identifierad risk och beslut om åtgärd ska minska, hålla åtgärdsplaner och kontinuerligt följa upp respektive öka fokus på det löpande riskarbetet mellan ordinarie uppföljningstillfällen.

8.3 Åtgärder och kontroller

FMV genomför regelbundet kontroller för att följa upp att de styrningar som beslutats efterlevs och är effektiva. Vissa kontroller är inbyggda i kontrollmiljön genom de IT-baserade stödsystemen, medan andra är av ansvarskaraktär, till exempel att kontrasignering och samråd tillämpas vid beslutsfattande, eller att delegeringar sker skriftligen.

Under året har FMV:s målbild omarbetats för att säkerställa en strategisk utveckling av myndigheten och för att möta de nya målsättningarna inom försvarsområdet.

FMV:s stöd för myndighetens krisledning för särskilda händelser och störningar i verksamheten som ordinarie organisation inte kan hantera utgörs av ett för myndigheten gemensamt ramverk och styrningar, för både central och lokal nivå. Det finns också en central beredskapsplanering med ett för FMV utformat ramverk för att omhänderta beredskapshöjningar. FMV har på uppdrag av Försvarsmakten också en funktion för beredskaps- och insatssamordning som är tillgänglig 24 timmar per dygn året runt. Under 2019 har FMV genomfört övningsverksamhet dels i egen regi, dels i samverkan med Försvarsmakten i syfte att säkerställa förmåga vid störningar och beredskapshöjningar.

8.3.1 Behandling av personuppgifter

Under året har arbetet med att säkerställa en korrekt tillämpning av dataskyddslagstiftningen fortsatt. Fokus har legat på att se till att den behandling av personuppgifter som myndigheten ansvarar för uppfyller de krav som ställs i bland annat EU:s allmänna dataskyddsförordning. FMV har arbetat med att ta fram rutiner för en regelbunden och systematisk övervakning av dataskyddet så att eventuella brister snabbt kan upptäckas och åtgärdas.

8.4 Regelefterlevnad

FMV har etablerat en systematik för att bevaka förändrade eller nytillkomna författningskrav. Ansvariga finns utsedda för tillståndspliktig verksamhet för att bevaka och kommunicera förändringar i lagstiftningen. Förändringar och tillägg integreras löpande i verksamhetsledningssystemet och alla anställda vid FMV har ansvar för att följa externa och interna regelverk.

8.5 Information och kommunikation

En viktig förutsättning för att FMV ska uppnå en effektiv intern styrning och kontroll är att myndigheten har en väl fungerande information och kommunikation, både internt och externt. FMV genomför därför kontinuerligt utbildning inom området, i syfte att förmedla kunskap om innebörden av och avsikten med intern styrning och kontroll. FMV:s chefer har ett ansvar för att kontinuerligt förmedla information till sina medarbetare och myndigheten har särskilda nätverk för erfarenhetsutbyte inom styrning och kontroll etablerade.

FMV:s kommunikationsstab svarar för att förmedla information om FMV:s verksamhet, utarbeta och införa kommunikationsstrategier, riktlinjer, planer och verktyg, samt ger stöd och råd i informations- och kommunikationshänseende kring den styrning myndigheten ger.

8.6 Uppföljning och utvärdering

Uppföljning sker tre gånger per år, bland annat via analyser av resultat och utfall samt prognoser och strategiska och operativa överväganden. FMV:s riskbild och effekter av genomförda riskåtgärder är viktiga ingångsvärden för analyserna och FMV:s ställningstaganden. Modellen ger möjlighet att på ett direkt sätt bedöma riskbelastningen mot FMV:s mål.

En särskild kontrollstation benämnd *Ledningens uppföljning* sker vid två tillfällen per år, där fokus ligger på att bedöma den interna miljöns ändamålsenlighet. Här redovisas och beaktas även iakttagelser i samband med arbetet med extern och intern revision, regelefterlevnad, uppföljningen av status för och effekter av myndighetens övergripande verksamhetsutvecklingsplan samt behov av justeringar av styrelsens respektive myndighetens arbetsordning och verksamhetsplan.

FMV:s övervakning av den interna styrningen och kontrollen sker genom egenkontroll i verksamheten, rapportering av avvikelser och genom revisioner. Revisionerna görs av FMV:s internrevision men även via en särskild verksamhetsrevision som genomför granskningar på uppdrag av generaldirektören. Efter ledningens uppföljning i slutet av kalenderåret bereds underlag för att styrelsen i årsredovisningen ska kunna ta ställning till och bedöma den interna styrningen och kontrollen.

8.7 Iakttagelser

Under årets periodiska uppföljningar har iakttagelser/brister identifierats inom följande områden:

- Beredningsordning

Styrning i form av beredningsordning efterlevs inte i tillräcklig omfattning beträffande kommersiella beslut och det finns inte en tillräcklig kontrollfunktion för detta. Förslag på förtydligad styrning inom området har utarbetats. Förslagen kommer att bedömas vid myndighetens kontrollstation 2020.

- Brist på resurser inom det kommersiella området för upphandling

Prioriterade insatser pågår för att möta upp resursbehovet inom FMV, innebärande bland annat rekryteringskampanjer, översyn av rekryteringsprocessen och systematiska avgångssamtal (se vidare avsnittet *Medarbetare och arbetsmiljö*).

- Implementering av ny finansiell styrmodell

År 2019 har präglats av ett omfattande transformeringsarbete vilket beskrivits utförligt tidigare i avsnittet *Omställningen* på s.10. Arbetet har sammanfattningsvis handlat om att etablera nya arbetssätt och ny finansiell struktur vilket inneburit att transformeringen har innefattat både att upprätta intern styrning och kontroll i nya processer och arbetssätt samt att efterleva det ekonomiadministrativa regelverket och uppställda finansiella villkor. Då transformeringsarbetet pågått löpande under året har det stundtals förelegat brister i den interna styrningen och kontrollen inom ekonomiområdet. Dessa brister har fångats upp i den interna kontrollmiljön och rapporterats i Ledningens uppföljning, på styrelsemöten samt i budgetunderlag och särskilda skrivelser till Forsvarsdepartementet. Åtgärder har vidtagits i form av handlings- och tidplaner samt kontroll av progress i utförandet av planerade åtgärder. Stöd till de som utfört arbetet har getts i form av anvisningar, ”öppna hus” och rollbaserade samlingar. Brister som har föranletts av att den nya finansiella styrmodellen inte till fullo utvecklats i förhållande till gällande regelverk har rapporterats till regeringen och fortsatt utformning av modellen har skett genom ändringar av regleringsbrevet. Vid årets slut har föreliggande brister i den interna styrningen och kontrollen och efterlevnaden av det ekonomiadministrativa regelverket huvudsakligen åtgärdats. Avseende det i modellen nya kravet på överlämning av materiel med tillhörande överföring av värde för invärdering i Forsvarsmaktens balansräkning har myndigheterna inte lyckats att tillräckligt utarbeta arbetssätt, värderingsprinciper och gemensamma ekonomiska flöden så att regelverket har kunnat efterlevas. Det föreligger således en brist i efterlevnaden av regelverket på detta område i räkenskaperna för 2019. Bristen består dels i att det inte har kunnat fastställas om samtlig materiel som levererats under året har medfört en motsvarande värdeöverföring, dels att värdeöverföring har skett till verkligt värde.

Mer om arbetet med omställningen och den nya finansiella styrmodellen kan ni läsa om på sidan 8 samt sidorna 10-12.

Årsredovisning för 2019

Datum

2020-02-21

Dnr

19FMV5235-4:1

Sida

103 (104)

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Yvonne Gustafsson

Susanne Ås Sivborg

Göran Mårtensson

Anna Nilsson-Ehle

Jan Thörnqvist

Stockholm den 17 februari 2020

Bilagor

Bilaga 1 (öppen) och 2 (hemlig)

Redovisning av uppföljning av pågående större anskaffningar som regeringen specificerat i Försvarsmaktens regleringsbrev för budgetåret 2019. Redovisningen inkluderar en ekonomisk uppföljning av vad FMV fakturerat Försvarsmakten samt vad som utbetalats från FMV till leverantör/leverantörer för respektive anskaffning, vilka leveranser per anskaffning som mottagits från leverantör/leverantörer respektive genomförts till Försvarsmakten samt väsentliga avvikelser från ursprunglig produktionsplan.

Bilaga 3 inklusive 4 underbilagor (hemliga)

Redovisning av intäkter, kostnader och risker i samband med utveckling, vidmakthållande, försäljning och överlåtelse av materiel uppdelat per exportaffär.

Bilaga 4 (hemlig)

Redovisning av de avtal med utländska myndigheter som FMV har ingått under 2019 inom ramen för provverksamheten.